

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1993-1994

HANDELINGEN 11-12-13-14-15-16-17-18-19-20

VERGADERINGENVANDECEMBER1993

ACTUELE INTERPELLATIES

ACTUELE VRAGEN

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1994

DECREET BETREFFENDE HET ONDERWIJS-V

DECREET TOT BEVORDERING VAN DE ECONOMISCHE EXPANSIE IN HET
VLAAMSE GEWEST

DECREET TOT OPRICHTING VAN DE VLAAMSE RAAD VOOR WETENSCHAPSBE-
LEID

DECREET TOT REGELING VAN DE RECLAME EN SPONSORING OP RADIO EN
TELEVISIE
DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET BESTUURLIJK BELEID

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET RECHTSPOSITIE
PERSONEELSLEDEN GEMEENSCHAPSONDERWIJS

DECREET TOT WIJZIGING VAN HET DECREET VLAAMS FONDS VOOR SOCIALE
INTEGRATIE VAN PERSONEN MET EEN HANDICAP

GEBRUIK VAN HET NEDERLANDS IN EUROPESE INSTELLINGEN

MESTACTIEPLAN

MIDDELENBEGROTING 1994

PROGRAMMADECREET 1994

VERZOEKSCRIFTEN

Inhoud

Nr. 11 **Woensdag 1 december 1993**

Berichten van verhindering, blz. 265

Motie van orde

Voorstel tot spoedbehandeling in plenaire vergadering, blz. 265

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer M. Olivier tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de eenzijdige vaststelling van het minimum-ereloonbarema in de sociale huisvestingssector, blz. 266

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de promotie van de verkoop van individuele verbrandingsovens zonder filter als alternatief voor selectieve ophaling en huisvuilzakbelasting, blz. 267

Actuele vraag van de heer J. Gabriels tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het uitstellen van de aanleg van fietspaden langs de weg Bree-Bilzen, blz. 268

Actuele vraag van de heer R. Van Hooland tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over het niet toepassen van de omzendbrieven inzake het bouwen in woonparken, blz. 270

Actuele vraag van de heer J. Caudron tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over een mogelijke verdaging van De Gordel in 1994 wegens de vijftigste verjaardag van de bevrijding, blz. 271

Actuele interpellaties (Regl. art. 79)

Actuele interpellatie van de heer S. De Clerck tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de Vlaamse Energie Holding, blz. 272

Spreekers : de heren S. De Clerck, F. Dielens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 275

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gebruik van het Nederlands bij het Europees Merkenbureau

Actuele interpellatie van de heer J. Gabriels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het gebruik van het Nederlands als officiële taal bij de Europese instellingen, blz. 276

Spreekers : de heren F. Van den Eynde, J. Gabriels, M. Olivier

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap in de Europese Unie
– 430 (1993-1994) – Nr. 1

Bespreking, blz. 279

Spreekers : de heren P. Van Grembergen, G. Annemans, J. Gabriels, F. Van den Eynde, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 282

Actuele interpellaties (Regl. art. 79) (Voortzetting)

Actuele interpellatie van de heer A. Denys tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de definitie van familiaal bedrijf in het kader van het Mestactieplan

Toegevoegde actuele vraag van mevrouw V. Dua tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over een politiek akkoord betreffende de wijziging van het Mestactieplan, blz. 282

Spreekers : de heren A. Denys, F. Vandenbroucke, mevrouw V. Dua, minister-president L. Van den Brande, minister N. De Batselier

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 maart 1991 houdende het statuut van de Nederlandse Radio- en Televisie-uitzendingen in België, Omroep van de Vlaamse Gemeenschap en tot wijziging van het decreet van 12 juni 1991 tot regeling van de reclame en sponsoring op radio en televisie
– 412 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 7

Aangehouden stemmen, blz. 288

Hoofdelijke stemming, blz. 289

Spreekers : de heren D. Van Mechele, H. Van Denderen, mevrouw M. Dillen

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs-V

– 408 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 8

Hoofdelijke stemming, blz. 292

Spreekers : de heren L. Appeltans en L. Van Nieuwenhuysen

Ontwerp van decreet tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 1 juli

1992 tot wijziging van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging en van het decreet van 12 december 1990 betreffende het bestuurlijk beleid – 414 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 293

Ontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

– 399 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5

Aangehouden stemmen, blz. 294

Hoofdelijke stemming, blz. 296

Ontwerp van decreet tot bevordering van de economische expansie in het Vlaamse Gewest

– 361 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4

Aangehouden stemmen, blz. 297

Spreeker : de heer J. Caubergs

Hoofdelijke stemming, blz. 299

Spreeker : mevrouw M. Aelvoet

Voorstel van decreet van de heer R. Swinnen c.s. houdende wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het Gemeenschapsonderwijs
– 395 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 300

Met redenen omklede motie van de heren E. Van Rompuy, L. Hancké en P. Van Grembergen tot besluit van het op 25 november 1993 gehouden debat over de mededeling van de Vlaamse regering naar aanleiding van het globaal plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid

– 434 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 301

Spreeker : de heer J. Geysels

Met redenen omklede motie van de heren F. Dewinter en G. Annemans tot besluit van het op 25 november 1993 gehouden debat over de mededeling van de Vlaamse regering naar aanleiding van het globaal plan van de federale regering voor de werkgelegenheid, het concurrentievermogen en de sociale zekerheid
– 435 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 302

Met redenen omklede motie van de heren J. De Mol en J. Caudron tot besluit van de op 21 oktober 1993 door de heer J. De Mol in commissie gehouden interpellatie tot de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over zijn verklaring om het moratorium voor BPA's te versoepelen

– 433 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 304

Spreekers : de heer J. De Mol, mevrouw M. Vogels, de heren A. Denys, J. Caudron, J. Van Eetvelt, J. Caubergs, E. Van Rompuy, J. Geysels

Voorstel van resolutie van de heer P. Van Grembergen c.s. betreffende de vertegenwoordiging van de Vlaamse Gemeenschap in de Europese Unie

– 430 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 308

Sprekers : de heren J. Geysels, W. Verreycken, P. Van Grembergen

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer J. Taylor c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse regering tot herverdeling van basisallocaties van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 436 (1993-1994) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 310

Regeling van de werkzaamheden, blz. 311

Nr. 12 Maandag 13 december 1993

Berichten van verhindering, blz. 313

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 313

Voorstellen van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 313

Verslagen

Indiening, blz. 313

Tekst aangenomen door de commissies

Indiening, blz. 315

Jaarverslagen

Indiening, blz. 315

Besluiten van de Vlaamse regering

Indiening en verwijzing, blz. 316

Ministeriele besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 316

Advies van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 316

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 316

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 316

Schriftelijke vragen (Regl. art. 76)

Indiening, blz. 316

Samenstelling van een werkgroep

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 317

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5

– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13

– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)

– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

– 41 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking

Algemene toelichting, blz. 317

Spreker : de heer J. Taylor, verslaggever

Financien en begroting, blz. 323

Sprekers : de heren S. Platteau, E. Van Rompuy, M. Didden, W. Verreycken, C. Lisabeth, H. Schiltz, J. Geysels, A. Denys, minister N. De Batselier, minister W. Demeester-De Meyer

Brussel, blz. 344

Sprekers : Mevrouw S. Creyf, de heren J. Van Hauthem, E. Van Rompuy, F. Dewinter, F. Dielens, A. De Boeck, E. Van Vaerenbergh, H. Suykerbuyk, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 360

Bijlage

Vraag om uitleg, blz. 361

**Nr. 13 Dinsdag 14 december 1993
Morgenvergadering**

Berichten van verhindering, blz. 365

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5

– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata)

en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Dettiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 365

Sprekers : de heren V. Vautmans, P. Breyne, J. Timmermans, A. Denys, mevrouw M. Vogels, de heren J. Caudron, E. Van kompy, F. Vermeiren, J. Van Eetvelt, M. Olivier, minister N. De Batselier, minister T. Kelchtermans

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 382

Sprekers : de heer W. Taelman, mevrouw A. Leysen, minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 388

Nr. 14 Dinsdag 14 december 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 391

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse

Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Dettiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid (Voortzetting), blz. 391

Sprekers : de heer G. Annemans, mevrouw A. Leysen, de heren R. Swinnen, J. Tavernier, C. Moors, L. Appeltans, A. Denys, L. Dierickx, minister L. Van den Bossche, minister L. Detiège

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz 410

Sprekers : de heren L. Pierco en G. Cardoen

Mededeling van de voorzitter, blz. 413

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
— 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
— 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

— 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 419 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 431 (1993-1994) - Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994

— 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken (Voortzetting), blz. 413

Sprekers : de heren J. Van Hauthem, R. Vanlerberghe, J. Tavernier, H. Lauwers, R. Van Hooland, M. Van der Poorten, P. Dewael, E. Van Rompuy, minister L. Van den Bossche, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 435

Nr. 15 Woensdag 15 december 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 437

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede

aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
— 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

— 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

— 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
— 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
— 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
— 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

— 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

— 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

— 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de

Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie, Landbouw en Werkgelegenheid, blz. 437

Sprekers : de heren L. Bril, J. Sleenckx, P. Deprez, S. De Clerck, F. Wymeersch, D. Van Mechelen, mevrouw M. Aelvoet, de heren P. Dewael, J. Ulburghs, A. Denys, E. Van Rompuy, P. Van Grembergen, M. Maertens, E. Schuermans, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 463

Nr. 16 Woensdag 15 december 1993
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 465

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 456
Sprekers : de heren M. Verwilghen, H. Brouns, X. Buisseret, J. Timmermans, A. Denys, F. Wymeersch, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heer J. Van Looy, mevrouw M. Aelvoet, de heren L. Barbé, M. Capoen, A. Arts, minister N. De Batselier

Media, blz. 488

Sprekers : de heren P. Chevalier, H. Van Dienderen, S. De Clerck, A. Denys, mevrouw M. Dillen, de heren M. Bartholomeeussen, W. Seeuws, E. Van Rompuy, H. Olaerts, F. Sarens, minister N. De Batselier, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 506

Nr. 17 Donderdag 16 december 1993
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 507

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en de plaatsvervangende leden, blz. 507

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13

- 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
- 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 419 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 431 (1993-1994) - Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en Gezondheid, blz. 507
Sprekers : de heren G. Anthuenis, L. Goutry, M. Maertens, mevrouw L. Maximus, de heren K. Van Overmeire, H. Van Wambeke, E. Van Vaerenbergh, mevrouw M. Vogels, de heren M. Olivier, B. Vandendriesche, J. Geysels, minister W. De-

meester-De Meyer, minister L. Detiège

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap
- 392 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking, blz. 528
Artikelsgewijze bespreking, blz. 528

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
- 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
- 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
- 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
- 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 291 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden
- 314 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
- 333 (1992-1993) - Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in

Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 417 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 418 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 419 (1993-1994) - Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 431 (1993-1994) - Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 530
Sprekers : de heren M. Van Peel, F. Dewinter, W. Seeuws, L. Hancké, J. Geysels, F. De Man, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 536

Nr. 18 Donderdag 16 december 1993 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 537

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
- 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5

– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur (Voortzetting), blz. 537
Sprekers : de heren P. Dewael, W. Seeuws, P. Hostekint, F. De Man, M. Van Peel, J. Geysels, E. Van Rompuy, H. Lauwers, A. Denys, L. Hancké, L. Dierickx, L. Peeters, E. Beysen en minister H. Weckx

Openbare Werken en Vervoer, blz. 559
Sprekers : de heren E. Beysen, J. Ansoms, W. Verreycken, J. De Mol, H. Van Dienderen, R. Van Hooland, H. Schiltz, F. Van den Eynde, mevrouw M. Dillen, minister T. Kelchtermans en minister J. Sauwens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 585

Nr. 19 Vrijdag 17 december 1993 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 587

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994
– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de alge-

mene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
– 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Europese Aangelegenheden, blz. 587

Sprekers : de heren H. Suykerbuyk, F. Van den Eynde, L. Van Nieuwenhuysen, D. Van der Maelen, S. De Clerck, J. Ulburghs, P. Van Grembergen, mevrouw M. Aelvoet, de heren L. Dierickx, G. Annemans, E. Van Rompuy, F. Vergote, A. Denys, minister J. Sauwens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 613

Nr. 20 **Vrijdag 17 december 1993**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 615

Samenstelling van een commissie

Wijziging onder de vaste leden, blz. 615

Verzoekschriften (Regl. art. 82),

blz. 616

Actuele vragen (Regl. art. 77)

Actuele vraag van de heer L. Standaert tot mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin, over de niet uitbetaling van beloofde toelagen aan de V.Z.W. Payoke, blz. 616

Actuele vraag van de heer J. Gabriels tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over zijn aanvankelijke weigering om het probleem rond het taalgebruik bij het Europees Merkenbureau aanhangig te maken bij het Overlegcomité Federale regering – Gemeenschaps- en Gewestregering

Actuele vraag van de heer F. Van den Eynde tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het feit dat op de Europese top geen beslissing genomen werd in verband met het Nederlands, als officiële taal van het Merkenbureau, blz. 616

Actuele vraag van de heer J. Peeters tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over eventuele Vlaamse subsidiëring voor een Nederlands-Belgisch kalvergiebedrijf in de Noorderkempen, blz. 618

Actuele vraag van de heer J. Ulburghs tot de heer L. Van den Brande, minister-

president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de investeringen in Center-Parcs, blz. 619

Actuele vraag van de heer R. Van Hooiland tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het antwoord van de Vlaamse regering aan de federale regering over de weigering van Sabena om haar advertentie te plaatsen, blz. 619

Actuele vraag van de heer K. Pinxten tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over recente persberichten nopens een nieuwe inruiloperatie van de Begemann-aandelen van Belgische openbare investeringsmaatschappijen, blz. 620

Actuele vraag van de heer H. Van Dierden tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het terugschroeven van de NMBS-investering voor binnenlands vervoer ten voordele van de TGV, blz. 622

Actuele vraag van de heer E. Beysen tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de recente besprekingen omtrent de uitdieping van de Schelde, blz. 623

Actuele vraag van de heer J. Valkeniers tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, over de actuele onrust bij de plaatselijke bevolking over de voorgestelde vestiging van een verbrandingsoven in het Vilvoordse, blz. 624

Actuele vraag van de heer F. De Man tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het feit dat sedert het begin van het nieuwe televisie-seizoen het Vlaams Blok nog nooit rechtstreeks aan bod kwam in het actualiteitsprogramma "De zevende dag", blz. 624

Actuele vraag van de heer E. Van Vaerenbergh tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrek aan belangstelling van de Vlaamse regering voor de faciliteitengemeenten rond Brussel, blz. 624

Actuele vraag van de heer F. Dielens tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over het geweld in de jeugdprogramma's van VTM, blz. 626

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 627

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 627

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 630

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)

– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 631

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 – 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 25

Artikelsgewijze bespreking, blz. 664

Spreker : de heer L. Barbé

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)

– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Beleidsbrief Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 291 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse minister van Werkstelling en Sociale Aangelegenheden
– 314 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin
– 333 (1992-1993) – Nr. 1

Beleidsbrief Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 417 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 418 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 419 (1993-1994) – Nr. 1

Beleidsbrief Externe betrekkingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
– 431 (1993-1994) – Nr. 1

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 – 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 20
Mededeling van de fractievoorzitters, blz. 688

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, F. Dewinter, L. Hancké, F. Vandenbroucke, J. Gabriëls, J. Geysels, P. Van Grembergen, J. Van Hauthem, minister W. Demeester-De Meyer, minister-president L. Van den Brande

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 18-A (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 698

Sprekers : de heren L. Standaert en G. Annemans

Ontwerp van decreet houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 19-C (1992-1993) – Nrs. 1 tot 5
– 20-B (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
– 21-A (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 700

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 701

Spreker : de heer J. Valkeniers

Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 14 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemming, blz. 702

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

– 13-A (1992-1993) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
– 15 (1992-1993) – Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
– 16 (1992-1993) – Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
– 17 (1992-1993) – Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemming, blz. 704

Spreker : de heer S. Platteau

Hoofdelijke stemming, blz. 716

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 718

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994 – 415 (1993-1994) – Nrs. 1 tot 25

Aangehouden stemmingen, blz. 719

Sprekers : de heren W. Seeuws, J. Tavernier, V. Vautmans, J. Caudron, J. De Mol, mevrouw M. Vogels, de heer J. Timmermans, minister L. Van den Bossche

Hoofdelijke stemming, blz. 735

Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 27 juni 1990 houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap

– 392 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming, blz. 737

Met redenen omklede motie van de heer E. Van Vaerenbergh c.s. tot besluit van de op 30 november 1993 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de benoemingspolitiek in de Brusselse OCMW's
– 438 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 738

Sprekers : de heren E. Van Vaerenbergh, F. Dielens, J. Van Hauthem, mevrouw A. Neyts-Uyttebroeck en mevrouw S. Creyf-Blondé

Met redenen omklede motie van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 30 november 1993 door de heer E. Van Vaerenbergh gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de benoemingspolitiek in de Brusselse OCMW's
– 439 (1993-1994) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 740

Regeling van de werkzaamheden, blz. 741

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 (Tabel), blz. 745

Bijlage II : Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994 (Tabel), blz. 771

Bijlage III : Samenvatting schuldssituatie Vlaamse Gemeenschap per rubriek, blz. 885

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

- *De vergadering wordt geopend om 14.02 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. De Seranno, E. Flamant : gezondheidsredenen ;

W. Claes, J. Leclercq : buitenslands ;

P. Berben : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 18-A (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de

Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 19-C (1992-1993) - Nrs. 1 tot 5
- 20-B (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Errata) en 2 (Aangepaste administratieve begroting)
- 21-A (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

- 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 14 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1994

- 13-A (1992-1993) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)
- 15 (1992-1993) - Nrs. 1 (+ Erratum) (+ Bijlagen 1 tot XXIV) tot 13
- 16 (1992-1993) - Nrs. 1 tot 4 (Administratieve begroting)
- 17 (1992-1993) - Nr. 1 (Verslag Rekenhof)

BELEIDSBRIEF Algemeen welzijnswerk, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

- 291 (1992-1993) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Preventieve gezondheidszorg 1993-1997, ingediend door mevrouw L. Detiège, Vlaamse

minister van Tewerkstelling en Sociale Aangelegenheden

- 314 (1992-1993) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Gezondheidszorg, ingediend door mevrouw W. Demeester-De Meyer, Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Gezondheidsinstellingen, Welzijn en Gezin

- 333 (1992-1993) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het wetenschapsbeleid in Vlaanderen. Beleidsbrief voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 417 (1993-1994) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het economisch beleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 418 (1993-1994) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Het landbouwbeleid in Vlaanderen. Beleidsprioriteiten voor 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen

- 419 (1993-1994) - Nr. 1

BELEIDSBRIEF Externe betrek-

kingen in 1994, ingediend door de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen
- 431 (1993-1994) - Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994
- 415 (1993-1994) - Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter : Aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat. Wij behandelen nu verder de materie Cultuur, waarvoor minister Weckx bevoegd is.

De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik stel vast dat het cultuurdebat levendiger is dan ooit. Dat kan echter niet worden afgeleid uit de belangstelling in dit halfroond.

Mijnheer de minister, met betrekking tot uw begroting wil ik eerst een positieve commentaar geven. Het is goed dat de cijfers voor de begroting voor volgend jaar weer in stijgende lijn gaan. Er komt opnieuw geld bij voor uw departement. Ook vanuit de oppositie kan dit worden goedgekeurd. De oppositie moet immers de intellectuele eerlijkheid opbrengen om de positieve aspecten te benadrukken. U zal vanuit de regering ook wel willen toegeven dat deze opwaartse trend zich reeds een aantal jaren voor uw aantreden aftekende. Sinds het einde van de jaren tachtig gaan de cijfers voor Cultuur in stijgende lijn. Dat blijft ook vandaag het geval, hoewel we een periode van economische crisis doormaken. In een dergelijke periode ontstaat gemakkelijk de neiging om te beknipten op de zachtere sectoren. Niettegenstaande het gegeven van de economische crisis blijft de opwaartse trend in uw begroting aanwezig. Ik wil u daarmee feliciteren.

Minder positief is mijn vaststelling dat het niet volstaat om stijgende cijfers te hebben. Ook het beleid dat men met die bedragen wil voeren en de visie die er achter schuilt, zijn belangrijk. Wanneer u bijvoorbeeld zegt dat u meer geld hebt voor uw sociaal-cultureel vormingswerk, dan plaats ik daartegenover dat de decreten die u daarmee moet uitvoeren in mijn ogen voorbijgestreefd zijn. Met niet aangepaste decreten meer geld uitgeven, is dus eigenlijk een slechte politiek. Het volstaat niet om meer geld te claimen, men moet ook de juiste accenten leggen in het beleid. Wat volksoontwikkeling aangaat is het mijns inziens een slechte politiek om uw beleid verder te storten op voorbijgestreefde en verzuulende decreten.

Hoe staat het met de globale visie die uw beleid zou moeten ondersteunen ? Ik stel vast dat we dit globaal debat nog steeds niet hebben kunnen voeren. U komt met een aantal beleidsbrieven naar de Raad en dat siert u. Ik geloof dat we het in januari over het sociaal-cultureel vormingswerk zullen hebben. Uw beleidsbrief Letteren is reeds aan de orde geweest. Nu willen wij graag een debat voeren over uw visie op het globale cultuurbeleid. Ik had gehoopt dat het document Vlaanderen-Europa 2002 daartoe de geschikte aanleiding zou kunnen vormen. Ik heb u in de commissie reeds gezegd dat ik uw bijdrage over Cultuur het slechtste hoofdstuk van het hele document vind. Ik vind deze bijdrage dermate zwak dat ik ervan overtuigd ben dat u ze niet zelf hebt geschreven. Ik apprecieer u te zeer om dat te geloven. Het is een hoofdstuk dat geschreven is door de reclamejongens, de makelaars in koffie van Multatuli. Dat zijn mensen die alles moeten kunnen verkopen. We maken een boekje Vlaanderen-Europa 2002 en we komen daar als Vlaamse regering eens mee op de buis in een slecht geregisseerde televisieshow. De inhoud zal nadien wel volgen. Daardoor is de bijdrage over cultuur totaal ondermaats. Als reactie daar-

op heb ik een voorstel van resolutie ingediend. U hebt aangekondigd dat u dat hoofdstuk zou herschrijven en dat we in de loop van volgend jaar een debat hierover zouden kunnen houden. Mijnheer de minister, dat is van fundamenteel belang. We moeten een breed maatschappelijk debat kunnen voeren over het belang van cultuur voor een maatschappij die op velerlei terreinen met een identiteitscrisis wordt geconfronteerd. Het belang van cultuur kan dan ook niet uitsluitend in begrotingscijfers worden uitgedrukt, het moet uit veel meer elementen blijken. Het debat over het belang van cultuur moet in een context van economische crisis worden gevoerd. We moeten duidelijk kunnen aantonen dat cultuur, zeker in een periode van recessie, een heel belangrijk instrument kan zijn als motor voor economische wederopbloei. De cultuur kan als voedingsmiddel voor de creativiteit dienen. Het debat moet ook in een context van oprukkend enggeestig nationalisme worden gevoerd. In dat verband heb ik de Franse houding in verband met de bescherming van de audiovisuele sector gehekelde. Enggeestig nationalisme is een slechte raadgever. Cultuur verdraagt dat niet. Een andere belangrijke factor in het debat is dat er steeds meer vrije tijd komt. Het individu moet een manier vinden om die tijd op een zinvolle manier in te vullen. Cultuur is daartoe een belangrijk instrument. Cultuur zorgt dus voor meer zelfredzaamheid voor het individu. De sector van het sociaal-culturele werk moet daar dan ook op inspelen.

Wij moeten dit debat voeren in een context van toenemend isolement, ook voor cultuur. Cultuur verdraagt geen isolement ten aanzien van andere maatschappelijke sectoren. Ik verwijs in dat verband naar het onderwijs als belangrijk beleidsdepartement, waarmee een wisselwerking noodzakelijk is om uw beleid te helpen dragen. U staat als minister van Cultuur machteloos wanneer in het onderwijs geen belangstelling, geen

Dewael

sensibilisering wordt gecreëerd om kunst en cultuur te consumeren, om het met een economische term uit te drukken.

Cultuur moet ook uit zijn isolement worden gehaald ten aanzien van Financiën en Sociale Zaken. Het verheugt mij weliswaar dat in de cijfers een stijgende trend kan worden waargenomen, maar ik vrees dat de cultuursector nog steeds niet au sérieux wordt genomen.

Mijnheer de minister, u heeft in de commissie zelf toegegeven dat op uw brieven aan uw collega van Sociale Zaken met betrekking tot het statuut van de kunstenaar nauwelijks een ontvangsmelding volgt. Er bestaat in feite geen enkele bereidheid om effectief iets voor de cultuur te doen.

Ik hoop dat volgend jaar in de commissie voor de Cultuur van de Vlaamse Raad een breed debat kan worden gevoerd over de herwerkte versie van het boekje Vlaanderen-Europa 2002. Dit debat moet worden gedragen door een aantal culturele prominenten, die ervoor kunnen zorgen dat de beperking tot het eigen interessegebied in de talrijke adviesraden wordt overstegen. Wij moeten personen zoals Jan Hoet, Gerard Mortier, Marc Reynebeau of Jozef Deleu de kans geven om hun toekomstvisie over cultuur kenbaar te maken met het oog op de eeuwwisseling.

Uit uw begrotingsontwerp blijkt niet dat uw beleid zou worden gedragen door die bredere visie. Ik heb dit in de commissie trouwens reeds opgemerkt. Er is weliswaar sprake van deelsectoren en van beleidsbrieven over belangrijke aangelegenheden, maar de globale visie ontbreekt voornamelijk.

Ik beperk mijn kritiek in deze uiteenzetting tot de kunstensector omdat de volksonwikkeling aan bod zal komen in de commissie in de loop van de maand januari.

In verband met het kunstenbeleid wil ik drie opmerkingen maken.

U beweert dat u prioriteit wil verlenen aan het internationaal cultuurbeleid. Ik treed u hierin bij. De recente ontwikkelingen met betrekking tot het Eurocorps en het Merkenbureau hebben in belangrijke mate aangetoond dat wij in het Europa van morgen met onze regio moeten streven naar het behoud van onze eigen culturele identiteit. De taaldiscussie die op dit ogenblik wordt gevoerd, is ondergeschikt aan het bredere debat over de manier waarop Vlaanderen met het oog op de toenemende internationalisering van onze maatschappij zijn eigen identiteit kan behouden. Daarom is het terecht dat u prioriteit verleent aan het internationaal kunstenbeleid.

Het verwondert mij echter dat u, als bevoegde minister, zich nog altijd de kaas van het brood laat nemen door uw collega die bevoegd is voor Economie, minister-president Luc Van den Brande.

Ik geef toe dat er een kentering is gekomen. Van de kredieten voor de culturele ambassadeurs, die vorig jaar volledig op zijn begroting stonden ingeschreven, heeft u een belangrijk gedeelte kunnen recupereren. Met het oog op de begroting voor volgend jaar, blijf ik ervoor pleiten dat alle kredieten die bestemd zijn voor internationaal kunstenbeleid, dus ook voor de subsidiëring van de culturele ambassadeurs, in hun globaliteit op de begroting van Cultuur worden ingeschreven.

Een ander punt van kritiek op het internationaal cultuurbeleid is dat u de cultuur en de kunstenaars te veel laat gebruiken als een glijmiddel – zoals de Nederlanders het ooit hebben uitgedrukt – voor de commercie. Wij moeten onze kunstenaars uiteraard steunen en naar het buitenland sturen. Er kan soms een wisselwerking bestaan tussen cultuur en economie – ik pleit hier zelfs

voor –, maar ik heb er bezwaar tegen dat de minister die bevoegd is voor Economie, de ene of andere culturele ambassadeur meeneemt op zijn missies naar het buitenland om het geheel te verfraaien. Dit is denigrerend voor de kunstenaar.

Ik ben er trouwens ook tegen dat de Vlaamse regering de culturele ambassadeurs aanduidt. Dit getuigt van een keizer-kostermentaliteit. Op die manier dringt de Vlaamse regering een aantal kunstenaars op aan het buitenland.

Dat zou op een andere manier kunnen gebeuren. Omdat de meeste van de kunstenaars in het buitenland gekend zijn, moeten wij de voorkeur van het buitenland volgen. Een internationaal kunstenbeleid moet een aantal van onze artiesten en gezelschappen in de gelegenheid stellen in het buitenland op te treden in uitvoering van culturele akkoorden. Zij mogen echter niet zonder meer worden aangesteld. Ik verwijs in dat verband naar de Ensor tentoonstelling die in 1990 te Parijs werd gehouden. Frankrijk heeft zelf de kunstenaars en de gezelschappen gekozen die in de marge van die tentoonstelling moesten optreden. De Vlaamse overheid heeft de selectie gevolgd die door het buitenland werd gemaakt.

Op dit vlak kunnen correcties worden aangebracht, zoniet wordt het internationale kunstenbeleid te zeer versnipperd en gebeurt er té veel met het gevaar dat het kleinschalig wordt.

Wanneer de middelen beperkt zijn en men beschikt over weinig mogelijkheden om zich in het buitenland te manifesteren, kiest men best voor grootschalige projecten, die beter worden opgemerkt. Wanneer men alle culturele akkoorden probeert uit te voeren, zal men de middelen moeten verdelen over een groot aantal kleinschalige projecten, met als gevolg dat zij in het buitenland niet eens meer worden opgemerkt.

In de tweede plaats wil ik mijn kri-

Dewael

tiek formuleren met betrekking tot de Nederlandse Taalunie en zal ik het hebben over de integratie tussen België en Nederland in het algemeen.

Mijnheer de minister, u gaat er prat op dat u de relatie met uw Nederlandse collega heeft verbeterd. De verstandhouding tussen mij en mevrouw d'Ancona liep niet altijd van een lijn dakje.

Ik blijf er nochtans van overtuigd dat de WVC in Nederland de culturele integratie niet erg genegen is. Ik heb het niet over de Nederlanders, maar over de cultuurpolitiek in Nederland, over de politiek en de ambtenaren van WVC. Ik heb in dit verband een aantal slechte ervaringen opgedaan.

Ik heb mij altijd gelukkig geprezen dat aan de basis de samenwerking en de integratie tussen Vlaanderen en Nederland toeneemt. Naar aanleiding van de zending van Nederland naar Parijs hebt u onlangs echter zelf moeten ervaren dat de liefde soms maar van één kant komt.

De Nederlanders zijn er altijd als de kippen bij op voorwaarde dat wij betalen, wat wij in het verleden niet altijd stipt deden. Ik verwijs in dat verband naar de stichting Vertalingen.

Nu betalen wij echter wel in het kader van de Nederlandse Taalunie of van andere initiatieven, zoals in Venetië of op de Frankfurter Buchmesse. In die context is het verbijsterend dat Nederland aanwezig was in Parijs, niet als Nederlands taalgebied, maar eenzijdig, waarbij zij Vlaanderen links lieten liggen. Dit is het bewijs dat de officiële cultuurpolitiek in Nederland nog altijd niet streeft naar een culturele integratie met Vlaanderen, die nochtans noodzakelijk is.

Mijn derde punt van kritiek heeft te maken met het letterenbeleid. U noemt het letterenbeleid uw absolu-

te topprioriteit. U staft deze bewering met cijfers : de subsidies voor de werkbeurzen met auteurs en voor de lezingen worden verhoogd van 9 naar 18 miljoen frank, voor de produktie-ondersteuning van de moeilijke genres wordt er voorzien in een bedrag van 4,2 miljoen frank, de campagne rond de leesbevordering kost 2 miljoen frank. U moet toegeven dat deze bedragen een miniem percentage van uw begroting vertegenwoordigen.

Tijdens de vorige legislatuur zwaaide minister De Batselier, die bevoegd was voor Economie, met een cheque van een half miljard frank om de schrijvende pers te steunen omdat hij van oordeel was dat de schrijvende pers een belangrijke cultuurdrager is. Wat is daarvan terecht gekomen ? Ik heb hierover niets meer vernomen. Uit de cijfers moet ik echter afleiden dat de letteren nog altijd stiefmoederlijk worden behandeld.

Bij de aanvang van uw ambtstermijn heeft u van de daken geschreeuwd dat u iets ging doen aan twee delicate dossiers : het leenrecht en de vaste boekenprijs. Ik ben altijd tegenstander geweest van de vaste boekenprijs en men heeft mij altijd verweten dat ik een regeling ter zake in de weg zou staan. Hoewel ik niet meer tot de Vlaamse regering behoor, is er nog altijd geen vaste boekenprijs. Nochtans had u dit als prioriteit gesteld en had u beloofd dat u ervoor zou zorgen dat er vóór het einde van 1992 een vaste boekenprijs zou zijn. Ik weet dat dit behoort tot de bevoegdheid van het federale parlement, maar u meende dat u uit het overleg met de andere gemeenschap kon afleiden dat een wetgevend initiatief ter zake zou worden gesteund. Hoever staat het met de vaste boekenprijs ?

Het leenrecht sluit aan bij dit onderwerp. U bezoekt net als ik de jaarlijkse boekenbeurs in Antwerpen, maar u gaat eveneens bij de officiële opening. U heeft bij die gelegenheid

aangekondigd dat er op het vlak van het leenrecht een decretaal initiatief zou komen. Tot op heden is dit er nog steeds niet. Er is wel een memorie van toelichting klaar en er zijn adviezen uitgebracht door de verschillende commissies. De commissie voor het boek heeft dienaangaande zelfs een globaal gecoördineerd advies uitgebracht, maar het beleid blijft ook op dit vlak in gebreke.

Buiten deze drie algemene aandachtspunten, wil ik het hebben over twee concrete gevoelige dossiers.

Een eerste dossier betreft de Vlaamse Operastichting.

Mijnheer de minister, u is het er wellicht mee eens dat de doorgevoerde privatisering tot opmerkelijke resultaten heeft geleid. Er is een ruime publieke belangstelling, de resultaten zijn evenwichtig en de pers – ook de buitenlandse pers – is zeer positief.

Het probleem blijft echter het statuut van de Vlaamse Operastichting. Wij hebben een v.z.w.-formule uitgewerkt, hoewel een V.Z.W. niet het geschikte instrument is om een opera te leiden. Moesten de vaders van de wet van 1921 op de v.z.w.'s weten dat wij die formule zouden gebruiken om een operahuis te exploiteren, dan zouden zij zich ongetwijfeld omdraaien in hun graf. Ik hoor dat de gedachte opnieuw veld wint dat u van de v.z.w.-formule wil overstappen naar een intercommunale of een parastatale structuur, u zou terug opteren voor een publiek statuut in plaats van voor een privaatrechtelijk statuut, met alle gevolgen van dien. Dit staat haaks op de noodzakelijke flexibiliteit en creativiteit die van een dergelijke instelling moet worden verwacht.

Er is een strenge selectie doorgevoerd bij de start van de nieuwe instelling. Ik verneem dat men nu toch geneigd zou zijn om in de nieuwe structuur oude personeelsleden van de OVV, die niet waren weerhouden in een eerste fase, ver-

Dewael

plichtend terug op te nemen. Dit sociaal passief zal waarschijnlijk enorm belastend werken.

Ik pleit dus voor een privaatrechtelijk statuut en voor een blijvende betrokkenheid van de twee steden Antwerpen en Gent en mogelijk ook voor een structurele betrokkenheid van de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen.

Een tweede concreet dossier betreft het fameuze museum van de heer Jan Hoet. Als men in de sport succes heeft, wordt er zeer veel voor je gedaan. Als er in het federale parlement een naturalisatiedossier hangende is van een buitenlands voetballer dan is men geneigd om te vragen of het niet wat vlugger kan gaan. De media zijn dan geïnteresseerd enzovoort. Er zijn trouwens nog andere voorbeelden ook op het vlak van fiscale problemen waar er een grote politieke wil bestaat om dat soort moeilijkheden van een aantal sportbeoefenaars op te lossen. Wat moet men verdorie in de kunst realiseren en presteren opdat men sant in eigen land zou zijn, mijnheer de minister ?

Ik neem u hier niet specifiek iets kwalijk. In verband met het museum voor moderne kunst in Gent heb ik destijds de optie Sint-Pietersabdij genomen en de nodige gelden in de begroting ingeschreven. Nadien, onmiddellijk nadat u mij hebt opgevolgd hebt u gezegd dat de Sint-Pietersabdij niet de goede optie was omdat wij daar last zouden hebben met monumentenzorg enzovoort. Dan werd de optie Casino Gent genomen. U hebt uiteraard het probleem dat u met het in werking treden van het Investeringsfonds moet afstappen van de klassieke subsidiëring 60/40 percent. Met andere woorden, u moet zoeken naar een nieuwe vorm van partnership met de stad Gent.

Ik weet dat men daarover in het Gentse schepencollege al eens van

mening verschilt. Ik wil de minister alleen maar vragen, gelet op het feit dat Jan Hoet toch iemand is die het op het internationale vlak gemaakt heeft, gerenommeerd artistiek leider van Documenta, gerenommeerd voor zo vele ander prestigieuze belangrijke tentoonstellingen zoals Chambre d'Amis, hoeveel jaren het nog moet duren voor deze man een thuishaven vindt en een onderkomen krijgt om zijn rijke collectie tentoon te kunnen stellen. Ik meen dat die situatie al 25 jaar aansleept. Is er geen mogelijkheid om met het Gentse schepencollege rond de tafel te gaan zitten om binnen het raam van de beschikbare begroting een duurzame oplossing uit te werken ?

Mijnheer de minister, als u zegt dat u voor uw cultuurbegroting meer geld hebt gekregen, dat hebt u inderdaad, dan vestig er de aandacht op dat het er niet alleen op aankomt meer geld te krijgen, maar de vraag is wel wat u er mee doet, wat de prioriteiten zijn. Het gaat niet op dat u enerzijds 1,4 miljard frank spendeert, volgens mij te veel, in een verzuilde sector zoals de volkswontwikkeling maar anderzijds aan iemand als Jan Hoet en aan de stad Gent zegt dat er geen geld is voor een museum voor hedendaagse kunst. U moet prioriteiten leggen in uw beleid. Welnu ik heb de ondersteuning van de hedendaagse kunst altijd prioritair gevonden. Dat accent wil ik niet graag teloor zien gaan.

De heer W. Seeuws : Mijnheer Dewael, er is nog een andere oplossing die u had kunnen aanbrengen. U had aan Gent het statuut kunnen geven dat in Antwerpen aan het Muca is gegeven. Dan wordt het eenvoudig want dan is het de gemeenschap die de kosten draagt. Alle musea in Gent zijn stedelijke musea. In West-Vlaanderen is er een provinciaal museum voor moderne kunst en in Antwerpen is het de gemeenschap die de lasten draagt. Daar heb ik op zich niets tegen maar de stad Gent worstelt met enkele tientallen miljoenen frank terwijl de kosten natuurlijk

veel hoger liggen. Wanneer u zo pleit voor de heer Hoet die in Gent zijn bakermat heeft, terecht trouwens, is de enige oplossing andere middelen te geven dan deze die momenteel ter beschikking zijn. Er is daarover in het college in Gent geen onenigheid. Dat weet u zeer goed. Grote partijen hebben over de partijgrenzen heen de jongste dagen trouwens communiqués verspreid waaruit blijkt dat zij het eens zijn over de realisatie van het museum.

De heer P. Dewael : Collega Seeuws, ik kan u voor een stuk bijtreden. U mag echter hier de indruk niet wekken alsof het cultuurdepartement Gent op een stiefmoederlijke manier zou hebben behandeld gedurende de voorbije jaren. Of het nu minister Weckx is of het minister Dewael was, ik stel de vraag wat er gebeurd is met de KNS, met het operagebouw, met de Gentse bibliotheek of met het museum voor sierkunst waaraan een belangrijke toelage werd verleend door de Vlaamse Gemeenschap. Het Gentse museum voor hedendaagse kunst is een stedelijk museum en in Oostende is het een provinciaal museum. Wanneer er in Vlaanderen drie musea voor hedendaagse kunst zijn, één provinciaal in Oostende, één stedelijk in Gent en één van de Vlaamse Gemeenschap in Antwerpen dan is dat voldoende. Daar zijn wij het over eens. Het gaat ook niet op dat de stad Gent zich van haar verplichtingen dienaangaande zou ontslaan omdat Gent voor haar andere cultuurinstellingen altijd heeft kunnen rekenen op een royale ondersteuning vanuit de Vlaamse Gemeenschap. Ik zeg alleen aan de minister van Cultuur, die terecht zegt dat zijn begroting voor cultuur volgend jaar nog in aanzienlijke mate kan stijgen, dat hij een budgettaire verantwoorde oplossing moet uitdokteren met de stad Gent. Ik maak de minister geen verwijt en ik wil de steen niet werpen in de richting van de stad Gent. Het is alleen vernederend voor iemand als Jan Hoet die internationaal gerenommeerd en gereputeerd is om

Dewael

dertig jaar te moeten wachten op een museum en blijkbaar in zijn eigen gemeenschap Vlaamse gemeenschap niet de erkenning en steun krijgt die hij verdient. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, in afspraak met mijn fractiegenoot Leo Peeters en vooral als reactie op de uiteenzetting van collega Van Peel wil ik hier kort het standpunt van de SP met betrekking tot het cultuurpact toelichten. Uiteraard geldt dit standpunt ook als leidraad voor de SP-fractie in het debat dat wordt gevoerd in de werkgroep Ontzuiling.

Wij betreuren nogmaals dat de CVP-fractie niet langer zal deelnemen aan de werkzaamheden van die werkgroep. In tegenstelling tot de CVP blijven wij resoluut voorstander van het behoud van het cultuurpact. Het cultuurpact heeft inderdaad op het terrein bewezen zeer efficiënt te zijn. De sectoren die tot de toepassings-sfeer behoren, geven een meer pluralistisch beeld dan deze die er niet onder vallen. In feite is het pact het dagelijks in de praktijk brengen van artikel 6 en artikel 6bis van de Grondwet. De cultuurpactcommissie treedt als ombudsdienst en als bemiddelingsorgaan op. Op die manier wordt het niet-discriminatiebeginsel op een soepele en vlotte manier toegepast en afgedwongen.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man : Mijnheer de voorzitter, ik kan die hypocrisie niet over mij laten gaan. Mijnheer Hostekint, u weet best dat het daar niet op die manier in zijn werk gaat. Enige bescheidenheid en enige eerlijkheid komen toch wel van pas.

De heer P. Hostekint : In die zin is de commissie een eenvoudig en democratisch rechtsmiddel en in ieder geval veel eenvoudiger dan een pro-

cedure voor het Arbitragehof of de Raad van State. Het is normaal dat er in een democratie verschillende strekkingen worden erkend. De Belgische wetgever was wellicht de eerste wetgever die bij wet waarborgen heeft vastgelegd ter bescherming van ideologische en filosofische strekkingen en minderheden. Ook de werking van de commissie wordt als positief ervaren omdat ze precies als opdracht kreeg verzoening te bewerkstelligen. Cultuurpact en Cultuurpactcommissie hebben op het veld verdraagzaamheid gecreëerd en gestimuleerd. Dit zouden wij zeker in deze tijd van onverdraagzaamheid moeten koesteren. Opheffing van de cultuurpactwetgeving is een stap terug doen. Dat neemt echter niet weg, daar gaan wij akkoord met collega Van Peel, dat aan de cultuurpactwetgeving geen verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Uiteindelijk is de wet twintig jaar oud en intussen is er heel wat veranderd.

Concreet zien wij twee terreinen waar wijzigingen noodzakelijk zijn.

Een eerste betreft een betere vertegenwoordiging van de gebruikers, dus een pleidooi tegen verzuiling en vóór depolitisering. Inderdaad, van in het begin waren er verenigingen en gebruikers die zich niet bekenden tot een of andere strekking. Dit aantal is toegenomen. De vertegenwoordiging van deze gebruikers blijft gebrekkig, waardoor de representativiteit van de advies- en bestuursorganen wordt aangetast. Er moet dus worden gestreefd naar een ruimere en betere representativiteit van de advies- en bestuursorganen. Moet hiervoor de wet zelf worden gewijzigd of de manier waarop de wet in de praktijk wordt gebracht? De drie formules die in de cultuurpactwetgeving worden aangegeven, kunnen onze goedkeuring blijven wegdragen. Ofwel vormt men een bestuursorgaan op basis van evenredigheid van politieke strekkingen, waarin gebruikers en alle ideologi-

sche en filosofische strekkingen zijn opgenomen, ofwel draagt men het beheer over aan een groep van deskundigen, maar ook dan moet inspraak en advies worden georganiseerd in overeenstemming met het cultuurpact. Het beheers- en bestuursorgaan kan ook gemengd en evenredig worden samengesteld, met vertegenwoordigers van gebruikers en strekkingen.

In deze vorm moet de overheid volgens ons een meerderheid uitmaken, gelet op haar financiële verantwoordelijkheid.

Een tweede noodzakelijke wijziging betreft de toepassing van artikel II. Uit de praktijk is eveneens gebleken dat de strikte toepassing van artikel 11 van de cultuurpactwet problematisch is voor nieuwe kunstvormen, zoals bijvoorbeeld dans, muziektheater en kunstcentra. De uitzondering, opgenomen in artikel 12, is ook niet afdoend gebleken. Om de decreetgever toe te laten meer soepelheid in te bouwen, zou de wet moeten worden aangepast. Hierbij is ons voorstel dat in principe de opdeling in personeelskosten, basistoelagen en gepresteerde activiteiten moet behouden blijven, maar dat de decreetgever, indien hij het nuttig oordeelt, in sommige sectoren kan overgaan tot een andere wijze van subsidiëring. Een dergelijke algemene bepaling is mogelijk vermits het hier gaat om een basiswetgeving. Het decreet van de deelsectoren zal dan een meer gedetailleerde regeling bevatten.

Mijnheer de voorzitter, dit is, in een notedop, het standpunt van de SP met betrekking tot het cultuurpact dat volgens ons een goed instrument blijft ter bescherming van ideologische en filosofische strekkingen. Indien er aanpassingen worden aangebracht aan dit pact moeten deze kaderen in een breed ontzuilingsdebat en in de juiste context van depolitisering worden gebracht.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer Hostekint, in verband met uw opmerkingen moet ik u toch vragen waar het probleem ligt. Ik stel vast – in de meer dan anderhalf jaar dat wij in de werkgroep bezig zijn over het cultuurpact als toepassingsgebied – dat wij in het geheel niet opschieten en dat wij voortdurend met nieuwe moeilijkheden worden geconfronteerd. U weet zeer goed dat het ons niet te doen is om het basisbeginsel van non-discriminatie en bescherming van minderheden, maar om de depolitisering van de politieke sector, om het feit dat kunstenaars en recensenten die in adviesorganen zitten achter hun naam in de krant niet meer de initialen van bepaalde partijen zien verschijnen. Dat geldt zowel voor de kunsten als voor de sociaal-culturele sector. Daar moet een pluralisme zijn. Dat geldt mijns inziens ook voor de bestuursorganen van culturele instellingen. Het reële pluralisme is daar niet het pluralisme van de politieke strekkingen, maar het pluralisme van de culturele strekkingen. Dat zijn twee verschillende dingen. We doen al die tijd, op diverse momenten, met allerhande voorstellen, al pogingen tot de afschaffing van het cultuurpact, tot amendering van het cultuurpact, nu ter onderschrijving van een gemeenschappelijke tekst. Wij stellen vast dat we daar niet vooruitgeraken, dat er regelmatig fracties zijn die niet komen opdagen, niet alleen de SP, maar ook de VLD-fractie die nochtans beweert daarvan een prioriteit te maken. Ze zijn de laatste drie vergaderingen gewoon niet verschenen, ook al worden er allerlei afspraken gemaakt om toch maar een vergaderdatum te vinden die iedereen schikt. Het is daarom dat wij een andere formule vragen. Ik ben blij hier te horen dat men het principieel met ons eens is over de depolitisering van de sector. Laat ons dan een middel zoeken om daar werk van te maken in plaats van daar eindeloos over te palaveren. Het begint een beetje op de GATT-akkoorden te gelijken, alleen hebben die uiteindelijk tot een resultaat geleid.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, de laatste zin van de heer Hostekint betreffende de appreciatie van de SP-fractie over het cultuurpact verwondert mij een beetje. Ik voel mij niet graag een nuttige idioot.

Een aantal jaren geleden, naar aanleiding van, een begrotingsdebat heeft de SP-fractie leider, de heer Hancké, terecht het debat aangezwengeld en gevraagd dat de Vlaamse Raad zich op een systematische manier zou buigen over wat hij toen noemde een aantal perverse gevolgen van het cultuurpact. De noodzaak van bescherming van filosofische en ideologische minderheden stond niet ter discussie. Na een moeizaam debat is toen besloten een werkgroep te installeren. Ik dacht dat men het na anderhalf jaar werkzaamheden op basis van analyses, voornamelijk in de culturele sector, wij verplicht zijn, conclusies en aanbevelingen te formuleren. Ik heb daarstraks de mededeling van de CVP gehoord, die ik niet alleen betreurt, maar ook niet begrijp. Ik vraag mij af of er nog een politieke wil aanwezig is om tot besluitvorming te komen. Als die politieke wil er is, moet die op korte termijn concreetiseerd worden in een aantal teksten. Dan vraag ik de heer Hostekint, gelet op zijn mededeling van zoëven, of die politieke wil er is. Er is niets zo erg, en dat is ook voor Vlaanderen het geval, dan dat men het over alles eens is, maar vooral om geen politieke conclusies te trekken.

Er moeten bijgevolg vanuit deze Raad – eventueel naar het federale parlement toe omdat de cultuurpactwet een federale wet is – concrete suggesties worden geformuleerd ten einde een aantal perverse gevolgen waarover we het wel eens waren te neutraliseren. Is die bereidheid er nog bij de SP-fractie ?

De heer P. Hostekint : Die politieke

wil is nog altijd aanwezig bij de SP-fractie.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik protesteer met klem tegen wat de heer Van Peel zegt over de afwezigheid van de VLD-fractie in de werkgroep Ontzuiling. Gisteren was er een vergadering van de werkgroep Ontzuiling – om alleen maar dat voorbeeld te nemen – gepland van 12.30 uur tot 14 uur, maar op het zelfde ogenblik vond er in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een vergadering van de fractieleiders plaats, zodat ik een keuze moest maken. Men had dus een onmogelijk uur uitgekozen om te vergaderen.

Dit gezegd zijnde, weiger ik het spel van de CVP mee te spelen. Wat die ontzuiling betreft, zou men al om te beginnen alle decreten betreffende de cultuursector eens onder de loep moeten nemen die de verzuiling in de hand werken of nog versterken. Ik denk meer bepaald aan de decreten inzake het sociaal-cultureel vormingswerk, de politieke vormingsinstellingen, de koepels enzovoort, allemaal verzuilingsdecreten. De Vlaamse wetgever is bevoegd om daar iets aan te veranderen, maar ik stel vast dat het debat in de werkgroep daar nooit over gaat, wel over de cultuurpactwet die een federale materie blijft. Het kan misschien een nuttige denkoefening zijn van na te gaan hoe we die wet kunnen wijzigen, maar u moet dan toch weten dat we dat niet kunnen zonder het akkoord van de Franstaligen.

De heer J. Geysels : De federalisering van de sociale zekerheid is ook een federale materie en daar hebben we het soms ook over.

De heer P. Dewael : We doen er beter aan de bevoegdheden uit te oefenen die we hebben. Als we daarmee klaar zijn en nog tijd over hebben, dan kunnen we het huiswerk van de federale parlement voorbe-

Dewael

reiden. Maandenlang praten over de wijziging van de cultuurpactwet als uit een antwoord van premier Dehaene blijkt dat de Franstaligen niet bereid zijn die wet te herzien, waar houden wij ons dan eigenlijk mee bezig ?

Mijnheer Van Peel, ik heb het nog al gezegd, de VLD is voor een wijziging, ja zelfs een opheffing van het cultuurpact. Op dit stuk verschil ik dus van mening met de woordvoerder van de SP.

De heer E. Van Rompuy : Wat denkt de voorzitter van het Willemsfonds hierover ?

De heer P. Dewael : Mijnheer Van Rompuy, de voorzitter van het Willemsfonds heeft in onze partij zoveel te zeggen als de Boerenbond in uw partij. **(Gelach)** Is dat duidelijk ? **(Onderbreking door de heer Van Rompuy)** Volgens u dus niets.

De voorzitter van het Willemsfonds vertelt wat hij wil, de VLD-standpunten worden nog altijd bepaald door het congres of in voorkomend geval door de VLD-fractie. Drukkingsgroepen of geestesverwanten hebben daar geen impact op. **(Onderbreking door de heer Dewinter)** Ik vermoed dat in uw fractie, mijnheer Dewinter, alles autoritair wordt opgedrongen en dan door de strot van de basis gejaagd, maar bij de VLD beslist de basis.

Mijnheer Van Peel, wat voor mij in het cultuurpact en de cultuurpactwet altijd geprimeerd heeft, is de bescherming van de ideologische en filosofische minderheden. Al de rest zijn uitwassen.

Ik moet niet weten van die afwegingen op een apothekersweegschaal. Ik vind het vernederend dat kunstenaars zich eerst tot een politieke partij moeten bekennen om als deskundige in een raad zitting te kunnen hebben.

De heer M. Van Peel : Over wat

gecommunautariseerd is, moeten wij toch een vuist kunnen maken. Wij zijn toch bevoegd om de cultuur te ontvoogden, weg te halen vanonder de partijpolitieke plak. Het Vlaamse parlement is bevoegd om wijzigingen aan te brengen aan de afspraken overeengekomen tussen de partijen, en waar de cultuurpactwet op gebaseerd is. Wij moeten iets kunnen veranderen aan de perverse interpretaties van het cultuurpact die in de loop der jaren zijn ontstaan. We mogen ons er niet van afmaken met te zeggen dat dit een federale materie is.

Mijnheer Dewael, ik wil dat debat heel graag met u in de werkgroep voeren. U zegt nu dat de werkgroep gisteren op een onmogelijk uur is bijeengeroepen. Mag ik u erop wijzen dat de voorzitter er alles voor gedaan heeft om een tijdstip te vinden dat iedereen zou schikken. Ik krijg de indruk dat u het debat ontloopt : ten eerste verschuilt u zich achter een volgens u onmogelijk vergaderuur en tweede roept u altijd de verzuiling in de sociaal-culturele sector in. Dat heeft er niets mee te maken. Dat is een ander debat.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik heb mijn gedachtengang nog niet kunnen afmaken.

De heer H. Lauwers : Mijnheer de voorzitter, deze discussie verbaast mij. Tot vervelens toe heb ik geprobeerd alle fracties bij elkaar te krijgen om een datum vast te leggen, maar telkens is het misgelopen. Niet langer dan gisteren heb ik geprobeerd alle fracties bijeen te krijgen. Door het feit dat er altijd afwezigheden waren toen die werkgroep vergaderde, stel ik vast dat we vandaag in plenaire vergadering precies hetzelfde debat krijgen als anderhalf jaar geleden. Ik heb nochtans de indruk dat we in de werkgroep langzaam maar zeker vooruit zouden geraken, maar door de afwezigheden, kunnen wij niet tot een consensus komen.

Mijnheer Dewael, bepaalde punten die u vandaag bekritiseert, zijn door de werkgroep al opgevangen. Zo zijn we het er al over eens geworden dat we binnen de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap, via een pact of consensus of hoe je het ook wil noemen, tot een interpretatie moeten komen van het cultuurpact binnen een Vlaamse kamer, naast een Franstalige en een Duitstalige kamer in de Cultuurpactcommissie.

Daarnaast hebben we als Vlaamse Raad het recht de wet te willen wijzigen, zoals dat voor andere materies ook kan. Dat is opgenomen in een ontwerp-resolutie die al aan een derde formulering toe is. Dit heeft een verfijning voor gevolg, maar voor sommige punten ook een verzwakking, dat geef ik toe. We hopen tot een consensus te komen.

Nu hier in plenaire vergadering opnieuw hetzelfde debat voeren als anderhalf jaar geleden, doet bij mij wel de vraag rijzen of het nog zin heeft de werkgroep te behouden.

Mijnheer Dewael, om aan de bezorgdheid van de VLD-fractie tegemoet te komen, heb ik de artikelen 10, 11 en 12 steeds op de agenda van de werkgroep behouden, omdat die artikelen de wettelijke basis vormen voor de subsidiëringdecreten waarover uw partij een debat wil.

Wij zijn dat nooit uit de weg gegaan, ik heb steeds gezegd dat dit, net zoals het artikel 20, op de agenda moet blijven staan. We komen natuurlijk geen stap verder, omdat we niet voltallig vergaderen en we dan nog dikwijls met andere gesprekspartners steeds weer dezelfde discussies moeten voeren.

Gisteren heb ik er mij publiekelijk toe verbonden opnieuw een versie te maken van een ontwerp van resolutie om een minimale consensus te vinden over een aantal thema's, zowel zaken die wij wensen te wijzigen in de wet zelf als zaken die wij als Vlamingen onder elkaar kunnen regelen via een interpretatie.

Lauwers

In de eerste helft van januari zullen wij opnieuw met alle collega's – en ik zal ze voorafgaandelijk raadplegen om een datum af te spreken die voor iedereen haalbaar is – samenkomen om deze tekst opnieuw te bespreken.

Ondertussen is er ook een vraag gericht, mijnheer Dewael, en dat zal u verheugen, aan de Raad voor Cultuur, aangaande sommige deelaspecten daarvan. De Raad voor Cultuur is destijds op uw initiatief opgericht, en op vraag van uw fractie kunnen wij ook een aantal mensen uit die raad bij het debat betrekken.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Ik had het over de bescherming van de ideologische filosofische minderheden. Dat is het enige dat in de context van het cultuurpact van de enorm belang was, maar nu van minder belang, gelet op de evolutie inzake grondwet, bevoegdheden en arbitragehof.

Collega Van Peel, mijn fractie blijft vragende partij om een discussie te voeren over interpretaties die toelaten om binnen dit bevoegdheidskader de uitwassen weg te werken. Ik wil echter uw geweten niet sussen door te zeggen dat de CVP aan de kar trekt van het ontzuilingsdebat, omdat u zogezegd aanbiedt om te praten over interpretaties van de cultuurpactwet. U smooit immers elke poging in de kiem om over talloze verzuilende decreten in Vlaanderen in verband met verenigingen en instellingen te praten. U wil die immers behouden, want daar bent u sterk in de subsidies voor het door u gewaardeerde middenveld. Alle mogelijke verenigingen, waarvan de naam met een C of een K beginnen, krijgen van u gemeenschapsgeld, en de anderen moeten dan ook maar een zuiltje voor zichzelf maken.

Daar mogen we volgens u niet over praten. Wij praten alleen maar – en

daar spant u de kroon van de ontzuiling – over een aantal interpretaties van de cultuurpactwet. Voor de rest krijgt u geen komma gewijzigd aan die decreten.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Het is misschien eens nuttig terug te komen op de basis van die werkgroep Ontzuiling, die tijdens de vorige legislatuur werd gelegd, op initiatief van collega Hancké, Jos Geysels en mezelf.

De CVP heeft zich geen moeite getroost om de oprichting van de werkgroep Ontzuiling tegen te houden. Alle fracties hebben toen een nota gemaakt over Ontzuiling, niet alleen in verband met de culturele en sociaal-culturele aspecten, maar ook in verband met de economische sector.

Op het ogenblik dat de zaken beperkt werden tot het cultuurpact, heb ik afgehaakt, want de CVP heeft dat gebruikt om over het andere niet te moeten praten. De VLD blijft vragende partij om te praten over de verzuiling in de sociaal-economische sector, zoals in het geval van de SERV. Als dat het thema zou zijn van de werkgroep ontzuiling, dan gaan we daar onmiddellijk naartoe. Blijven de werkzaamheden van de werkgroep beperkt tot het cultuurpact, dan kunnen die zaken evengoed worden besproken in de commissie Cultuur. Er zijn immers veel andere zaken waar men hier niet over durft te praten, die veel meer met ontzuiling te maken hebben.

De heer H. Lauwers : Mijnheer Denys zet hiermee de basisafspraken zelf van de werkgroep op de helling. De keuze om de culturele sector eerst te behandelen, is in consensus genomen. Het cultuurpact bevat alle basisregels die ook ten grondslag liggen aan de verzuiling in die sector.

Natuurlijk komen daarna andere sectoren aan bod. Dat is ook afgesproken .

U begint het debat van vooraf aan,

voor de publieke galerij en u miskent elke vooruitgang, stap voor stap in de werkgroep. Er zijn al drie ontwerp-resoluties gemaakt, telkens verfijnd. Het blijft immers de bedoeling moeizaam maar reëel een consensus te vinden rond de perverse effecten van het pact.

Als u alles in één bad wilt steken, en alleen maar grote debatten voert, komen wij nergens.

Dat proberen wij net te vermijden, en ik probeer dat ook op te starten. Als er echter voortdurend onwil is vanwege de fracties om aanwezig te zijn en hier aan mee te werken, dan zullen wij daaruit onze conclusies trekken. Dan zal ik ook voor het eerst aan de publieke opinie zeggen door wiens schuld en waarom het debat is gestrand.

De voorzitter : De heer Hancké heeft het woord.

De heer L. Hancké : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zou eerst en vooral een woord van hulde willen brengen aan de voorzitter van de werkgroep, die zich sterk heeft ingespannen om de werkgroep gesmeerd te doen lopen. Het is ook aan hem te danken dat er teksten op tafel zijn gekomen en dat we – zij het niet in de mate die hij en ook wij wensen – vooruitgang kunnen boeken.

Ten tweede, hebben wij vandaag aan collega Hostekint gevraagd om ons standpunt in verband met het cultuurpact nog eens te formuleren in het desbetreffende debat, mede omdat ik de indruk had dat er twijfel was gerezen over de bereidheid tot medewerking aan de werkgroep vanwege sommige leden ten aanzien van de SP. Ik heb deze morgen al gezegd dat er geen twijfel mag bestaan over die bereidheid, en ik roep ook alle collega's op tot begrip voor de moeilijkheden om onze agenda's op elkaar af te stemmen, gelet op de overlast waaronder ieder van ons gebukt gaat.

Ten derde, heeft de heer Van Peel

Hancké

deze morgen een verklaring afgelegd, waarop ik ook heb gereageerd, en die ik betreur. Hij kondigde aan dat hij in de gegeven omstandigheden niet meer aan de werkgroep wil meewerken, hoewel ik nochtans de indruk had dat wij gisteren positief werk hadden geleverd.

Ik vraag mij ook af, mijnheer Van Peel, of de interpretatie niet dreigt te ontstaan dat, nu de afschaffing van het cultuurpact wordt afgewezen, de medewerking van de CVP plots zou worden opgezegd. Ik zou het ten zeerste betreuren dat die interpretatie ontstaat.

Wij proberen binnen die werkgroep op een aantal terreinen vooruitgang te boeken, waarbij wij, mijnheer Denys, zijn vertrokken vanuit de algemene benadering van het probleem verzuiling. Sedert begin dit jaar dalen wij af naar een aantal beleidsterreinen, te beginnen met Cultuur, onder meer omdat op het vlak van cultuurpact al een eerste voorstel van de heer Van Peel was ingediend tot afschaffing.

Wij hebben nu een resolutie klaar. Het pact had de bedoeling de minorisering tegen te gaan van politieke, ideologische en filosofische strekkingen. In dat opzicht is het een heilzaam pact gebleken.

In de laatste twintig jaar is er een neveneffect opgetreden van een politisering als gevolg van het cultuurpact van het middenveld. Wij moeten proberen zowel de bescherming van de minderheden te garanderen, als de politisering weg te werken.

Wat de adviesraden betreft, willen wij dat het werkveld daar betrokken wordt, zodat er geen kritiek meer ontstaat dat achter ieder adviseur de naam staat gesteld van de partij die hem voordraagt.

Aan de andere kant moeten de politieke beslissingsorganen het laatste woord hebben over de toekenning van kredieten, de subsidiëring en de

erkenning. Dit schema werd vastgelegd in de resolutie die de heer Lauwers met veel moeite op papier heeft gezet. Ik stel voor dat we rond de uitgangspunten waarover een consensus is gegroeid, voortwerken. Als we over dit cultuurpact een akkoord bereiken, hoop ik dat we ook nog voortwerken aan een aantal andere aspecten.

Iedereen wist op voorhand dat de kwestie ontzuiling door deze Raad niet van vandaag op morgen worden opgelost. Ik heb altijd gezegd dat het een werk van lange adem zou worden. Men moet evenwel bereid zijn zich ervoor in te zetten.

Mijnheer Lauwers, wanneer dit debat tot gevolg zou hebben dat elke fractie zich zou voornemen om kost wat kost alle vergaderingen van de werkgroep bij te wonen, dan zou dit al positief zijn.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man : Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Blok is onverkort voorstander van de cultuurpactwet. De heer Dewael verklaarde zoëven dat het misschien niet meer noodzakelijk is om de ideologische minderheden te beschermen. Welnu, ik zweer hem dat dit niet correct is. Trouwens, ook zijn vertegenwoordiger in de cultuurpactcommissie, de heer Matthijs, stelt af en toe dat onze dossiers niet ontvankelijk zijn. De bescherming van ideologische minderheden blijft noodzakelijk.

Anderzijds is natuurlijk ook het Vlaams Blok ervóór dat komaf wordt gemaakt met een gevolg van het cultuurpact, namelijk met de politisering. Ik heb evenwel nog gistermorgen vastgesteld dat het politieke college dat de cultuurpactcommissie is – want het is politiek samengesteld door elke partij in het koninkrijk België – de macht zou krijgen om bindende adviezen uit te brengen om bepaalde beslissingen te vernietigen.

We gaan dus helemaal de verkeerde weg op. Daarom stellen we voor om de macht van de afdeling Administratie van de Raad van State uit te breiden. Te dien einde zullen wij een voorstel indienen in de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Ik vraag me af of de VLD akkoord gaat met het eerste deel van de resolutie waarin wordt bepaald dat er aparte kamers zouden komen, een Nederlandstalige en een Franstalige. De heer Lauwers – die toch erg met deze problematiek is begaan – kan daar dan al rekening mee houden en een apart voorstel formuleren dat door de voltallige Vlaamse Raad zou worden gesteund.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord

De heer M. Van Peel : Mijnheer de voorzitter, ik wou kort antwoorden op de opmerking van de heer Hancké. Indien wij waren opgestapt omdat men ons voorstel omtrent de afschaffing van de cultuurpactwet niet zou hebben aanvaard, dan hadden we dat ongeveer negen maanden geleden kunnen doen. We hebben toen dat voorstel gelanceerd en het was al vlug duidelijk dat men er niet zou op ingaan. Wij hebben intussen voortgewerkt, wij hebben steeds de vergaderingen van de werkgroep bijgewoond, wij hebben mee stappen ondernomen om de cultuurpactwet te amenderen en wij hebben meegewerkt aan een gezamenlijke tekst. Wij hebben steeds meegewerkt maar we vertoefden vaak alleen in het gezelschap van de Volksunie, Agalev en – soms – de SP.

In het verzuilingsdebat ging het dikwijls alleen maar om retoriek. Het debat werd alleen gevoerd in termen van politieke aanvallen of aanvallen op het culturele middenveld. Vier jaar geleden hebben wij, samen met een aantal collega's van andere fracties, voorstellen gedaan omtrent de invloed van de koepels. Wij hebben voorstellen gedaan in verband met het cultuurpact die ingingen tegen de partijpolitisering van de culturele

Van Peel

sector. De heer Dewael is hierin evenwel niet geïnteresseerd. Voor deze partij is dit debat vooral een retorisch wapen om af en toe eens uit te halen naar de CVP en het culturele middenveld.

Wij zijn op zoek naar de autonomie van de culturele sector. Als de VLD dat ook belijdt, waarom zoeken we dan niet samen naar een oplossing? Mijnheer Dewael, wij hebben u tijdens de drie jongste vergaderingen van de werkgroep niet gezien. Dat is de realiteit.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zal het niet meer hebben over de inhoudelijke aspecten van dit debat. Ik zou willen ingaan op de suggestie van de heer Hancké in verband met de werking van de werkgroep.

Wij zijn bereid het debat over ontzuiling te voeren als wij de garantie krijgen dat alle aspecten daarvan zullen worden behandeld.

Ik stel concreet voor dat men twee dagen na elkaar het debat houdt over het cultuurpact, de cultuurpact-commissie en alles wat daarmee samenhangt. Indien men niet tot een consensus komt, moet men de andere thema's bespreken. Het heeft immers geen zin om zich achter procedureregels te verschuilen wanneer inhoudelijk tussen CVP en SP het water ter zake zeer diep is.

Ik heb geen zin om in de werkgroep te blijven leuteren als ik vaststel dat men toch niet tot een besluit komt. Ik doe dus een concreet voorstel om tijdens twee volle dagen over deze problematiek een debat te houden. Het debat moet plaatsvinden op dagen tijdens dewelke de commissie voor Cultuur niet vergadert zodat diegenen die zich voor deze problematiek interesseren, het kunnen bijwonen. Na dit debat moeten we in ieder geval – conclusies of geen

conclusies – de andere aspecten in verband met ontzuiling bespreken.

De voorzitter : Mijnheer Denys, men heeft uw voorstel gehoord. De werkgroep zal zich daarover buigen.

De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, een aantal jaren geleden heeft de heer Hancké deze discussie via een begrotingsdebat aangezwengeld. Dezelfde mensen komen nu met dezelfde argumenten tot de tegenovergestelde conclusie.

Ik herinner me nog zeer goed dat voor een paar jaar een aantal mensen van de CVP-fractie, waaronder de toenmalige minister-president Geens, nog beweerde dat wie over ontzuiling praat tegen het vrij initiatief is. De CVP was een aantal jaren geleden – en onafgezien van hetgeen de heer Van Peel nu verklaart – tegen dit debat. Een aantal andere fracties waren toen vóór het debat en vóór ontzuiling.

Anderhalf jaar later is de CVP vóór het debat en zelfs vóór de afschaffing van de cultuurpactwet. Ik begrijp waarom en ik begrijp ook zeer goed de argwaan van diegenen die men in het cultuurpact met ideologische en filosofische minderheden aanduidt.

Misschien ben ik naïef maar ik dacht dat er een consensus bestond om een aantal perverse gevolgen – en ik zal dat blijven herhalen – van het cultuurpact weg te werken. Via de autonomie die we reeds lang op cultuurgebied bezitten en in het kader van een nieuwe politieke cultuur kunnen we daartoe een aantal mechanismen in werking stellen.

Hoewel de heer Hancké dit na de verklaring van de heer Hostekint heeft bevestigd, zie ik ons afglijden naar een situatie waar dezelfde partners met dezelfde argumenten tot andere conclusies komen. De resultaten blijven evenwel dezelfde, namelijk de retoriek van de status quo.

Na de heren Hancké en Dewael te

hebben gehoord, vraag ik dan ook aan de CVP om haar verklaring van vanmorgen in die zin te nuanceren dat de poging om de inspanningen van onder andere de heer Lauwers te verzilveren, tot en met 15 januari 1994 niet wordt opgeblazen.

De voorzitter : De heer Hostekint heeft het woord.

De heer P. Hostekint : Mijnheer de voorzitter, de standpunten lopen duidelijk uiteen. Wij hebben in ieder geval de vaste wil om de werkzaamheden van de werkgroep Ontzuiling af te ronden.

Ik wilde minister Weckx nog een vraag stellen in verband met artikel 85 van het programmadecreet dat zeer nadelige gevolgen heeft voor de administratieve krachten in de sociaal-culturele sector. De regering zou hiervoor gisteravond reeds een oplossing hebben gevonden. Graag vernam ik of de minister dit kan bevestigen?

De voorzitter : De heer Dierickx heeft het woord.

De heer L. Dierickx (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zoals u weet zijn de groenen voor de culturele ontwikkeling en ook voor de culturele en artistieke uitstraling van onze gemeenschap.

In mijn betoog zal ik spreken over cultuur en financiën, cultuur en democratie en over cultuur en nationaal denken.

Telkens weer circuleert de idee dat wij ons slechts cultuur en artistieke bedrijvigheden kunnen permitteren tijdens periodes van economische groei.

In dit verband verwijs ik naar een bekend hoofdstuk uit het boek Principles of political economy van John Stuart Mill, een belangrijk auteur uit de achttiende eeuw. John Stuart Mill was iemand die reeds in zijn tijd scherpe kritiek uitoefende op zijn voorgangers die dweepten met eco-

Dierickx

nomische groei en die zelfs beweerden dat de maatschappij droefgeestig en vervelend wordt wanneer er geen economische groei is.

Een van de voorgangers van John Stuart Mill was Adam Smith. Hij verwachtte alleen maar heil van een permanente economische groei en dacht met afschuw aan de dag waarop de groei tot stilstand zou komen en de economie zou belanden in a stationary state, wat onafwendbaar zou gebeuren, aangezien de economie onmogelijk oneindig kon blijven groeien. Deze idee vinden wij terug bij een aantal hedendaagse auteurs.

John Stuart Mill daarentegen vond stilstand niet zo vreesaanjagend. In 1948 schreef hij : Ik hoop van harte, en dit in het belang van de volgende generatie, dat de mensheid vrede zal nemen met een stilstand in de economische groei, alvorens zij daartoe door noodsituaties zal worden gedwongen. In een periode van stilstand in de economische groei is er plaats voor allerhande vormen van cultuur, voor vooruitgang in het morele en het sociale vlak, voor meer levenskunst en meer vrije tijd. Einde citaat.

In het debat over de culturele en artistieke activiteiten hebben wij steeds te maken met mensen die ons volgende dooddoener toewerpen : Daarvoor is er geen geld en zeker niet in een periode van afnemende groei.

In verband met jobcreaties in de culturele en artistieke sector beklemtonen de groenen dat er in deze sector nog werk is en dat de creatie van een job in deze sector miljoenen frank minder kost dan bijvoorbeeld het scheppen van arbeidsplaatsen de jobcreaties in de haven van Antwerpen of in andere industriële sectoren.

Werken in de culturele sector is bovendien minder vernietigend en hiermee gaan minder externe kosten

gepaard. Bovendien zijn de activiteiten in de culturele en artistieke sector niet delokaliseerbaar, met andere woorden, ze kunnen niet naar lage loonlanden worden geëxporteerd.

In deze sector is er eveneens een mogelijkheid om aan geldcreatie te doen. Montesquieu noemde geld *signe de la richesse*. Inderdaad, geld is maar waardevol in zoverre het een teken is van waardevolle dingen, van dingen die door de gemeenschap op een bepaald ogenblik van de historische evolutie beschouwd worden als zijnde waardevol, dingen waarvoor de individuen en de gemeenschap geld over hebben.

Als de culturele en artistieke bedrijvigheden worden beschouwd als zijnde waardevol, zal er geld naar deze sector vloeien en zal er in deze sector aan geldcreatie worden gedaan.

Wie door zijn medemensen gewaardeerde goederen en diensten kan produceren, kan geld — schuldbrieven, obligaties, met andere woorden secundaire liquiditeiten — creëren en in omloop brengen. Hij verricht interessant werk omdat hij de massa liquiditeiten nationaal en internationaal vergroot, wat men economische groei noemt.

In een toekomstperspectief is de eerste vraag die moet worden gesteld niet of er voldoende geld is, maar wel of er voldoende waardering is voor bepaalde goederen en diensten om de producenten ervan toe te laten geld te scheppen en in omloop te brengen, dit zo mogelijk in een normale en aanvaardbare verhouding tot het volume van de geproduceerde goederen en diensten.

De pianovirtuoos zal bijvoorbeeld geld kunnen scheppen en schuldbrieven in omloop brengen in de mate dat hij zijn virtuositeit behoudt en zijn pianospel op een voldoende intense manier wordt gewaardeerd door zijn medeburgers. Dat zal ook gelden voor wie biologisch zuivere producten produceert enzovoort.

De tegenstanders van de groenen laten echter uitschijnen dat het geld de wereld regeert en dat er zonder geld niets te beginnen is. Geld is slechts een symbool, een teken van rijkdom en van goederen. Het symbool volgt, maar gaat niet vooraf.

Het probleem is in Limburg bijvoorbeeld niet dat wij geen miljarden frank hebben, die hebben wij wel, maar wij hebben geen produkten of diensten die interessant zijn waardoor het geld er automatisch naartoe vloeit.

Het belangrijkste probleem is niet meer geld, maar wel meer waardering voor het artistieke en het culturele. Voor politieke en culturele leiders is hier een belangrijke opdracht weggelegd.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil ook nog iets kwijt over cultuur en democratie. In de nota Kwaliteit in het Kunstbeleid staan een aantal interessante punten vermeld en ik feliciteer de minister dan ook voor zijn initiatief. Over zinnen als de volgende moeten wij eens diep nadenken : De keuze van de meerderheid geeft vaak blijk van een voorkeur voor kunstwerken van lage kwaliteit. Als dit zo is, lijkt een democratische kunstpolitiek niet mogelijk. De meerderheid verkiest, oppervlakkig gezien, wat artistiek niet waardevol is.

Wat hier wordt gezegd over de artistieke sector, mag niet worden overgeheveld naar andere domeinen. Op die manier zouden wij alles wat met het militaire te maken heeft aan militairen moeten overlaten en alles wat gezondheid betreft, aan geneesheren. In het kader van de culturele bedrijvigheid van ons land, moeten wij aan de top staan, vragen ook nu en dan het debat over het wezen van de democratie aan te zwengelen.

Journalisten vinden voortdurend redenen om laetdunkend te schrijven over het parlement en de besluitvorming in de instellingen. Het pessi-

Dierickx

misme viert hoogtij en iedereen verliest uit het oog dat wij toch nog steeds in een democratisch land leven. Indien dit niet zo was, dan kon één kleine onderzoeksrechter uit Luik het vooraanstaande politici niet zo moeilijk maken. Er is verwarring ontstaan over het begrip democratie en zijn nevenverschijnselen, vormen van schijndemocratie. Veel mensen noemen een instelling ondemocratisch als ze er niet in zijn vertegenwoordigd of wanneer deze beslissingen treft die hen niet bevallen. Velen vinden een instelling pas democratisch als ze pluralistisch samengesteld is. Pluralistische samenstelling heeft echter weinig met democratie te maken. Juist in de culturele sector moeten dergelijke thema's discussiepunten worden, omdat de culturele sector in feite het voorgeborchte van de politieke wereld vormt en daar ideeën worden uitgewerkt.

Ten slotte wil ik het nog even hebben over de relatie tussen cultuur en nationaal denken. We moeten ons afvragen waar de grenzen liggen. Hoever mogen gaan in het nationalistische denken vooraleer we te ver gaan. Het volstaat naar de wereld rondom ons te kijken : wat gebeurt er in Italië, in Rusland enzovoort. Overall nemen extreem-nationalistische groepen het voortouw in het politieke debat. Ook op cultureel vlak zijn er mensen die met dergelijke denkpatronen absoluut geen problemen hebben. Precies in deze sector kan men met een gerust gemoed over nationale eigenheid en identiteit spreken en er mee dwepen. Het wordt pas gevaarlijk wanneer die ideeën van het culturele niveau naar het politieke worden getransporteerd. Die politieke romantiek stortte de mensheid al eerder in het verderf. Wat deed zich onder andere voor in Joegoslavië ? De politieke leiders namen er op een zeker ogenblik de taak van de culturele leiders over en als gevolg daarvan groeide er een intense afkeer van de anderen en begon een moordende strijd tus-

sen mensen die voorheen vreedzaam hadden samengeleefd.

In de culturele en artistieke sector vinden wij aspecten die uitgesproken taalgebonden zijn en andere die dat niet zijn. Ik ben een Europees federalist, maar vind dat de talen van de Europese Unie een gelijk statuut moeten behouden. Er is gewoon geen andere oplossing. De maatschappij telt vast nog genoeg werkloze tolken en vertalers.

Taalhoffelijkheid is belangrijk maar volstaat evenwel niet in de instellingen van de EU. Allemaal leerden wij dat wij moeten opkomen voor onze taal, dat we onze taal moeten verdedigen, dat wij moeten opkomen voor een communicatiemiddel. Is het niet de hoogste tijd dat wij – vooral ten aanzien van de zwakkeren in de maatschappij : vluchtelingen, migranten enzovoort – eens minder opkomen voor communicatiemiddelen en meer voor communicatie. Ik kan u een heel persoonlijk en concreet voorbeeld geven : in ons gezin namen wij drie mensen uit Sarajevo op. Wij komen niet op voor communicatiemiddelen maar voor communicatie. Of men nu Servokroatisch of Nederlands spreekt : om de stilte en de eenzaamheid die de verscheidenheid van talen meebrengt, te doorbreken, moeten wij communicatie centraal stellen ongeacht welke middelen we daarvoor gebruiken. In deze wereld, waar zovelen de taal gebruiken om kunst te produceren, misbruiken anderen de taal om mensen te isoleren en klein te houden.

Mijnheer de minister, ik raad u daarom aan in de culturele sector, die u overigens goed beheert, debatten te starten over de financiering ervan, over de democratie die door de culturele leiders moet worden gekoesterd en over het nationalisme dat in deze sector al te onbedachtzaam en te systematisch wordt gecultiveerd alvorens te worden overgeheveld naar de politieke wereld. Wij moeten beseffen wanneer wij in het na-

tionalitaire denken te ver gaan, want met dit soort denken, namelijk niet het nationalistische denken, kan niet worden gebouwd aan de toekomst, noch van België, noch van Europa, noch van de wereld. Dat is mijn boodschap aan mensen die van een dergelijke denkwijze alle heil verwachten.

De voorzitter : De heer Lauwers heeft het woord.

De heer H. Lauwers (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze begroting is eigenlijk maar een overgangsbegroting naar 1995. Deze bewering gaat zeker op voor de begroting van de jeugdsector die de aanloop is naar een krediet van 550 miljoen frank voor het plaatselijke jeugdbeleid op de begroting van 1995. Het belang van de begroting van 1994 ligt niet zozeer in de cijfers maar in de voorbereiding van de plannen op gemeentelijk niveau.

Mijnheer de minister, niemand twijfelt eraan dat u prioritaire aandacht schenkt aan de jeugdsector. Daarom is het zo belangrijk dat u werk maakt van het opstellen van de gemeentelijke jeugdbegeleidingsplannen. De Vlaamse Jeugdraad heeft een aantal opmerkingen geformuleerd inzake de uitvoeringsbesluiten. Het is correct dat een te zware reglementering via uitvoeringsbesluiten aanleiding zou geven tot een logge administratieve procedure. Desalniettemin kunt u via omzendbrieven bepaalde moeilijkheden uit de weg ruimen.

Mijnheer de minister, u zal ook voldoende aandacht moeten schenken aan de nieuwe rol van de administratie, die meer zal zijn dan een inspectiedienst van criteria. U zal de vier nieuwe inspecteurs ook moeten begeleiden in hun taak.

Het zou ook goed zijn dat de uitvoeringsbesluiten na één jaar geëvalueerd moeten worden.

Inzake het sociaal cultureel werk voor volwassenen is deze begroting

Lauwers

ook een overgangsbegroting. De beleidsbrief over het sociaal cultureel werk vormt de basis voor de structuur en het beleid in deze sector.

Men spreekt voortdurend over de loskoppeling tussen de gesubsidieerde lonen en de lonen van het openbaar ambt. Het programmadecreet bepaalt dat de berekening van de vergoedingen zou gebaseerd zijn op de loonsituatie van eind 1992. De gesubsidieerde sector zou in november 1993 een loonsverhoging met 2 percent ontvangen. Zal men deze loonsverhoging nog honoreren of houdt men vast aan de berekening op basis van de cijfers van eind 1992 ? Ik stel vast dat men over onvoldoende kredieten beschikt om de verhoging met 2 percent effectief uit te voeren. Zal u deze loonsverhoging financieren via het provisioneel krediet ?

De voorzitter : De heer Seeuws heeft het woord.

De heer W. Seeuws : Men zou de loonsverhoging van 2 percent ook kunnen aanwenden voor bijkomende tewerkstelling in de sector.

De heer H. Lauwers : Dergelijke afspraken moeten binnen de sector gemaakt worden.

Ik herhaal dat de loonsverhoging van 2 percent toegezegd is door de regering.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse regering zal volgende week een beslissing nemen inzake deze problematiek. Paragraaf 2 van artikel 85 van het programmadecreet machtigt de Vlaamse regering hiertoe. De regering zal de afspraken van het intersectoriaal akkoord 1991-1994 naleven. De loonsverhoging van 2 percent voor november 1993 zal worden uitgevoerd via een besluit van de Vlaamse regering.

De heer H. Lauwers : Ik dank de minister voor dit duidelijk antwoord.

De commissie voor Cultuur en de Vlaamse Raad zullen de gelegenheid krijgen een aantal documenten waaronder het nieuwe document Vlaanderen-Europa 2002, de beleidsbrief inzake sociaal cultureel werk en het advies van de Raad voor Cultuur over de kwaliteit in het kunstbeleid te bespreken. Ik dring erop aan om deze documenten in logische volgorde te behandelen.

Mijnheer de minister, de ministeriële beslissingen inzake onderwerpen zoals Lotto-adviezen en culturele ambassadeurs moeten niet enkel worden bekend gemaakt, maar ook gemotiveerd.

U weet dat ik een voorstander ben van een communautarisering van de Loterij. Zolang dit niet het geval is, moeten beslissingen gemotiveerd worden.

Er zal dan nog altijd kritiek zijn, maar dan zal er ten minste een motief bekend zijn. U kunt eventueel correcties aanbrengen aan de decretaale mogelijkheden. Bepaalde zaken kunnen decretaal niet worden gehonoreerd. Het kunnen ook eenmalige, extra redenen of overgangsmaatregelen zijn. Voor mij is dat goed. Dat gaat dan over niet-jaarlijks terugkerende, maar eenmalige subsidiëringen. Nu hebben we daar toch dikwijls het raden naar. Er ontstaan dan allerlei speculaties naar politiek geïnspireerde motieven of er wordt in die lijstjes naar ideologische evenwichten gezocht.

Mijnheer de minister, ik kan mij bovendien niet van de indruk ontdoen dat het water toch dikwijls naar de zee vloeit of dat er toch een zeer groot Mattheüseffect speelt in de cumulatie van toelagen uit de begroting zelf, de toelage van de Nationale Loterij en de culturele ambassadeurs. Ik spreek dan nog niet over de Post die ook, via de opbrengst van bepaalde postzegels, extra-toelagen kan geven.

Dat geldt ook voor die culturele ambassadeurs. De heer Dierickx heeft

gezegd dat die culturele ambassadeurs eigenlijk de accaparatie van cultuur door de politiek voor zichzelf zijn. Ik denk dat dit niet zo is, maar het is wel delicaat. Het is zeer legitiem. In het kader van Antwerpen '93 geven de zwarte Zuidafrikaanse dansers, de Marokkaanse Berbermuzikanten of -koren of de Aziatische drummers ons een beeld van de rijkdom van een bepaalde cultuur. Die cultuur is duidelijk anders en spreekt ons al dan niet aan, maar wordt in elk geval als een cultuurgemeenschap erkend. Dat is normaal. Het is dan ook normaal dat Vlaamse culturele expressies met net hetzelfde doel in het buitenland optreden, namelijk om een zekere uitstraling, een zekere uitwisseling van cultuur mogelijk te maken en om – en dat is belangrijk en moet ook het doel zijn – het bestaan zelf van zulk een cultuurgemeenschap te affirmeren. Die cultuurgemeenschap tracht aan te tonen dat zij op een hoogwaardige, kwaliteitsvolle manier participeert aan de Europese cultuurvariëties en expressies.

Het is dan ook volkomen verantwoord om dat te subsidiëren en daarvoor in extra middelen te voorzien, zeker als het gaat om een cultuurgemeenschap die nog maar pas een grote, internationale, verdragrechtelijke bevoegdheid heeft gekregen. Zeker in dat geval is het nodig en nuttig om dat te affirmeren. Maar het wordt natuurlijk soms wel gênant wanneer deze culturele ambassadeurs in handelsmissies worden ingeschakeld, waardoor de cultuur meer een glijmiddel wordt voor andere belangen – de economie – en niet meer op zichzelf staat.

Het kan echter ook niet zijn dat sommige culturele ambassadeurs wel graag dat extrageld opstrijken, maar weigeren om op te treden als er in de buurt van dat optreden een vlag van de Vlaamse Gemeenschap te zien is. Ik heb vernomen dat dit gebeurd is. U bent daarvan op de hoogte. Niemand vraagt dat die culturele ambassadeurs een bepaalde

Lauwers

politiek of een bepaalde regering zouden ondersteunen, niemand vraagt dat zij hun kritische zin en hun artistieke vrijheid zouden uitschakelen. Ik meen echter dat het wel legitiem is dat zij bereid moeten zijn om als kunstenaar of als kunstenaarsgroep uit Vlaanderen zich als dusdanig herkenbaar te maken. Tot spijt van wie het benijdt is zulk een leeuwenvlag daarvan het symbool. Voor mij hoeven ze daar niet fier op te zijn, maar ze moeten er ook niet beschaamd voor zijn en ze mogen het zeker niet weigeren. Ik vind dat dat het minimum is dat van dit cultureel ambassadeurschap mag worden vereist.

Tot slot wens ik te zeggen dat er in die toewijzing van de culturele ambassadeurs voldoende variaties moeten zitten zodat het niet altijd dezelfde zijn. Ook hier vloeit het water naar de zee en speelt het Mattheüs-effect voor initiatieven die soms nog het best kunnen worden gecommercialiseerd, terwijl dit voor andere veel minder het geval is. Deze techniek van culturele ambassadeurs mag niet verglijden tot een vorm van structurele subsidie die aan alle andere mechanismen voorbijgaat en waar een aantal organisaties, instellingen of kunstgroeperingen, zich structureel op enten om te overleven. Er moeten dus, specifiek voor deze doelstellingen, extra middelen blijven.

Mijnheer de minister, ik kom tot mijn besluit. Uw prioriteiten zijn herkenbaar : jeugd, kunst – u kunt natuurlijk niet alles in één jaar doen –, de internationale betrekkingen en ook het letterenbeleid krijgt nu een start, hoewel er nog een paar wrijvingspunten moeten worden weggewerkt.

Wij verwachten dat u de verworvenheden en de nieuwe zaken in de toekomst consolideert. Dat u in Vlaanderen 2002, in de beleidsbrief, in mechanismen zoals Lotto en culturele ambassadeurs, keuzes maakt en deze duidelijk motiveert.

Er liggen nog een paar moeilijke dossiers op de tafel. Tot nu toe hebt u ons vertrouwen niet beschaamd, en ik hoop dat wij ook voor deze moeilijke dossiers vertrouwen in u mogen hebben.

De voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

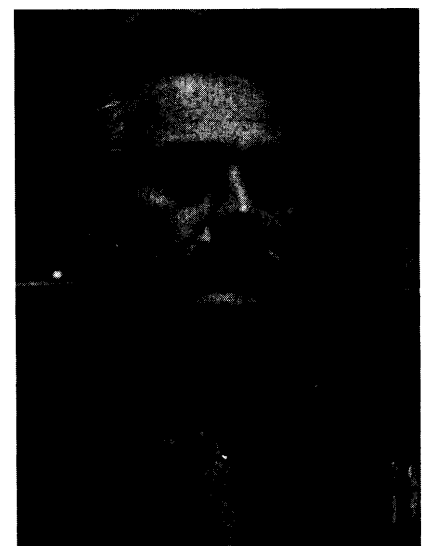
De heer L. Peeters (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik zal niet meer spreken over de concrete begrotingsposten en cijfers. Wij hebben in de commissie ruimschoots de kans gehad om dit te doen. Wij hebben ook alle gedetailleerde informatie gekregen zoals het hoorde. De heer Hostekint heeft daarover trouwens een zeer grondig verslag gemaakt.

Als voorzitter van de commissie wens ik hier te bevestigen, een aantal collega's hebben dat trouwens ook gevraagd, dat wij een globaal debat wensen over de plaats van cultuur in onze huidige maatschappij. Naast de commissieleden dringen ook tal van andere initiatiefnemers daarop aan. Als voorbeeld geef ik de Raad voor Cultuur die een nota Kwaliteit in Kunstenbeleid heeft opgesteld en die ons eigenlijk tot een inhoudelijke discussie over dit beleid verplicht. Tegelijkertijd kan dan over het daarmee samenhangend subsidiëringssysteem, worden gesproken. Er is de nota van de werkgroep Kunst en Democratie, die vooral in de belangstelling is gekomen met het streefcijfer van 1 procent ten opzichte van de 0,6 procent van het huidige cultuurbudget. Ook zij dwingen ons dus tot die discussie.

Er is het rapport Vlaanderen 2002 waarvan collega Dewael heeft gezegd dat het op inhoudelijke vlak inzake cultuur niet veel voorstelt. Ik spreek dit tegen. Er is daarin zeer duidelijk aangegeven dat cultuur een zeer belangrijk beleidsdomein is en dat meer en meer middelen naar cultuur moeten gaan, ook de komende jaren. Dit was een belangrijke uitspraak in dit rapport. U hebt tegelijkertijd toegezegd dit verder uit te diepen en te actualiseren.

Bovendien bestaat er ook een rapport dat door de Dominogroep, de tijdelijke vereniging van de SP, werd opgesteld, waarvan ik een paar krachtlijnen naar voren wil brengen. Wij hebben dit rapport het uur van de Cultuur genoemd en hebben de tekst aan een aantal specialisten voorgelegd.

Wij hebben ten gevolge daarvan ook een concreet wetsvoorstel voorgelegd in verband met het sociaal statuut van de kunstenaar. Na een jarenlange discussie en nadat u al had toegezegd om een initiatief te nemen, hebben wij zelf een voorstel ingediend vermits diverse verklaringen zonder resultaat bleven. Het wordt gedrukt en het is beschikbaar. Wij hebben aan de andere partijen gevraagd om dit mee te ondertekenen, doch geen enkele partij heeft daarop positief gereageerd. Dat heeft ons verwonderd, want het gaat hier om een initiatief dat tegemoetkomt aan een vraag van de sector en dat ons in ieder geval nu zal dwingen tot een discussie over concrete tek-

VU- Kamerlid Herman Lauwers pleitte bij de bespreking van de cultuurbegroting ervoor dat de culturele ambassadeurs zich meer zouden affirmeren als ambassadeur van de -Vlaamse Gemeenschap

Peeters

sten, terwijl het debat tot nu toe steeds vrijblijvend was.

Wij hebben in ons rapport ook gepleit voor de volledige onafhankelijkheid van de kunstenaar. Er werd kritiek geleverd op de culturele ambassadeurs. Het is wel een verbetering dat deze fondsen naar uw begroting werden overgedragen. Toch blijft het nog steeds een laakbare praktijk, zoals Marc Reynebeau het inderdaad heeft verwoord. Inderdaad, in de schijnwerpers komen opnieuw degenen die het op de commerciële markt goed doen ; precies zij komen in aanmerking voor deze subsidiëring terwijl voor anderen de toegankelijkheid minder gemakkelijk en zelfs bijna onmogelijk is. Zij krijgen een rake klap in het volle gelaat omwille van het ontbreken van objectieve criteria. Ik raad u aan het rapport grondig te lezen. Hierin wordt gepleit voor kwaliteit in het beleid. Speciaal ter attentie van degenen die het daarstraks hadden over ontzuiling, zeg ik dat hierin ook een specifiek standpunt is verwoord ter attentie van de adviesraden. Wij zeggen zeer duidelijk dat moet worden geopteerd voor competente mensen en niet meer uitsluitend rekening moet worden gehouden met de eventuele partijaanhorigheid.

Tegelijkertijd zeggen wij dat vandaag en ook morgen meer middelen voor cultuur moeten worden vrijgemaakt. Inderdaad, investeren in cultuur is tegelijkertijd investeren in tewerkstelling, in handel, in economie, maar voornamelijk in creatief denken. Welk origineel denkwerk kan nog worden verwacht van een volk dat moet toegeven dat niet meer de helft nog éénmaal per jaar of zelfs nooit een boek leest !

Mijnheer de minister, ik zal dit rapport hier niet voort in detail bespreken ; wij zullen het wel inhoudelijk inbrengen in het aangekondigde globale debat. Wij hebben het rapport aan een aantal deskundigen voorgelegd. Wij hebben hen de vraag ge-

steld, wanneer zij de kans zouden krijgen minister van Cultuur te zijn, hoe hun beleidsprogramma er dan zou uitzien. De uitspraken van diverse mensen uit de sector Letteren, hebben mij ten eerste getroffen. Ik geef toe dat de laatste jaren het letterenbeleid in de aandacht is gekomen, dat belangrijke vooruitgang werd geboekt in vergelijking met het verleden.

Toch werden zeer treffende uitspraken gedaan. Ik neem bij voorbeeld de uitspraak van auteur Walter Van den Broeck, de recente laureaat van de literatuurprijs. Hij zegt dat meer middelen voor cultuur moeten worden vrijgemaakt, zoniet moet in Nederland cultureel asiel worden gevraagd .

Geert Van Istendael, toch niet de minste van onze nieuwe generatie schrijvers, houdt een vurig pleidooi voor het afstemmen van ons letterenbeleid op het Nederlandse systeem. Ik vernoem ook Paul Hoste, geprezen als een van de meest kwaliteitsvolle van onze auteurs. Hij staat mee aan de wieg van de vereniging van auteurs en vertalers. Deze vereniging is voorstander van een volwaardig fonds voor de letteren afgestemd op het Nederlandse model.

Een dergelijk beleid vereist inderdaad meer middelen ; tegelijkertijd zal het ook aan de sector de mogelijkheid geven zich volwaardig te ontplooiën en ook zal vanuit de politiek een stukje macht naar de kunstenaars zelf moeten getransfereerd worden. Dit op zich is dus ontzuilen. Er zullen dan geen mensen meer worden gekozen op basis van hun partijaanhorigheid maar wel op basis van competentie. Op deze manier zullen wij de auteurs ook een volwaardig statuut kunnen geven. Inderdaad, degenen die het moeilijke genre brengen, hebben het niet gemakkelijk en moeten worden ondersteund. Het voorstel werd ook neergeschreven in het zopas gepubliceerde boek *Het beroep van dichter*.

Mijnheer de minister, ik meen dat

een structurele oplossing en een langetermijnvisie aangewezen zijn. Wij kondigen nu reeds aan ter zake een wetgevend initiatief te nemen. Wij zullen een voorstel van decreet neerleggen op basis van het model van deze vereniging. Het voorstel wordt onder meer ook gesteund door de Pen-groep. De noodkreet van de mensen die ik hier heb geciteerd, maar ook van de hele sector, klinkt luid !

Mijnheer de minister, u heeft ter zake reeds belangstelling getoond. Ik meen dat wij nu voort moeten zoeken naar een volwaardig Fonds der Letteren.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister H. Weckx (op de tribune) :

Mijnheer de voorzitter, collega's, vooreerst wil ik de verslaggever, de heer Hostekint, danken voor zijn uitvoerig verslag dat op een zeer nauwkeurige wijze de debatten weergeeft die wij gedurende vele uren in de commissie voor Cultuur hebben gevoerd.

Ik dank eveneens de commissieleden en andere collega's voor de wijze waarop zij vandaag in het debat het woord hebben gevoerd. In de commissie werden vele concrete vragen gesteld, werd veel cijfermateriaal verzameld en in tabellen en grafieken weergegeven in bijlage van het commissieverslag. Ik meen hierop dus nu niet te moeten terugkomen.

In de mate van het mogelijke zal ik antwoorden op de vragen en de bedenkingen die vandaag voor het eerst aan de orde waren.

Ingaande op wat verschillende sprekers hebben gezegd, zoals de heren Van Peel, Dierickx en De Man, wil ik het belang onderstrepen van een breed debat over cultuur en over de plaats van cultuur en het cultuurbeleid in onze samenleving. Dat heeft vanzelfsprekend ook met budgetten te maken. Ik meen echter dat een dergelijk debat de bespreking van de begrotingcultuur overschrijdt.

Weckx

Samen met mijn collega's in de Vlaamse regering heb ik daartoe de aanzet gegeven in het cultuurhoofdstuk Het creatieve Vlaanderen in Vlaanderen-Europa 2002. Sommigen, onder meer de heer Dewael, beweren dat ik het niet eens zelf zou hebben geschreven. Ik spreek dat nogmaals tegen, alhoewel ik hem hiervan wellicht niet zal kunnen overtuigen.

Bij de eerste bespreking van dit onderwerp heb ik gezegd bereid te zijn, rekening houdend onder meer met het verslag van de Raad voor Cultuur in verband met de kwaliteit in het kunstenbeleid, dit debat in de commissie voort te zetten. Eerst moeten echter nog een aantal andere dringende aangelegenheden worden besproken.

Wat de volgorde van dringendheid betreft, meen ik dat wij onmiddellijk na de nieuwjaarsperiode de bespreking van de beleidsbrief Sociaal-cultureel werk, moeten aanvatten. In volgorde meen ik dat het interessant zou zijn de algemene beleidsbrief van het cultuurbeleid – en hopelijk met een herschreven tekst – in tweede orde van prioriteit te bespreken. In de Vlaamse regering werd trouwens afgesproken dit document samen opnieuw te bekijken en eventueel te herschrijven in het licht van de reacties die daarop reeds werden gegeven.

Persoonlijk pleit ik voor een krachtig statuut van deze tekst, waarin hopelijk de commissie voor Cultuur en nadien de hele Vlaamse Raad zich in een zo groot mogelijke consensus uitspreken over een sterk cultuurbeleid dat over de nodige middelen kan beschikken om zowel de cultuurcreatie als de participatie aan cultuur ruim te ondersteunen.

Uit de begrotingscijfers blijkt dat de sector letteren nog steeds het kleine broertje is, al behoort dit nochtans tot één van mijn topprioriteiten. Dit kan mijns inziens worden afgeleid uit

het sterke stijgingsritme : 10 procent ten opzichte van 1993, maar 42 procent van 1991 tot 1994. Het ging om een verwaarloosde sector en mijn inhaaloperatie was dan ook dringend noodzakelijk. Mede op aandringen van de leden van de commissie voor de Cultuur heb ik dienaangaande reeds een beleidsbrief ingediend op 19 februari van dit jaar. Onlangs konden wij de bespreking van deze beleidsbrief afronden en kwam wij in de commissie tot een reeks aanbevelingen die ter goedkeuring aan de voltallige Vlaamse Raad zullen worden voorgelegd. Samen met de commissieleden druk ik de hoop uit dat dit ons de gelegenheid zal bieden in dit forum een grondige gedachtenwisseling te houden over het boek en de letteren, wat, bij mijn weten, de eerste maal zou zijn in de geschiedenis van de Vlaamse culturele autonomie.

Aan de media – vooral de elektronische media – wordt vaak veel aandacht besteed, niet helemaal ten onrechte trouwens, maar men vergeet al te gemakkelijk dat het oudste medium van kennis- en cultuuroverdracht het boek is. Ook hieraan moet in het beleid wat meer aandacht worden besteed dan tot hertoe het geval was.

Een volgend punt waarop ik even wens in te gaan, is de voortdurend opduikende tegenstelling tussen identiteit en openheid, tussen eigen cultuur en andere culturen. Dit punt kwam onder meer ter sprake naar aanleiding van de discussie over de culturele ambassadeurs, waarbij men de overheid verwijt de kunst te gebruiken of – volgens sommigen – te misbruiken als marketingelement voor Vlaanderen. Ook naar aanleiding van de toekenning van de prijs van de Vlaamse Gemeenschap hoorde ik kritische geluiden als zou hier de Vlaams kunst en cultuur onrecht worden aangedaan. Daarom zal ik kort, maar kernachtig, mijn visie over eigenheid en openheid verduidelijken.

Ik ben er rotsvast van overtuigd dat

de eigen identiteit en openheid naar andere culturen geen tegengestelde kwaliteiten hoeven te zijn. Ik ben het dus zeker niet eens met de schizofrenie waarvan de heer De Man, ook naar aanleiding van een andere item, heeft gewaagd. Wanneer wij het hebben over Vlaamse identiteit in de kunst, dan praten wij over een uiterst complex geheel van kenmerken die werden verworven op basis van onze eigen geschiedenis en van de voortdurende confrontatie – ook vandaag – met andere culturen, zowel binnen als buiten onze grenzen. Daarbij mogen wij niet vergeten – zoals vaak het geval is – dat ons eigen verleden, wellicht veel meer dan dat van heel wat andere volkeren, het beeld vertoont van een transitgebied, van een doorstromingszone waar allerlei Europese impulsen en culturele stromingen een bijzonder vruchtbare bodem vonden.

Culturele identiteit is bijgevolg iets dat historisch verankerd, maar tegelijk voortdurend in beweging is. Het kan niet door de overheid worden gedefinieerd noch decretaal worden vastgelegd. Wat dat betreft ben ik voorstander van een afstandelijke overheid die kunst steunt, die vandaag door een belangrijke groep deskundigen en participanten als waardevol wordt ervaren.

Grote kunst is kunst met enerzijds een sterke identiteit en een eigen karakter, maar anderzijds met een hoge graad van herkenningmogelijkheden voor mensen uit andere culturen. Grote kunst overstijgt immers het provincialisme zonder zijn eigen afkomst en identiteit te loochenen. Vandaar dat het succes van heel wat van onze podiumkunstenaars op de internationale scènes en van talrijke Vlaamse literaire auteurs en beeldende kunstenaars mij verheugt.

Wat ik evenwel niet aanvaard – en ter zake zal ik heel duidelijk zijn en bovendien heeft Herman Lauwers er reeds op gezinspeeld – is dat men hierbij zijn afkomst zou loochenen alsof het beschamend zou zijn uit

Weckx

Vlaanderen afkomstig te zijn. Er staat immers geen gelijkheidsteken tussen Vlaanderen en xenofobie, racisme of bekrompen beslotenheid. Vlaanderen staat daarentegen open voor andere culturen, wellicht veel meer dan andere landen of regio's. Af en toe een beetje meer fierheid en een beetje meer zelfbewustzijn zouden ons dan ook beter passen dan de verloochening van onze afkomst.

Wij zijn niet bang om andere culturen op onze podia te ontvangen, vreemde auteurs te lezen, kunstenaars uit alle landen en continenten tentoon te stellen. Wij leven trouwens zelf in een samenleving die, of wij het willen of niet, meer en meer multicultureel wordt.

Een laatste algemene bedenking betreft de wisselwerking tussen cultuur en onderwijs, waarover onder meer de heer Dewael heeft gesproken. Deze is in de praktijk en op het terrein reeds zeer vruchtbaar en er gebeurt veel meer dan wij beseffen. Allerhande culturele instellingen en verenigingen nemen initiatieven die zich onder meer – en vaak in de eerste plaats – tot de scholen richten. In de eerste Dynamo 2 catalogus van minister Van den Bossche, die als het ware een proefuitgave was, vinden wij niet minder dan een vijftigtal culturele initiatieven, waaronder museabezoeken, kennismaking met theater, rondleiding in de opera, klas- en schoolconcerten en noem maar op. Voor de tweede uitgave die momenteel wordt voorbereid, stelde ik aan mijn collega voor ook uitdrukkelijk de initiatieven van het departement van Cultuur te vermelden. In die uitgave zullen dan ook worden opgenomen: het project natuur- en milieu-educatie voor de jeugd; de lezingen van scheppende kunstenaars, zowel literaire auteurs als muzikale auteurs en beeldende kunstenaars – bij deze laatste is trouwens ook vaak een atelierbezoek mogelijk. De budgetten voor

deze lezingen werden trouwens nogmaals verhoogd omwille van de grote vraag. Vervolgens zal in die uitgave worden opgenomen de nieuwsbrief School en Museum, waarin allerlei informatie is opgenomen over specifieke acties van musea naar scholen, en een aantal rondreizende tentoonstellingen over hedendaagse kunst – ik denk aan Masereel, hedendaagse tekeningen, gravures en dergelijke.

Ook binnen de campagne leesbevordering wordt samengewerkt met het departement Onderwijs en werd alle materiaal, affiches en folders naar de scholen verstuurd. Hierover volgt nog verder overleg in 1994.

Uiteraard moeten wij verder gaan dan het creëren van samenwerkingsprojecten, hoe belangrijk deze ook zijn, en moeten wij in het onderwijs zelf structurele verbeteringen aanbrengen.

De discussies over de eindtermen en over de hervorming van de lerarenopleiding bieden unieke kansen om vanuit culturele invalshoek meer aandacht te vragen voor een brede cultuurhistorische vorming, voor meer diepgang en voor de meer specifieke muzische of kunstzinnige vorming.

Als minister van Cultuur steun ik deze vragen. Het onderwijs moet immers meer dan een pakket technische kennis en vaardigheden bijbrengen. Het moet mede aan de basis liggen van de vorming van toekomstige volwassenen in de ware zin van het woord; van mensen die op een creatieve wijze en op lange termijn kunnen omgaan met de complexe maatschappelijke problemen die wij kennen, maar vooral van mensen die onze beschaving kunnen voortzetten en tot een nog hoger niveau tillen.

Ik zal vervolgens ingaan op een aantal concrete vragen.

Het debat over het cultuurpact wordt – terecht – in de eerste

plaats door het parlement zelf aangehouden. Trouwens, het cultuurpact is een pact dat is gegroeid vanuit partijen, en niet vanuit een toevallige regering op dat ogenblik. De regering kan het enkel bekrachtigen. Ik meen dus dat deze discussie moet worden voortgezet.

Hoe dan ook – en dat is het enige wat ik erover wil zeggen – gaat dit debat naar mijn mening niet over het al dan niet afschaffen van het cultuurpact.

Het gaat er veel meer om het cultuurpact te actualiseren, rekening houdend met de scheefgelopen interpretaties. Een zo ruim mogelijke meerderheid in de Raad zou dit moeten steunen. Naar aanleiding van het arrest van het Arbitragehof heeft de Vlaamse regering het statuut van de ambtenaar aangepast om te vermijden dat er na de eerstvolgende benoeming een cascade van verhalen zou komen. Bovendien heeft de minister-president met de federale eerste minister contact opgenomen om te vragen welke houding de federale regering zal aannemen nu blijkt dat artikel 20 van de cultuurpactwet ingaat tegen het Grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

In verband met de problemen rond de CAO in de cultuursector heb ik het zoëven al gehad over artikel 85 van het programmadecreet.

De heer De Man heeft mij een verwijt gemaakt over het toekennen van de prijs van de Vlaamse Gemeenschap aan de morele en materiële motor van Antwerpen '93, de heer Eric Antonis. Deze prijs werd door mij toegekend met instemming van de Vlaamse regering. Aan het toekennen van deze prijs is geen enkel advies van om het even welke commissie voorafgegaan. Door het toekennen van de prijs aan de heer Antonis voor de wijze waarop hij Antwerpen '93 tot stand heeft gebracht, trekt de Vlaamse Gemeenschap de lijn door die zij in dit verband steeds heeft gevolgd. Zo heb ik de prijs vorig jaar met grote overtuiging toege-

Weckx

kend aan de heer Jan Hoet. Wij zetten de traditie verder. Ik ben blij dat ik deze prijs aan de heer Antonis heb kunnen overhandigen.

De heer E. Beysen : Mijnheer de minister, ik denk dat het merendeel van de Antwerpenaars het daar niet mee eens is.

De voorzitter : De heer De Man heeft het woord.

De heer F. De Man : Mijnheer de minister, het gaat er het Vlaams Blok niet om alle vreemde invloeden in zo'n cultuurfestival te weren. Wij willen echter wel een gezond evenwicht behouden. In de voorbije maanden is duidelijk gebleken dat de Vlaamse kunstenaars niet volledig aan hun trekken kwamen. Een aantal mensen uit de kunstwereld hebben dit zelf aangekaart. Er was een overmaat aan vreemde cultuurgroepen. Zo zijn er bijvoorbeeld de Berbers geweest. Voor mijn part mogen daar allerhande Afrikanen en Aziaten komen, maar er was gewoon geen evenwicht meer. Het was een melting pot-feest terwijl het in grote mate een Vlaams en Antwerps feest had moeten zijn.

De heer E. Beysen : Mijnheer de voorzitter, met betrekking tot de prijs die aan de heer Antonis werd toegekend, wil ik opmerken dat het toch wel opvallend is dat precies de activiteiten die buiten het kader van Antwerpen '93 vielen succesvol waren. De heer Antonis was niet betrokken bij deze activiteiten. Ik vind het dan ook bijzonder merkwaardig dat de Vlaamse regering de heer Antonis als laureaat uitkiest.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de voorzitter, het debat gaat over kunst en kwaliteit in de kunst. De heer Beysen wijst er ongetwijfeld terecht op dat er in het kader van Antwerpen '93 een aantal publiekstrekkingen werden georganiseerd. Grote massa's kwamen dit nevenprogramma bekijken. Zonder het aanbod dat on-

der impuls van de heer Antonis tot stand kwam, zou een groot deel van het kwaliteitsaanbod in Antwerpen '93 niet aanwezig zijn geweest. Het aantal mensen dat naar een activiteit komt, vormt niet het enige criterium voor dit soort festivals. Het is dan ook van essentieel belang dat de Vlaamse regering door het toekennen van de prijs ook deze andere verdiensten uitdrukkelijk in de verf heeft gezet.

De heer E. Beysen : Ik zal mij beperken tot twee voorbeelden. Zowel op het vlak van het theater als op het vlak van de literatuur is Antwerpen '93 compleet de mist in gegaan. Ik wil hier geen verder commentaar aan besteden om het debat niet te heropenen. Iedereen is het er echter over eens dat men volledig gefaald heeft op de twee terreinen bij uitstek die tijdens Antwerpen '93 gecultiveerd hadden moeten worden.

De heer W. Verreycken : Mijnheer de voorzitter, het is niet mijn bedoeling om van deze vergadering een veredelde Antwerpse gemeenteraad te maken. Toch wil ik erop wijzen dat wij de activiteiten van de heer Antonis hebben moeten ondergaan. Met het toekennen van deze prijs mengt de minister zich in een Antwerps debat. Eén van de uitspraken van de heer Antonis die in de pers vet werd uitgesmeerd was : Het is niet mijn opdracht om Vlaamse cultuur naar de wereld toe te brengen. De heer Antonis had duidelijk andere opdrachten gekregen. Het gaat mij niet aan hoe hij die ingevuld heeft. Ik kan u verzekeren dat geen van de Antwerpse betrokkenen, ook zij uit de kunstmiddens niet, enthousiast zal zijn over het toekennen van de prijs, noch over de activiteiten van de heer Antonis. Het zijn wel degelijk de Antwerpse activiteiten die Antwerpen '93 hebben gemaakt en niet de inbreng van de heer Antonis.

Minister H. Weckx : Mijnheer de voorzitter, ik vind deze benadering als minister van Cultuur allesbehalve

kwalitatief hoogstaand. Men zou dan kunnen zeggen dat men er vorig jaar, toen de heer Hoet de prijs kreeg, eigenlijk een Gentse kwestie van heeft gemaakt. Uit de tussenkomsten van diverse collega's blijkt heel duidelijk dat zij de doelstellingen van de culturele hoofdsteden in Europa nooit hebben gelezen of dat door een bepaalde bril hebben gedaan. De doelstellingen werden geformuleerd op het ogenblik dat de Raad van Ministers van Cultuur deze beslissing heeft genomen op basis van het initiatief van Melina Mercouri. Het was de bedoeling een brede waaier te bieden van Europese en mondiale kunstactualiteit. De heer Antonis heeft dus terecht gezegd dat het ook over Europese en mondiale kunst moet gaan en niet exclusief over Vlaamse kunst.

De heer Dewael heeft mij een aantal vragen gesteld in verband met de Nederlandse Taalunie en het incident in verband met Parijs. Mijnheer Dewael, ik ben momenteel voorzitter van het ministercomité. U weet dat men de termijn nu op twee jaar heeft gebracht omdat één jaar eigenlijk te kort was. Met de hervormingen binnen de Taalunie willen wij in deze instelling een nieuwe dynamiek creëren. Het is de eerste keer dat men binnen de Taalunie een meerjarigenplan tot stand heeft gebracht. Daarmee is de basis gelegd om via dit nog steeds actuele verdrag tot samenwerking te komen tussen Vlaanderen en Nederland. Deze samenwerking heeft zich ook geuit in ander initiatieven, zowel wat Frankfurt als de biënnale in Venetië betreft.

Ik was dan ook pijnlijk getroffen – en niet enkel gestoord – toen ik vernam dat Nederland in Parijs enkel de Nederlandse literatuur aan bod liet komen terwijl wij gedurende tien dagen in Frankfurt de literatuur van het volledige Nederlandse taalgebied vertegenwoordigden.

De Nederlanders hebben onmiddellijk gereageerd op onze bezwaren met de verklaring dat de beslissing

Weckx

door Frankrijk was genomen, dat zich niet richtte tot een taalgebied maar tot een land. Wij kunnen deze uitleg ook inroepen voor de Frankfurter Buchmesse.

Wat mij vooral stoorde, was dat grote Nederlandse auteurs – onder andere Cees Nooteboom – in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel in het kader van een samenwerkingsakkoord met de Communauté Française, de Nederlandse literatuur aan het Franstalig Brussels publiek kwamen voorstellen. Wanneer men dergelijke dingen meemaakt, geraakt men wel een beetje ontmoedigd. Er zijn dus nog grote inspanningen nodig om tot een echte samenwerking met Nederland te komen op alle vlakken. Zeker op het gebied van de taal en van de literatuur hebben wij hier alle belang bij.

Mijnheer Dewael, volgens u wordt het letterenbeleid nog altijd stiefmoederlijk behandeld. Er zijn de voorbije jaren nochtans grote inspanningen gebeurd. U heeft dit trouwens ruitelijk toegegeven. Wij hebben echter altijd met een klein budget moeten werken, dat thans 80 miljoen frank bedraagt. In verband hiermee wil ik toch de aandacht trekken van al diegenen die roepen op het Nederlandse model wat het letterenbeleid en het vertalingen- en produktiebeleid betreft. Mijn administratie heeft mij op mijn verzoek een verslag overgemaakt aangaande het budget van het Nederlands Produktie- en Vertalingenfonds. Het gaat om een bedrag van 48 miljoen frank op jaarbasis. Hiervan wordt 17 miljoen frank besteed aan overheadkosten van de instellingen, 11,5 miljoen frank aan personeelslasten, 1,5 miljoen frank aan huisvesting, 2,5 miljoen frank aan organisatie, 1 miljoen frank aan documentatie en 750.000 frank aan bestuurskosten.

Ik waarschuw voor de naïeviteit van sommige mensen, vooral in de letterkundige kringen, die ervoor pleiten om het Nederlandse model over

te nemen. Zij doen er goed aan om voorafgaandelijk een grondige vergelijking te maken.

Ik heb er steeds voor gepleit om het vertalingen- en produktiebeleid te regelen binnen de eigen administratie. Van het letterenbudget van 80 miljoen frank hoeft dan geen geld te worden besteed aan de overheadkosten. Wij kunnen het op die manier veel verder brengen dan met het Nederlandse model.

De uitgaven die Nederland rechtstreeks doet voor vertalingen bedragen voor dit jaar 6.732.000 frank, terwijl zij in België 7,5 miljoen frank bedragen. Inzake het vertalingenbeleid hebben wij de Nederlanders dus voorbijgestoken.

Ik herhaal dat men voorzichtigheid aan de dag moet leggen vooraleer men ervoor pleit om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij het Nederlandse model. Wij moeten eerst intern een debat voeren aan de hand van de cijfers en van de dossiers vooraleer wij bepaalde modellen verdedigen zonder deze modellen grondig te kennen.

De voorzitter : De heer Peeters heeft het woord.

De heer L. Peeters : Mijnheer de minister, de cijfers die u citeert zijn een detail binnen het totale fonds der letteren. U spreekt over het produktie- en vertalingsfonds. Het gaat niet over de globaliteit van een fonds der letteren. Ik heb het probleem in zijn algemeenheid gesteld. Ik heb een pleidooi gehouden om de totaliteit van de middelen van het letterenbeleid onder één globaal fonds toe te brengen en om dit fonds toe te vertrouwen aan personen van de sector zelf en niet langer aan de politiek. Het debat ontzuiling was hier typerend. Ik heb voorgesteld mensen te kiezen omwille van hun kwaliteitswaarde, omwille van hun betrokkenheid in de sector en dit losstaand van de politieke partijen. Het is ook een pleidooi voor garanties op lagere termijn. Vooral diege-

nen die iets maatschappelijk vernieuwend brengen, hebben het moeilijk in het commerciële circuit. Zij verkopen niet zo gemakkelijk en hebben dus ondersteuning nodig. Precies binnen zo'n Fonds der letteren kunnen subsidies worden gekoppeld aan de sociaal-economische positie van de auteur. Indien beurzen of subsidies worden gegeven, moeten die niet gaan naar degenen die het commercieel al zeer goed doen. Die gelden moeten kunnen gaan naar de beginners, naar de innoveerders, die te weinig worden gewaardeerd op de commerciële markt. Ik vraag u dan ook deze problematiek in de totaliteit te bekijken en dit kan best gebeuren met personen uit de sector zelf.

Minister H. Weckx : Wij zullen zeker de gelegenheid hebben daar in de commissie en in de Raad voort over te spreken. Ik heb ook gevraagd mij de cijfers mede te delen van het letterenfonds. Ik weet dat het daar over 120 miljoen frank gaat. Hier gaat het over 48 miljoen frank. Wees ervan overtuigd dat de overheadkosten in verhouding van dezelfde aard zullen zijn. Dan moet de discussie hier toch verder worden gezet en moeten wij niet zomaar zweven bij het Nederlandse model, zij het dat u het al voor een stuk hebt afgezwakt vermits u tot een specifiek voorstel bent gekomen. Wij zullen de gelegenheid hebben daarop verder in te gaan.

De heer P. Dewael : Mijnheer de minister, kunt u mij bescheid geven over de leenrechtregeling ? U spreekt over prijsbinding. Ik ben daar geen vragende partij omdat ik geen voorstander ben van een vaste boekenprijs. U bent dat wel. U hebt een dergelijke maatregel al verschillende malen in het vooruitzicht gesteld. Leenrechtvergoeding is in die mate zeer belangrijk omdat het middelen zou kunnen genereren die op hun beurt opnieuw kunnen worden ingezet ter ondersteuning van schrijvers en aan de karige middelen van de overheid kunnen worden toegevoegd.

Dewael

Ik ben, voor alle duidelijkheid, geen voorstander van het Nederlandse systeem van stichtingen of fondsen. Ik heb de stichting voor vertalingen destijds laten ontbinden. Wat ik daar heb gevonden, was niet zo direct lovend voor de Nederlandse zakelijkheid of de Nederlandse zuinigheid. Dat was een voorbeeld van hoe het niet moet.

Mijnheer de minister, hoever staat het met het leenrecht en met de prijsbinding ?

Minister H. Weckx : In verband met de vaste boekenprijs hebben wij op drie vlakken een offensief ingezet waarvan een al meer dan een jaar geleden op het federale vlak. In de werkgroep die werd opgericht tussen de gemeenschapsregeringen en het federale niveau zijn wij vertrokken van het voorstel van de heer Suykerbuyk. Wij willen van het federale niveau bekomen dat zij akkoord gaan met het voorstel, of het eventueel amenderen. Wij zijn uit die discussie nog niet uit geraakt omdat de federale minister van Economische Zaken, niet helemaal ten onrechte, opnieuw het advies gevoegd heeft van de Europese Commissie en van de Raad voor het verbruik. Die adviezen zijn ondertussen binnengekomen en hebben de problemen er ook op het federale vlak niet gemakkelijker op gemaakt. Dat is de reden waarom wij op het moment dat wij het voorzitterschap hadden van de Raad van Ministers van Cultuur van de Europese Unie, in Antwerpen op 20 september het punt van de vaste boekenprijs op de agenda hebben geplaatst. Wij hebben toen vanuit de diverse landen een goede discussie gehad. Op 5 november hebben wij aan de heer Pinheiro, commissaris bevoegd voor Cultuur, een mandaat gegeven om binnen de zes maanden concrete voorstellen uit te werken voor taalgebieden die de grenzen van de lidstaten overschrijden. Er werd een duidelijke opdracht gegeven aan de commissaris van Cultuur

om binnen een bepaalde termijn concrete voorstellen te doen

Wij hebben in verband met de vaste boekenprijs in Nederland en Vlaanderen, als voorzitter van het comité van ministers van de Nederlandse Taalunie, ook aan de Taalunie gevraagd om voorstellen uit te werken om op basis van het verdrag van de Nederlandse Taalunie een regeling uit te werken, eventueel zelfs een regeling van privaatrechtelijke aard, die moreel zou gedragen worden door de overheden. Ik kan u momenteel geen concreet resultaat voorleggen. Maar zoals u ziet, ga ik door. Ik heb op drie verschillende niveaus het dossier aanhangig gemaakt en gevraagd om naar een oplossing te streven.

Mijnheer Dewael, ik wil het vooralsnog hebben over leenvergoeding in plaats van over leenrecht. Wanneer men over leenrecht spreekt, zit men onmiddellijk in het debat van het auteursrecht. U weet dat wij in de federale kamer geconfronteerd worden met het voorstel Lallemand dat ondertussen ontwerp is geworden en waarover nog voortdurend wordt gediscussieerd onder meer wat de mogelijke bevoegdheden van de gemeenschappen in deze aangelegenheid zijn. Het gaat dus over een leenvergoeding waaromtrent een decreet wordt gemaakt. Toen ik op het departement kwam, bestond er een voorontwerp. Wij hebben dat voorontwerp herschreven nadat wij met de administratie sociaal cultureel werk en bibliotheekwezen en de administratie kunst samen hebben overlegd. Het wordt nu voor advies overgemaakt aan de Hoge Raad voor het Bibliotheekwezen. Daarna zullen wij er mee naar de regering en naar de Raad van State gaan en zal het aan het parlement ter discussie worden voorgelegd. Dat zal in de eerste zes maand van 1994 gebeuren.

De Vlaamse Operastichting is een ingewikkeld dossier. Ik zal daarover nog wel worden ondervraagd en wij zullen nog wel de gelegenheid heb-

ben om het juridisch kluwen nader te bekijken.

Mijnheer Dewael, u hebt daarstraks een beetje simplistisch gezegd dat de zaak werd opgelost, omdat de opera werd geprivatiseerd, via de VZW-formule. Het is juist de VZW-formule die het ons nu zo moeilijk maakt, niet in het minst omwille van een arrest van de Raad van State dat zegt dat de VZW eigenlijk een gecamoufleerde intercommunale is omdat er twee steden in deze VZW zitten. Met andere woorden, we zitten daar in een ongelooflijk juridisch kluwen dat wij proberen te ontwarren. Wij hebben het eerste advies daaromtrent van een gespecialiseerd juristenbureau binnen gekregen. Het is juist dat men in dat advies in de richting wil gaan van juridisch sluitende oplossingen en daarom eerder denkt aan een paracommunautaire instelling in plaats van zich te baseren op de formule van de wet van 1921. Wij hebben daarover nog geen enkele beslissing genomen. Ik moet u zeggen dat ik zeker niet bij de formule van een intercommunale zweer, daar kan u gerust in zijn. Want wanneer men opera wil brengen op het niveau dat momenteel in Vlaanderen bestaat, dan moeten wij daar zeker niet toe overgaan. Het is natuurlijk ook niet gemakkelijk om een sui generis instelling op te richten die dan zou aanleunen bij een para-communautair statuut. Dan zit men met een personeelsstatuut en alle moeilijkheden van dien. Men moet dan bijna tot twee statuten komen. Een bediendenstatuut voor het creatieve en artistieke personeel zodat men te allen tijde via vooropzeg andere personen kan aanwerven en een openbaar statuut voor het administratief personeel, wat de zaak bemoeilijkt.

Ik herhaal dat wij daarover nog geen uitspraak hebben gedaan. Het vervelende is natuurlijk dat wij negen dagvaardingen hebben voor burgerlijke rechtbanken van personeelsleden van de vroegere OVV die de Vlaamse operastichting dagvaardt in schadevergoeding. Wij hebben de

Weckx

optelling gemaakt van die schadevergoedingen. Zij situeert zich nu al rond de 150 miljoen frank. Wanneer de VLOS met een dergelijk sociaal passief zou worden geconfronteerd, zou dit op termijn natuurlijk een catastrofe zijn. Wij zoeken ijverig voort, maar u kent het dossier voldoende. Het is een uitermate complexe aangelegenheid omdat er vier tot vijf materies uit verschillende rechtstakken samenkomen.

De voorzitter : De heer Dewael heeft het woord.

De heer P. Dewael : Mijnheer de minister, verontschuldig mij omdat ik, al synthetiserend, nogal simplistisch ben overgekomen. Ik weet dat het dossier van de vroegere intercommunale een uitermate complex juridisch kluwen is. Het enige waarvoor ik heb willen waarschuwen, is dat men het kind niet met het badwater zou weggooien. Ik heb gezegd dat ik mij ervan bewust ben dat een VZW geen ideale structuur is om een cultuurinstelling te runnen. Ik meen toch dat er in de cultuursector nood is aan sui generis oplossingen, aan een rechtsvorm die de voordelen van het privaatrechtelijke kan combineren met wat de kritiek uitmaakt op het gebruik van de VZW-formule. Ik verklaar mij nader. Het is niet omdat u kritiek krijgt op die formule dat u zou moeten teruggrijpen naar een formule zoals een intercommunale of een parastatale. Ik vrees dat de problemen van vroeger dan terug zullen opduiken. De privatisering in de vorm van een VZW is op juridisch vlak misschien niet helemaal sluitend, maar heeft het wel mogelijk gemaakt dat de VLOS op zeer korte termijn een stevige internationale reputatie heeft gekregen. Het probleem van het verleden moet worden opgelost, maar laat ons niet teruggrijpen naar een intercommunale met vastheid van betrekking enzovoort. Dat zal ons opnieuw een slecht operagezelschap geven.

Minister H. Weckx : Mijnheer De-

wael, ik heb daarstraks ook gepleit voor het behoud van het huidige kwaliteitsniveau. Ik weet zo goed als u op welk niveau op dit moment opera wordt gebracht in Vlaanderen. In de internationale pers spreekt men zich hierover bijzonder lovend uit. De grote moeilijkheid waarmee wij geconfronteerd worden is dat er een arrest is van de Raad van State dat zegt dat deze VLOS een onrechtmatig bestaan leidt. Wij moeten dus creatief zijn en een oplossing zoeken die de kwaliteit van de opera maximaal handhaaft.

Ik heb nog een korte opmerking over Jan Hoet. U weet dat daarrond nu een akkoord is bereikt tussen het schepencollege van Gent en de VZW De Vrienden van het Museum voor Hedendaagse Kunst. Dat was voor mij absoluut nodig om de constructie die ik had opgezet te kunnen uitvoeren. Ten einde de 35 miljoen frank niet verloren te laten gaan, heb ik ze inderdaad, door een wijziging, voor een andere vastlegging kunnen besteden. Voor de begroting 1994 zullen wij ons engagement houden en ik hoop binnenkort het schepencollege van Gent en de VZW De Vrienden van het Museum voor Hedendaagse Kunst op het kabinet te kunnen ontvangen ten einde deze knoop definitief te kunnen doorhakken.

Ik dacht dat ik, via de discussie die wij zoëven hebben gehad, geantwoord had op de opmerking van de heer Dierickx over eigenheid en openheid. Voor het overige ben ik het helemaal eens met een aantal stellingen die hij heeft geponeerd. Het is natuurlijk de kernvraag of er voldoende waardering is voor bepaalde goederen en diensten binnen de kunsten en culturele sector. We zullen nog de gelegenheid hebben om daarrond een gesprek te hebben in de commissie, op basis van het rapport van de raad van cultuur.

Nog even een bedenking voor de heer Lauwers. Het is juist dat de begroting voor de sector jeugd in feite

een overgangsbegroting is. U weet ook waarom. Het decreet is in toepassing. Het engagement naar 1995 toe is er. De Vlaamse regering heeft ook vastgesteld vanwaar de compensaties moeten komen. In 1995 zal er dus een bijkomende injectie zijn van 200 miljoen frank.

In verband met de eigen administratie hoop ik dat de procedure voor de vier inspecteurs zal zijn afgerond tegen februari 1994, opdat wij deze mensen zo spoedig mogelijk in dienst zouden kunnen nemen. Zij zullen bijzonder nodig zijn voor de begeleiding van de omzetting van het decreet op het terrein. Dat zal hun opdracht zijn. Ze moeten daarvoor trouwens ook nog worden opgeleid. De zaak is dus dringend. Wees ervan overtuigd dat ik ervoor zorg dat deze mensen zo spoedig mogelijk zullen kunnen beginnen.

Ik heb reeds geantwoord op de vraag in verband met de 2 percent loonindexering vanaf november 1993.

Wij hebben al ruim de gelegenheid gehad te discussiëren over de culturele ambassadeurs. Ik wens toch duidelijk te maken dat de culturele ambassadeurs, door de afspraak die werd gemaakt met de minister-president van de Vlaamse regering en door de overdracht van het grootste deel van de kredieten – op 26 miljoen frank na – naar de sector Cultuur, niet meer zullen worden gekoppeld aan handelsmissies en dergelijke. Zij zullen zelf initiatieven kunnen nemen en zo kunnen zorgen voor een grotere uitstraling naar het buitenland toe. Dit mag geen glijmiddel worden van cultuur naar economie zoals hier al vaak is gezegd.

Mijnheer de voorzitter, ik meen dat ik mijn best heb gedaan om maximaal te antwoorden op de verschillende vragen die mij werden gesteld. *(Applaus)*

De voorzitter : Vraagt nog iemand het woord ? **(Nee)**

OPENBARE WERKEN EN VERVOER

De voorzitter : Wij behandelen thans materies waarvoor ministers Kelchtermans en Sauwens bevoegd zijn, met name Openbare Werken en Vervoer.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, ik zal mijn tussenkomst opbouwen rond drie aandachtspunten, namelijk het investeringsbeleid in Vlaanderen, de relatie mobiliteit en verkeersveiligheid en de havenproblematiek.

De investeringen voor openbare werken worden voor 1994 begroot op 21,8 miljard frank. Hiervan is 45 percent toegewezen aan het wegenpatrimonium en 55 percent aan de waterwegeninfrastructuur, de zeehavens en maritieme toegangswegen en aan de waterbeheersing.

Voor de wegensector wordt het minimumprogramma voort afgewerkt. De minister verklaarde zelf in de commissie dat de visie om geen nieuwe wegen aan te leggen, wordt gehandhaafd, tenzij uit oogpunt van veiligheid en voor de afwikkeling van begonnen projecten.

Wanneer de minister zegt dat het investeringsniveau wordt opgetrokken, heeft hij gelijk wat het volume aan overheidsbestedingen betreft, maar wij moeten hierbij onmiddellijk de nuancering maken dat deze investeringen haast uitsluitend worden aangewend voor structurele onderhouds- en directe veiligheidswerken.

Deze defensieve houding van de Vlaamse regering staat echter in schril contrast met de offensieve instelling op Europees niveau.

Vorige week werd immers het Witboek voorgesteld aan de Europese staats- en regeringsleiders. Zo wil de Europese Commissie in de komende zes jaar bijna 5.000 miljard frank investeren in openbare werken om

meer banen te scheppen in de Europese Unie. Ik twijfel aan deze laatste doelstelling omdat nog nooit is bewezen dat op deze wijze op een structurele manier banen kunnen worden gecreëerd.

Niet alleen de Europese Commissie is de overtuiging toegedaan dat belangrijke investeringen kunnen bijdragen tot het herstel van de economie en de werkgelegenheid. Topfiguren van veertig grote industriële groepen in Europa die samen 3 miljoen mensen tewerkstellen verenigd in the European Round Table of Industrialists menen dat Europa alleen uit de crisis kan geraken door een verlaging van de produktiekosten en een verhoging van de kwaliteit door investeringen in infrastructuur.

Ook Europees Commissievoorzitter Jacques Delors zegt dat meer moet worden gespaard en dat moet worden geïnvesteerd in grote infrastructuurprojecten die de concurrentiekracht helpen verhogen.

In tegenstelling tot politieke verantwoordelijken op Europees niveau en de belangrijkste privé-industriële groepen meent de Vlaamse regering dat er geen nieuwe investeringen moeten komen.

Indien de Vlaamse regering haar houding niet wijzigt, zal het uitblijven van infrastructuurwerken een negatieve weerslag hebben op onze economie. Dit kan bijzonder nefaste gevolgen hebben voor de besteding en ontwikkeling van onze welvaart. Het niet uitvoeren van prioritaire investeringen staat immers gelijk met een regelrechte concurrentievervalsing van onze bedrijven. Overigens kan niet genoeg worden onderstreept dat onze verdere economische ontwikkeling in sterke mate wordt bepaald door een aangepaste infrastructuur die de vlotte bereikbaarheid verzekert van onze industriële en handelscentra.

De vraag rijst dus of de Vlaamse regering vasthoudt aan haar beleid dat erop gericht is niet-duurzame uitga-

ven te doen. Of beschikt zij toch over een lijst van voorstellen die in aanmerking komen voor de uitvoering van het investeringsplan van de Europese Commissie ?

Ik kom dan tot het tweede deel van mijn uiteenzetting dat betrekking heeft op de mobiliteit en de verkeersveiligheid. De mobiliteitstoename is één van de belangrijkste maatschappelijke verschijnselen sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog. Door de beperktheid van onze mogelijkheden inzake ruimtelijke ordening enerzijds, en door de nog steeds stijgende vraag naar betere verplaatsingsmogelijkheden anderzijds, dringen zich gepast beleidsmaatregelen op.

De snelheid van de mobiliteitsontwikkeling en de daarmee gepaard gaande kosten, ook aan mensenlevens, heeft geen passende beleidsopvolging gekend. Van een echt mobiliteitsbeleid is nooit sprake geweest. De Vlaamse overheid pakt de problemen enkel fragmentarisch aan, terwijl we meer dan ooit behoefte hebben aan een nieuwe globale visie, een doelgerichte aanpak en een coherenter beleid.

Wat wij hier missen, zijn ingrijpende maatregelen die de verkeersveiligheid op een significante wijze verhogen. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan het nauw verbinden van het woon-werkverkeer, een verdere deconcentratie van de openbare diensten, de verplichting bepaalde activiteiten 's nachts te laten gebeuren, bijvoorbeeld de huisvuilophaling, het laden en lossen, het uitvoeren van wegwerkzaamheden. Ik denk ook aan het stimuleren van variabele werkuren, de aanmoediging van collectief privé-vervoer, vooral voor bedrijven in een industriezone.

Natuurlijk is mobiliteit niet louter een Vlaams probleem. Onze ministers zouden er goed aan doen overleg te plegen met hun federale collega's. Het is immers nu al duidelijk dat de binnenlandse vraag naar infrastructuur nog zal stijgen, en nog

Beysen

meer de vraag naar infrastructuur met een Europese dimensie. Regionalisering van het beleid heeft op dit terrein dan ook weinig zin. Interregionale en internationale samenwerking zijn hier onontbeerlijk om te komen tot een structurele mobiliteitsaanpak. Een internationale aanpak op tarifair, infrastructureel en vervoerstechnisch gebied is zelfs de enige mogelijke uitweg.

Voor de VLD-fractie is het zonder meer duidelijk dat we de mobiliteitsproblematiek moeten benaderen vanuit een globale visie waarin de verschillende vervoersmodi hun eigen inbreng kunnen hebben. Geen enkel vervoersmodus op zich kan een antwoord geven op de stijgende mobiliteitsdruk in onze samenleving.

Als voorzitter van de commissie Openbare Werken en Vervoer ben ik dan ook bijzonder verheugd dat de leden van deze commissie het afgelopen jaar belist hebben een onderzoek in te stellen naar de verkeersproblematiek, met het doel incentives te geven om de verkeersveiligheid te verhogen. Iedereen is het er wel over eens dat een fragmentarische aanpak door de overheid uit den boze is. De commissie is tot de conclusie gekomen dat niet enkel de overheid met de vinger mag worden gewezen. Niettegenstaande de Vlaamse regering véél te weinig investeert in onze weginfrastructuur, zijn de verkeersongevallen ook het resultaat van een onaangepast individueel gedrag van de bestuurder. Er dient eveneens werk te worden gemaakt van de verkeersopleiding in het onderwijs, de rijopleiding en de bestuurders-mentaliteit in het algemeen.

De VLD zweert dan ook bij een realistische zienswijze. We dienen te streven naar nieuwe investeringen, een strenger preventief optreden, een verdere bescherming van de zwakke weggebruiker, het dichterbij elkaar brengen van wonen en werken en de bevordering van milieuvriendelijke vervoerwijzen.

Voor een aantal concrete projecten is uitstel niet meer verantwoord. Ik som er een paar op : de omvorming van de A 12, de doortrekking van de A 2, de afwerking van de noordzuidverbinding in Limburg, de zogenaamde A 24, de verbinding van de Liefkenshoektunnel met de E 17. Deze projecten zijn helaas niet terug te vinden in uw investeringsprogramma, mijnheer de minister. Ze zijn nochtans essentieel en wij hopen dat u er zo vlug mogelijk werk van maakt.

Ten slotte sta ik nog even stil bij het havenbeleid.

Onze havens vormen de belangrijkste knooppunten in het mobiliteitsnetwerk, enerzijds omdat zij aanzienlijke goederen- en verkeersstromen genereren, maar anderzijds ook omdat er een intense interactie plaatsvindt tussen de verschillende verkeersmodi.

Sinds jaren wordt de noodzaak aan gevoeld om het havenbeheer op een andere leest te schoeien. Er is de vraag naar een grotere autonomie om onze havens toe laten slagvaardiger op te treden en een echt commercieel beleid te voeren.

Er is hieromtrent een decreet in voorbereiding. Na vele gesprekken en wijzigingen blijven er echter ook in de laatste versie van het havendecreet belangrijke knelpunten bestaan.

Het personeelsstatuut blijft nog veel te strak. Er is nood aan een verruimd statuut, zodat ten minste de inbreng van contractueel personeel mogelijk wordt. Dat kan toch niet langer een dogma zijn. Ik stel zelfs vast dat ook de vakbonden in Gent van oordeel waren dat een versoepeling van het personeelsstatuut noodzakelijk was.

Daarnaast moet er ook een oplossing worden gevonden voor het probleem van de financiële relaties tussen de nieuwe havenbedrijven en de lokale overheden. Vooral in Ant-

werpen is het onaanvaardbaar dat het nieuwe havenbedrijf blijft opgezadeld met de pensioenlast uit het verleden die overigens het gevolg is van de aberrante personeelspolitiek van het stadsbestuur.

Er moeten sluitende garanties worden ingebouwd voor een gelijkvormigheid van behandeling in de verschillende havens. Deze gelijke aanpak van de overheid ten opzichte van de verschillende havens is essentieel om te komen tot Vlaamse havens die kunnen concurreren met de ons omliggende havens.

Alleen door een doorgedreven samenwerking tussen de Vlaamse havens zullen wij onze havenactiviteiten in de toekomst voort kunnen ontplooien. De geformuleerde voorstellen volstaan zeker niet om een efficiënt havenbeleid te voeren, en ik nodig de minister dan ook uit om zijn ontwerp voort aan te passen, alvorens het ter bespreking voor te leggen aan de bevoegde commissie en aan deze raad.

Tot slot zou ik mij willen richten tot minister Sauwens, maar dan wel zeer kort, omdat zijn beleid weinig waardig is om becommentarieerd te worden. Ik heb het laatste bezoek van de minister aan Antwerpen als bijzonder pijnlijk ervaren, en het was symbolisch voor de manier waarop er beleid wordt gevoerd. Hij zegt dat de belangrijke miljardeninvesteringen die in Antwerpen werden uitgevoerd voor het premetro-net zullen worden begraven. In ruil daarvoor wil hij investeren in bovengronds openbaar vervoer.

Mijnheer de minister, ik zeg u in alle duidelijkheid dat de burgers een dergelijke stellingname niet aanvaarden. Ik zou u willen vragen die mening te herzien, en de investeringen van 30 miljard frank ten minste zo rendabel mogelijk te maken. Men moet er ook niet van uitgaan dat men met het premetro-net destijds de beste beslissing heeft genomen. Men kan echter ook niet de ogen blijven sluiten voor de belangrijke uitgaven.

Beysen

Dit is een duidelijk voorbeeld van verspilling van middelen. Het gaat er echter niet om over wie de schuld draagt, het kan gewoon niet langer politiek verantwoord worden met geld te morsen. U zult hieruit uw conclusies moeten trekken. **(Aplaus bij de VLD)**

De voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, onze fractie zal zich positief uitspreken over de begroting 1994 voor de sector Openbare Werken en Verkeer.

Wij vinden inderdaad enkele belangrijke doelstellingen terug in deze begroting. Wat de wegeninfrastructuur betreft, staat de veiligheid van de weggebruiker centraal. Goede verbindingen tussen de zeehavens en het hinterland zijn bijzonder belangrijk, en in de mate van het mogelijke moeten waterwegen complementair zijn met het wegvervoer.

Ook vinden wij het een goede zaak dat er voorbereidselen worden getroffen voor het beleid dat de mobiliteit moet beheersen. Spijts de budgettaire beperking zie ik toch duidelijk een openheid bij De Lijn voor een aangepaste benadering van deze vervoerswijze.

Het mobiliteitsbeleid is één van de grote uitdagingen voor Vlaanderen, en wij vinden in deze begroting enkele interessante aanzetten om te komen tot een waachtig mobiliteitsbeleid. Ik denk hierbij aan de experimentele bedrijfsvervoerplannen, die momenteel worden voorbereid in samenwerking met de mobiliteitscel.

Er is ook het multimodaal vervoersmodel voor de Antwerpse vervoersregio, dat momenteel wordt uitgewerkt en dat achteraf ook op de andere regio's kan worden toegepast. Verdere is er het voorontwerp van het Structuurplan Vlaanderen, dat

de mobiliteitsbeheersing als een van haar fundamentele doelstellingen heeft aangeduid.

Toch dringt de tijd. 1992 was bijvoorbeeld geen goed jaar voor de economie, maar toch steeg de verkeersdrukke verleden jaar op de Vlaamse autosnelwegen met 6,4 procent, en op de secundaire wegen met 3,6 procent. Dit jaar, terwijl onze economie met 2 procent krimpt, ziet het er naar uit dat de verkeersdrukke toeneemt met 3 procent. De situatie is ronduit beangstigend, want wat gaat er gebeuren als de economie heropleeft ? In welke chaos komt onze samenleving dan terecht ? De meesten onder ons herinneren zich wellicht de rampzalige verkeerssituatie op 30 november 1993, toen duizenden automobilisten urenlang vastzaten in het verkeer omwille van de winterse omstandigheden. Wij moeten dit beeld goed voor ogen houden, want tafereel als die van 30 november kunnen binnen enkele jaren dagelijkse kost worden, als de economie heropleeft en wij geen werk maken van een consequente mobiliteitsbeheersing.

Deskundigen rekenen ons voor dat een aangroei van het verkeer met 10 procent stilaan een verdubbeling zal inluiden van het aantal files en de lengte ervan. Wij mogen hierbij niet uit het oog verliezen dat een aantal dagelijkse knelpunten op het secundaire wegennet nog niet als file zijn onderkend. Wij laten ons veel te gemakkelijk leiden door radioberichten over de Welriekende Dreef, het Vierarmenkruispunt en de kleine Ring rond Antwerpen. Ondertussen onstaat er wel een belangrijk tijdsverlies op de secundaire wegen, en doortochten in kleinere Vlaamse gemeenten, waar men tijdens de spitsuren dikwijls wachttijden noteert van 10 minuten of meer.

De topprioriteit voor uw beleid, heren ministers, is en blijft de mobiliteitsbeheersing.

Vanaf 1 januari 1995 wordt in ons land, samen met enkele andere Eu-

ropese landen, het autowegenvignet ingevoerd voor vrachtwagens van meer dan 12 ton. Volgens voorzichtige berekeningen binnen de Vlaamse administratie zou dit vignet zowat 2,5 miljard frank per jaar kunnen opleveren voor Vlaanderen.

Volgens de CVP-fractie moet het gaan om een retributie voor verleende diensten, wat betekent dat de opbrengst ten goede moet komen aan de wegeninfrastructuur. Met uitzondering van de inningskosten moet de opbrengst dus integraal naar de gewesten gaan. Wij kunnen niet aanvaarden dat andere federale onkosten zouden worden betaald met een gedeelte van de opbrengst van het autowegenvignet.

Als de verdeelsleutel tussen de gewesten tot stand moet komen, moet ons inziens prioriteit worden gegeven aan de verkeersdensiteit op de wegen, want die is de oorzaak van de zware onderhoudskosten voor het wegennet.

De opbrengst van het autowegenvignet mag er niet toe leiden dat de inbreng van het Vlaams Gewest in het budget Openbare Werken zou dalen. Hoe zullen wij er anders in slagen het aantal verkeersslachtoffers in Vlaanderen met 40 procent te doen dalen tegen het jaar 2002, als wij niet bereid zijn om daarvoor zeer aanzienlijke financiële middelen in te zetten ? Nochtans is deze daling met 40 procent een bijzonder ambitieuze doelstelling van het toekomstplan Vlaanderen-Europa 2002. We kunnen de realisatie van dit project eenvoudigweg vergeten, als we niet bereid zijn om onze wegeninfrastructuur verder op een drastische manier verder in te richten.

Een kilometer fietspad kost gemiddeld 10 miljoen frank, en eigenlijk moeten nog 3.000 kilometer fietspad worden aangelegd. Dat is dus al goed voor 30 miljard frank.

Een doortocht kost ongeveer 40 miljoen frank per kilometer, en in Vlaanderen moeten honderden

Ansoms

doortochten nog worden ingericht. Het autowegenvignet moet dus worden beschouwd als een noodzakelijke aanvulling van het bestaande wegebudget, en zeker niet als een gedeeltelijke vervanging van de Vlaamse overheidsinbreng in het gewestelijk wegnnet.

Tijdens de Europese Top van verleden week werd een uitgebreid plan goedgekeurd om de economie te stimuleren. Daarbij werd onder meer besloten tot een uitbreiding van de transportinfrastructuur, en tot een verdere uitbouw en modernisering van telematicanetwerken.

Afgezien van enkele kleinere schakels is voor onze partij een verdere uitbreiding van het wegnnet in Vlaanderen overbodig, en kan zelfs negatief zijn voor de mobiliteit.

Als infrastructuurwerken in Europese context komen vooral investeringen in het spoorverkeer, de havens en de binnenvaart in aanmerking. Wij denken in sterke mate aan de spoorwegen, nu blijkt dat de NMBS grote moeilijkheden ondervindt bij de realisatie van het tienjarig investeringsprogramma voor het binnenlands spoorverkeer. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om te reageren op de berichten die vandaag in de media verschenen in verband met het investeringsprogramma van de NMBS. Uit die berichten blijkt – en ik hoop dat ze niet correct zijn – dat de spoorwegmaatschappij haar investeringen in het binnenlandse spoorverkeer zou terugschroeven om de investeringen in het HST-project te kunnen financieren. Wij stellen ons daar vragen bij omdat er veel kans is dat Vlaanderen het grote slachtoffer wordt van een nieuwe programmering. Wij ergeren er ons bovendien aan dat de NMBS deze verregaande beslissing zou nemen zonder enig voorafgaand overleg met de Vlaamse regering, vermits deze regering het oorspronkelijk investeringsprogramma in 1991

heeft geadviseerd. Het zou dan ook logisch zijn dat, wanneer men aan dat programma wijzigingen aanbrengt, men opnieuw advies vraagt aan de Vlaamse regering.

Indien het bericht correct zou zijn (**Minister J. Sauwens knikt bevestigend**), dan vragen wij met aandrang dat de Vlaamse regering dit dossier aanhangig maakt bij de Interministeriële Conferentie voor Verkeer en Infrastructuur en eventueel ook bij het Overlegcomité regering-executieven. Mijn fractie heeft destijds in de Vlaamse Raad het HST-project goedgekeurd onder de uitdrukkelijke voorwaarde dat het groeikansen zou inhouden voor een verbetering van het binnenlands spoorverkeer. Men kan de zaak niet omkeren.

De Europese middelen kunnen ook worden aangewend voor een herwaardering en een aanpassing van de knooppunten van het openbaar vervoer. Ik denk hierbij aan de stationsomgevingen. Vlaanderen moet eindelijk werk maken van een aangepaste aanpak van de stationsomgeving. Dat zou tegelijk gunstig zijn voor ruimtelijke ordening, mobiliteitsbeheersing, bevordering van het openbaar vervoer, stadsherwaardering, bescherming van de open ruimte enzovoort. Investeren in stationsomgevingen is dus zeer belangrijk.

Tot nog toe werd het beleid Openbare Werken en Verkeer steeds geadviseerd vanuit de SERV terwijl ook de GOM's van dichtbij werden betrokken bij de opstelling van het fysische programma. Wij vinden dit zeker niet verkeerd. Maar dan moet dezelfde redenering ook gelden voor de milieu-effecten van de sector. Het lijkt ons aangewezen dat het beleid Openbare Werken en Vervoer ook zou worden geadviseerd door de MINA-raad. Zo'n advies is onontkoombaar wanneer men een gezond evenwicht nastreeft tussen economie en ecologie. Men kan natuurlijk opwerpen dat men op deze manier weer een advies meer krijgt terwijl de procedure al zeer zwaar is. Ik

vind in ieder geval dat men consequent moet zijn : ofwel bouwt men de adviezen van de SERV en de betrokkenheid van de GOM's af, ofwel neemt men er het ecologisch advies van de MINA-raad bij. Ook in het infrastructuurbeleid moeten economie en ecologie gelijkwaardig zijn.

Tijdens de bespreking van de begroting in de commissie hebben we vernomen dat de Vlaamse Stichting sporadisch wordt betrokken bij het Vlaamse beleid inzake mobiliteit en verkeer. De betrokkenheid van de Stichting bij de bedrijfsvervoerplannen, en de evaluatie van sommige doortochtenprojecten door de Stichting zijn een teken dat de Vlaamse regering deze Stichting stilaan begint te ontdekken.

Toch dringen wij erop aan dat de Stichting veel dichterbij het beleid wordt betrokken. Er zijn daartoe genoeg gelegenheden : niet alleen opdrachten inzake onderwijs, bijscholing, permanente vorming en onderzoek maar ook de verkeerskundige begeleiding van een aantal fysische projecten en programma's van het departement Openbare Werken zijn belangrijk. Het lijkt ons zeker niet overbodig om de goede beleids optie inzake het aanleggen van rotondes te vertalen in een nieuw pilootprojectenprogramma dat verkeerskundig wordt begeleid door de Vlaamse Stichting Verkeerskunde. De buitenlandse inzichten betreffende de rotondes evolueren zeer snel en het is dan ook belangrijk om deze snel evoluerende knowhow van meet af aan te integreren in de praktijk van de aanleg van de ronde punten.

Nochtans is niet alleen de begeleiding belangrijk. Onlangs kwamen wij tot de onthutsende vaststelling dat er in Vlaanderen geen wetenschappelijk onderzoek van betekenis bestaat in verband met de verkeersveiligheidsproblematiek. Ik verwijs ter zake naar de vergaderingen van onze commissie. Vlaanderen kan op dit gebied de vergelijking met Nederland niet doorstaan. In Neder-

Ansoms

land beschikt de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid, de SWOV, reeds lang over een jaarbudget van 180 miljoen frank en een schare van veertig vaste universitaire medewerkers van de meest uiteenlopende disciplines. Ik heb het dan nog niet over de verkeerskundige onderwijsinstellingen die Nederland rijk is, bijvoorbeeld in Breda en Delft. De Vlaamse Stichting voor Verkeerskunde daarentegen moet al haar opdrachten waarmaken met de schamele aalmoes van 10 miljoen frank. Wij dringen er bij de Vlaamse regering op aan dat het budget van deze Stichting de eerstvolgende jaren wordt verhoogd. Op een termijn van drie jaar moet een jaarlijks bedrag van 40 tot 50 miljoen frank haalbaar zijn.

De idee van de minister om de gemeenten te stimuleren tot een diepgaander gemeentelijk verkeersveiligheidsbeleid krijgt onze steun. De gemeenten beheren immers 90 procent van het wegennet in Vlaanderen. 45 procent van de verkeersslachtoffers in Vlaanderen valt op het gemeentelijk wegennet. Als Vlaanderen zijn ambitieuze doelstelling uit het toekomstplan Vlaanderen-Europa 2002 wil realiseren, is het absoluut noodzakelijk dat de gemeenten zich mede engageren.

De CVP staat achter de idee van een veiligheidsconvenant met de gemeenten. De minister moet echter begrijpen dat de inspanningen die van de gemeenten worden gevraagd in verhouding moeten staan tot de bijdrage die de Vlaamse Gemeenschap daartoe zelf wil leveren. Daaronder verstaan wij niet alleen soepele samenwerkingsvormen maar ook financiële steun. De herinrichting van straten en pleinen is een dure aangelegenheid, zelfs als de gemeenten alleen maar sober opgevatte herinrichtingsprojecten uitvoeren.

Dit jaar is het Europees Jaar van de senioren. Bejaarde mensen hebben niet geringe problemen bij hun ver-

plaatsingen. Wij betreuren dat er van de Vlaamse regering geen enkele aanzet tot dialoog met de derde leeftijd is uitgegaan over de mobiliteitsproblemen van de bejaarden. Men denkt verkeerdelijk dat een verbetering van hun verplaatsingscomfort steeds aanzienlijke financiële middelen vraagt. Sommige problemen kunnen evenwel worden verholpen door zeer kleine aanpassingen die geen bijkomende financiële middelen vergen. Ik denk bijvoorbeeld aan de groenlicht-fase van verkeerslichten voor bejaarde voetgangers. Op verschillende plaatsen in Vlaanderen bestaan er op dat vlak bijzonder ergerlijke toestanden. Dit is geen revolutionaire uitspraak maar toch zal zij voor een aantal ambtenaren uit de administratie nieuw klinken. Ze reageren immers bij hun werk nog altijd als automobilist. De fietser hebben zij onlangs ontdekt, de voetganger nog niet. Kortom, wij dringen er bij de Vlaamse regering op aan haar oor te luisteren te leggen bij de landelijke organisaties van gepensioneerden. Indien de reeds lang aangekondigde Consultatieve Commissie van de Zwakke Weggebruiker was opgericht, zou mijn bovenvermelde opmerking overbodig zijn geweest.

In de beleidsnota Vlaanderen in Beweging van de minister van Openbare Werken stond dat prioriteit zou worden gegeven aan fietspaden die veel worden gebruikt door fietsende scholieren uit het middelbaar onderwijs. De CVP vindt dat een verantwoorde beleidskeuze : op deze wijze wordt met de – helaas – beperkte financiële middelen toch een maximaal beveiligingseffect bereikt.

Het is evenwel voor de Vlaamse Raad onmogelijk om de opvolging van deze interessante beleidsoptie te controleren. Daarom is het aangegeven om deze beleidskeuze cijfermatig te vertalen in, bijvoorbeeld, een fietspadenplan. Een dergelijk plan zou het mogelijk maken de problematiek ter zake jaar na jaar op te volgen.

Het departement Openbare Werken werkt reeds jaren met een fysisch programma. Sinds deze legislatuur is daarvan een rollend driejarenprogramma gemaakt. Op deze wijze is het voor de Vlaamse Raad een stuk eenvoudiger om te zien waar de middelen naartoe gaan. Hetzelfde zouden wij graag zien vanwege De Lijn. De toelichting van de bevoegde minister zegt wel iets over de geplande investeringen maar toch zagen wij graag een veel concreter programma dat bovendien moet kaderen in een meerjaren-investeringsprogramma. Op deze wijze zouden wij weten wat het strategisch plan van De Lijn in de praktijk betekent.

In het kader van de investeringen van De Lijn pleiten wij reeds enkele jaren – en met aandrang – voor de inrichting van openbare vervoercorridors waar het openbaar vervoer en het langzaam verkeer zowel ruimtelijk als qua doorstroming worden bevoordeeld tegenover de rijdende en de stilstaande auto. Ik vernam dat hieromtrent onlangs een nota werd ingediend bij de raad van bestuur van De Lijn. Graag maak ik hierbij de volgende suggestie : deze aanpak veronderstelt een herverdeling van de beschikbare verkeersruimte. Dat veronderstelt op zijn beurt weer een nieuw pilootprojectenprogramma dat moet worden opgemaakt en uitgevoerd door De Lijn, de betrokken gemeenten en het departement Openbare Werken. Net zoals destijds het doortochtenprogramma werd ingeluid met experimenten moeten er nu ook dringend pilootprojecten worden opgezet inzake openbare vervoercorridors.

Deze corridors mogen in zekere zin worden beschouwd als meer complexe en veredelde doortochten die reeds gedeeltelijk in de richting van de mobiliteitsbeheersing gaan. Zij bevorderen het openbaar vervoer tussen de stad en het hinterland en ontmoedigen de autoverplaatsingen naar de stad.

De CVP-fractie dringt erop aan dat

Ansoms

er eindelijk werk zou worden gemaakt van een pilootprojectenprogramma inzake vervoercorridors voor het openbaar vervoer. In dit verband is er een belangrijke taak weggelegd voor het ministerieel comité mobiliteit van de Vlaamse regering.

Wat de openbare werken betreft, ontvangt de Vlaamse Raad jaarlijks een fysisch programma. Wij hopen dat ook De Lijn het volgend begrotingsjaar een dergelijk programma zal voorleggen.

Dit is echter niet voldoende. De Vlaamse Raad moet niet alleen de investeringsprogramma's ontvangen, maar ook een jaarverslag waarin de gerealiseerde investeringen van het voorbije begrotingsjaar zeer concreet zijn opgenomen. Wij dringen er dan ook op aan dat de bevoegde ministers bij de begrotingsbesprekingen voor het jaar 1995 niet alleen het programma 1995 zouden voorleggen, maar tevens zeer gedetailleerd verslag zouden uitbrengen van de eigenlijke realisaties van 1993.

Mijnheer de voorzitter, uit deze bemerkings blijkt dat de CVP-fractie in een positieve geest met de Vlaamse regering wil samenwerken. Wij zijn ervan overtuigd dat de bevoegde ministers onze suggesties ook in deze zin zullen begrijpen.

De voorzitter : De heer Verreycken heeft het woord.

De heer W. Verreycken (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik kan hier niet het ganse begrotingshoofdstuk behandelen, omdat ik de commissievergaderingen niet bijwoonde. Ons vast commissielid had echter vandaag een andere opdracht eveneens in het kader van zijn mandaat.

Omwille van het respect voor de commissieleden die wel het gehele dossier ten gronde behandelden, wil ik niet doen alsof ik deze materie in enkele uren onder de knie heb gekregen.

Wat de bevoegdheden van minister Kelchtermans betreft, vraag ik mij af in hoeverre hij aan tafel zit met de Europese gesprekspartners. Het gaat vooral om de gesprekspartners die tijdens de voorbije top aankondigden dat de Europese Raad en het Europese Parlement voor 1 juli 1994 structuurschema's inzake de HST, de klassieke spoorwegen, de luchthavens en de havens zullen aannemen.

Deze schema's zullen ongetwijfeld het beleid van minister Kelchtermans beïnvloeden. Hoeveel van zijn medewerkers nemen deel aan de voorbereidende, beleidsbepalende gesprekken ?

Reeds in het verleden bleek dat Vlaanderen ter zake nogal wat steken heeft laten vallen. In het kader van het Europese fonds voor de regionale ontwikkeling zullen aan de regio's subsidies worden toegekend. Wallonië beschikt reeds lang over een lobby-groep bij de Europese Gemeenschap, dit in de vorm van een coördinerend bureau dat optreedt als schakel tussen de Europese Unie en de eigen Waalse administraties.

Mijnheer de minister, beschikt Vlaanderen ook over een dergelijk bureau, of meent u dat de Europese subsidies, waartoe Vlaanderen reeds jaren gul bijdraagt, blijvend mogen worden gegeven aan de meest actieve regio's ?

Mijnheer de voorzitter, in verband met mijn tweede onderwerp wend ik mij tot minister Sauwens, meer bepaald wat zijn luchthavenbeleid betreft.

Sta mij toe even in te gaan op een Waalse visie inzake de regionale luchthavens. Ik citeer uit een Waalse publikatie : In het belang van ons gewest zal Gosselies worden uitgebouwd tot tweede luchthaven, aanvullend bij Zaventem. Einde citaat. Over Bierset lees ik : Dit is een attractiepool voor nieuwe investeerders en stimuleert de bestaande industrie. Voor ruim een derde der

nieuwe bedrijven bleek de nabijheid van de luchthaven een doorslaggevende factor te zijn. Einde citaat. Over alle Waalse luchthavens staat er : "Het steeds toenemende Europese verkeer en de saturatie van het autoverkeer om en nabij de hoofdstad zullen mee voor de groei zorgen van onze luchthavens". Consequent met de Waalse visie werd op de laatste Waalse begroting dan ook meer dan 500 miljoen frank uitgetrokken voor de uitbouw van de regionale luchthavens.

Mijnheer de minister, u hebt een begrotingspost van minder dan de helft, namelijk 273 miljoen frank en u verklaart dat er over de optimalisering van de Antwerpse luchthaven geen eenstemmigheid bestond in de Vlaamse regering. Met andere woorden, Vlaamse transfergelden worden misbruikt om Waalse investeringen te doen die ons benadelen.

Ik geef toe dat u ijverig studeert, onder meer over de startbaan in Deurne. In 1990 hebt u mij in dit halfroond gezegd dat het onderzoek naar de uitgraving van de Krijgsbaan, ik citeer : reeds enige tijd werd opgestart. Einde citaat. Einde 1990 verklaarde u, ik citeer : De uitgraving wordt technisch voorbereid. Einde citaat. In 1991 stelde u, ik citeer : De uitgraving zal een verkeerstechnische oplossing zijn voor de verkeersongevallen. De uitvoeringsbeslissingen zullen in de loop van dit jaar worden genomen. Einde citaat.

Wij zijn nu twee jaar verder en al deze kredieten verdwenen uit de begroting.

Alle argumenten die de Europese regio's aanzetten tot optimalisering van de kleine luchthavens, worden onder de tarmac geveegd, wanneer enkele ministers tegen-lobbyen.

De startbanen in Bierset meten 3.300 en 2.200 meter, wat een veiligere, want hogere aanvliegmogelijkheid geeft. De enige startbaan in Deurne daarentegen meet 1.475 me-

Verreycken

ters en kan niet optimaal worden benut.

In de Vlaamse luchthavens waren er in 1991 reeds 160.000 bewegingen. De Waalse luchthavens telden er toen slechts 110.000. Intussen werden wij met hanevlag en wimpel voorbijgestoken. Mijnheer de minister, uw gebrek aan slagvaardigheid en uw neiging om steeds maar beloften te doen, zijn hiervan de hoofdoorzaak.

Wat ondernam u concreet om Sabena ertoe te bewegen het zakenverkeer naar Deurne te doen overplaatsen? Waarom kan die landingsbaan niet optimaal worden benut? Welke burgemeesters uit omliggende gemeenten dwarsbomen u? Wanneer wordt de Krijgsbaan, logische verbindingsweg tussen twee autosnelwegen en rechtstreekse toegangsmogelijkheid tot de luchthaven, uitgegraven?

Er is nog een ander beleidsaspect dat ik moet aanklagen: uw onmacht ten aanzien van Sabena, waarvan alle activiteiten nochtans op Vlaams grondgebied gebeuren. De behoudsgezindheid van de Belgische instellingen zorgt ervoor dat mijnheer Godfroid het zich kan veroorloven de Vlaamse Gemeenschap te honen. In een recent gesprek noemde hij de Vlaamse luchthavens zakdoeken en – erger nog – voor één van zijn socialistisch benoemde medewerkers is eenieder die de toepassing van de decreten eist, een nazi. Wanneer de taaldecreten ter sprake komen, kan een dergelijk medewerker zich immers afvragen of alle Franstaligen dan maar een gele ster opgespeld moeten krijgen. Het is beschamend dat wij dit, bij Belgische oekaze, moeten blijven dulden.

Sabena opereert volledig vanop Vlaams grondgebied en valt zodoende ook helemaal onder de verantwoordelijkheid van de Vlaamse decreetgever. De besprekingen tussen minister Coëme, Jacques Moulaert

van GBL, Etienne Davignon van de Generale en Pierre Godfroid, mogen uw beleid niet langer beïnvloeden. U moet deze mensen terugfluiten en het territorialiteitsbeginsel krachtig benadrukken.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik wil aansluiten bij een oude gewoonte en verwijzen naar het degelijk schriftelijk verslag waarin men dan als gevolg van het mondeling verslag de grondig uitgediepte argumenten kan nalezen.

Bij de besprekingen van de begrotingen van 1992, 1993 en 1994 zien wij telkens één analyse en beleidsoptie terugkeren, zowel in commissievergadering als in de openbare: er moeten meer middelen worden besteed aan verkeersveiligheid. Alle partijen zijn het daarover eens, zij het de ene meer uitgesproken dan de andere en de meeste fracties voegen daar nog aan toe dat die meerruitgave ten goede moet komen van de zwakke weggebruiker. Wij krijgen stevast hetzelfde antwoord: de budgetten zijn te beperkt en wij moeten roeien met de riemen die wij hebben. Die stelling klopt niet.

Indien verkeersveiligheid een hoofdoelstelling vormt, moet ook de begroting dit weerspiegelen. De bijkomende middelen die ingevolge het Sint-Michielsakkoord ervoor worden vrijgemaakt, dienen bovendien integraal aan die prioriteit te worden besteed. De opbouw van de begroting verhindert een duidelijke kijk op de middelen die voor het uitbouwen van de verkeersveiligheid van de zwakke weggebruiker zijn bestemd. Daarom pleit onze fractie er ook voor die begrotingsposten te splitsen en de term verkeersveiligheid precies te definiëren. Men zegt wel eens dat de vernieuwing van bepaalde wegen ook de fietspaden ten goede komt, maar dat is volgens mij de feiten omdraaien. Bij het heraanleggen van wegen, moet de verkeers-

Bij de bespreking van de begroting Openbare Werken en Vervoer ergerde CVP-Raadslid Jos Ansoms zich over het feit dat de NMBS haar investeringen in het binnenlandse spoorwegverkeer terugschroeft om het HST-project te kunnen financieren

veiligheid in algemene zin in aanmerking worden genomen: de veiligheid van fietsers en voetgangers moet daarbij als aparte factor gelden. Momenteel gebeurt dit niet en stellen wij vast dat er enkel aan wordt gewerkt in het kader van normaal onderhoud, van rioleringswerken enzovoort, maar dat men vergeet bijvoorbeeld de aanleg van fietspaden als een gegeven op zichzelf te beschouwen. Wat is het nut van twee verhoogde fietspaden langs een rijksweg, aangelegd naar aanleiding van de profielvernieuwing van de weg, als men langs het volgende gedeelte of op het kruispunt geen aansluiting maakt. In de commissie haalden wij het voorbeeld aan van een gemeente waar men over een afstand van minder dan vier kilometer voor twee verschillende wegprofielen voor fietsers heeft geopteerd: eerst ligt er aan beide kanten een fietspad, dan weer aan één kant, net over de provinciegrens is er ook slechts één gepland. Er zijn meer van die voorbeelden. Het is ver-

De Mol

keerd rekening te houden met de opinie van de gemeenten, want over verkeersveiligheid kan niet worden onderhandeld.

In dit perspectief opteren wij voor een Masterplan voor de fiets. Op die manier kan men een zinvolle planning opstellen die de veiligheid op kruispunten garandeert. Daaraan moet een budgettaire meerjarenplanning worden gekoppeld zodat men voor elk jaar een actie- of investeringschema kan uitwerken. Dan pas zullen wij zien welke middelen precies naar verkeersveiligheid gaan.

We kunnen nu alleen maar vaststellen dat de kredieten voor fietspadenaanleg reeds twee jaar verminderd zijn vergeleken met 1992 : een vermindering van 0,7 miljard frank voor 1992-1993 en dit jaar met 450 miljoen frank.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer De Mol, er werd afgesproken dat men beter herkenbare en duidelijke criteria zouden hanteren. De kredieten zijn over verschillende artikels verspreid. In de toekomst zal men het aantal kilometers als criterium hanteren.

U verwijst telkens opnieuw naar de cijfers van de begroting. Doet u dit te kwader trouw ?

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, indien u mij niet onderbroken had, zou ik de kans gekregen hebben dit criterium te vermelden.

Het aantal kilometers fietspaden is een zeer eenvoudig criterium omdat men niet zozeer de kwaliteit van de verkeersveiligheid voor ogen houdt maar veeleer getallen. Ik ben van mening dat deze benadering totaal verkeerd is. Om die reden pleit ik ook dat u andere criteria zou hanteren bij het opstellen van de begroting.

Ten tweede, de analyse van de bijkomende middelen.

In de begroting van 1993 werd voor 2 miljard frank bijkomende middelen ingeschreven. Men zou dit bedrag ook moeten terugvinden in de verkeersveiligheidsinvesteringen. Dat is niet het geval voor doortochtprojecten. De middelen voor de doortochten worden in 1994 van 700 naar 900 miljoen frank opgetrokken. In het Vlaams Infrastructuurfonds is hiervan 774 miljoen frank terug te vinden. Deze stijging doet zich echter enkel in Limburg voor. Limburg is blijkbaar de enige provincie die overtuigd is van het belang van de doortochtprojecten. Deze bemerking is belangrijk in het kader van het definitieve fysische programma voor 1992. Ik stel vast dat de doortochtenprogramma's in het definitief fysisch programma erg stiefmoederlijk behandeld worden. Er werd in Oost-Vlaanderen geen enkel doortochtenprogramma vastgelegd, noch op het eigenlijke, noch op het reserveprogramma. Andere provincies waaronder Brabant leggen slechts 1 project vast. Als men aan dit ritme verderwerkt, zal het nog heel lang duren vooraleer de verkeersveiligheidsaanpassingen doorgevoerd zijn. Op basis van de effectieve vastleggingen in het fysisch programma 1992 stelt men vast dat men slechts 358 miljoen frank aan doortochtprojecten besteed heeft. De SP-fractie eist een grotere budgettaire inspanning voor de doortochtprojecten. Het is niet logisch dat het budget van de wegeninfrastructuur stijgt, terwijl dat van de doortochten – waarvoor een ernstige inhaaloperatie nodig is – slechts met mondjesmaat toeneemt.

Daarom vraagt de SP dat de begroting een duidelijk onderscheidbare verdeling maakt in de budgetten die specifiek gericht zijn op de kwalitatieve verhoging van de veiligheid van voetgangers en fietsers.

De regering moet met de gemeenten en provincies convenanten afsluiten waardoor het mogelijk wordt om budgetten van het gewest te gebruiken voor het uitwerken van door-

tochtprojecten op provincie- en gemeentewegen.

Ten derde, het afwerken van de begonnen werken. Bij de bespreking van de begroting 1993 verklaarde de minister, ik citeer : ook begonnen projecten moeten op hun maatschappelijke relevantie worden getoetst en dat eventueel andere conclusies worden getrokken. Dat die discussie best project per project wordt gevoerd, besef ik ten volle. Einde citaat.

In de discussie werd steeds een studie met betrekking tot de mobiliteitseffecten steevast als analysemiddel naar voren geschoven. Men vraagt zich echter af door wie, wanneer en vooral hoe de maatschappelijke relevantie of de mobiliteitsafecten onderzocht worden. Wij zijn niet op de hoogte van enige studie over een afwerking van een begonnen project. Waarom werden de studies – mochten zij er reeds zijn – niet openbaar gemaakt ? Om de N 41 te kunnen afwerken moet men nog over een budget van 1 miljard frank beschikken. Elk jaar opnieuw worden er voor deze afwerking bedragen ingeschreven. Het zou nuttig zijn dat men de maatschappelijke relevantie van dit project onderzoekt vooraleer men de onteigeningen voortzet.

De begroting van De Lijn vertoont een jaarlijks tekort van ongeveer 100 miljoen frank ; dit betekent dat er voor 1994 een tekort zou zijn van 340 tot 360 miljoen frank, dit niettegenstaande, en dit moet worden beklemtoond, de Vlaamse regering en deze Vlaamse Raad een hoger bedrag toekennen aan De Lijn dan in het beheerscontract is gepland. De Lijn heeft dan besparingsvoorstellen geformuleerd. Deze besparingen zitten altijd in dezelfde sfeer van de goede, oude tijd. Dit betekent dat kris-kras, bijna lijnrecht, in de dienstverlening wordt gehakt. Ik meen dat wij, als we dan vaststellen dat ook de NMBS eenzelfde politiek voert waarbij men weekenddiensten

De Mol

drastisch terugschroeft, zeer dicht bij een duale mobiliteitsmaatschappij zitten.

Mijnheer de minister, u moet toch toegeven dat iemand die op zondag het streekvervoer gebruikt, iemand is die geen enkel ander vervoermiddel heeft. U moet goed beseffen welke groep men aanpakt. Het is de meest zwakke groep die geen enkel ander vervoeralternatief heeft. Mede door de afschaffing van de zondagdiensten bij de NMBS gaan wij naar een duale mobiliteitsmaatschappij.

Wij menen dat dit niet meer kan. Kunt u aan De Lijn niet vragen om een soberheidsplan voor te leggen? Sta mij toe u daarvoor een voorbeeld te geven. Sommige personeelsleden zullen het misschien niet graag horen, maar bij De Lijn is het gebruikelijk dat het leidinggevend kader bijkomend een variabele wedde worden toegekend die schommelt tussen de 0 tot 20 percent. Ik vraag mij af of dit, in de toestand waarin De Lijn zich bevindt, haalbaar is. Immers, de kostprijs van dat variabele gedeelte loopt in de miljoenen frank. Kan dit geen aanzet zijn? Het zou misschien ook een signaal kunnen zijn voor de lagere niveaus, zoals de chauffeurs, die veel minder worden betaald en voor meer betrokkenheid van een aantal personeelsleden.

Een ander punt is dat er voor de contracten van de pachters openbare aanbestedingen moeten gebeuren. Er moet daarvan dringend werk worden gemaakt. Nu gebeurt precies het omgekeerde. Zeer recent heeft men een contract herzien maar niet in de zin van het contract openbaar aan te besteden, maar alleen om een bepaalde pachter meer geld ter beschikking te stellen. Men heeft dus het contract van de MIVA aangepast aan het contract van De Lijn, zodanig dat men de standaardkostprijs kon toepassen en plots meer betaalde. Dit is totaal in tegenstelling met wat u altijd hebt gezegd, met name

dat alle contracten dienden te worden herzien op het moment dat zij konden worden herzien.

Ik vraag u nogmaals of u bij die stelling blijft dat men moet overgaan naar een openbare aanbesteding. Ik meen dat er op dat vlak ernstige inspanningen mogelijk zijn en dat er veel kan worden bespaard.

Tot besluit wens ik te zeggen dat het tijd wordt dat wij een totale mobiliteitsvisie opbouwen. Ik vraag mij af wanneer wij hier in deze Vlaamse Raad deze mobiliteitsvisie gaan krijgen. De verschillende elementen van deze begroting werden over twee ministers verdeeld. Wij hebben dat vorig jaar reeds aangeklaagd. Wanneer zal er opnieuw een coherentie in het beleid zijn?

Ik meen dat bij De Lijn andere opties kunnen worden genomen en dat men dan de mogelijkheid kan hebben om te voorkomen dat wij naar een duale mobiliteitsmaatschappij groeien.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik heb vier thema's uitgekozen. Twee ervan zijn bestemd voor minister Kelchtermans en handelen over de grote infrastructuurwerken en de binnenscheepvaart, de andere twee zijn bestemd voor minister Sauwens en gaan over het openbaar vervoer en de regionale luchthavens.

Ik wil deze begroting en dit beleid niet in de eerste plaats aan onze ideeën over duurzame mobiliteit toetsen, wij maken geen deel uit van de regering, maar ik wil dat wel doen aan de hand van relatief mooie, zelfs lichtjes groen klinkende principes over mobiliteit uit het regeerakkoord. Ik kan u alvast zeggen dat de evaluatie aan de magere kant is. Ik stel vast dat u niet alleen de principes over duurzame mobiliteit niet toepast maar dat u ook de principes,

uiteengezet in uw regeerakkoord, met voeten treedt.

In verband met de infrastructuurwerken richt ik mij nu tot de heer Kelchtermans.

Op de recente Europese top hier in Brussel werd besloten om vijfduizend miljard frank uit te trekken voor grote werken. Zo zou het grote probleem van de werkloosheid in Europa moeten worden opgelost. Het leeuwendeel van die vijfduizend miljard frank gaat naar 12.000 nieuwe wegen. U hebt het goed gehoord, collega Van Hooland.

De heer R. Van Hooland : Ik heb het gehoord, maar niet begrepen.

De heer H. Van Dienderen : Voor de relatie tussen die infrastructuurwerken en de jobs verwijs ik naar een Duitse studie. De werken worden immers geplaatst in het kader van de strijd tegen de werkloosheid. In de studie wordt aangetoond dat het rendement is van een investering van 1 miljard Duitse mark in wegen. Volgens die Duitse studie levert dat 16.000 arbeidsplaatsen op.

Dit is een serieus aantal. Het gaat trouwens om 1 miljard Duitse mark, ruim 20 miljard Belgische frank. Indien men dit bedrag zou investeren in trams en tramsporen, komt de Duitse studie tot een meer batig bilan. Indien een dergelijk bedrag in de sector van minister Sauwens zou worden geïnvesteerd, zou dit 23.000 arbeidsplaatsen opleveren; dit betekent 7.000 meer dan wat investeringen in wegen zouden opleveren. Ik meen dat de Europese Unie duidelijk de verkeerde keuze heeft gemaakt.

Ik stel vast dat de Vlaamse begroting niet zo kolossaal veel nieuwe grote investeringen op haar programma plaatst, zoals in het verleden vaak het geval was. Toch worden een aantal grote infrastructuurwerken voort afgewerkt, of zelfs opgestart, werken die zeer schadelijke gevolgen hebben voor mens en milieu. Ik

Van Dienderen

denk onder meer aan het Verrebroekdok.

Generaties van landbouwers hebben dit gebied omgevormd tot een prachtig oegnd cultuurlandschap en, collega Schiltz, tot op enkele meter van de kerktoren gaat men nu de spade in de grond steken. Hiervoor wordt ruim een half miljard frank in de begroting ingeschreven. In totaal zal de Vlaamse Gemeenschap voor dit project precies 4,5 miljard frank uitgeven. Het zal 6 miljard frank kosten.

De voorzitter : De heer Schiltz heeft het woord.

De heer H. Schiltz : Mijnheer Van Dienderen, ik wil hierop het volgende antwoorden.

Ten eerste, het is een uitvoering van beslissingen die lang geleden werden genomen, na grondige discussies tussen het Waasland en Antwerpen, en waarbij de inspraak van de bevolking maximaal was.

Ten tweede, de landbouwers werden tegen zeer royale prijzen onteigend. Zij hebben toelating gekregen deze gronden nog langer te bewerken, in afwachting dat de infrastructuurwerken die toen werden beslist, worden aangevat. Dit was dus een maximale tegemoetkoming aan de bevolking. Ik kan u verzekeren dat de betrokkenen destijds zeer gelukkig waren met deze oplossing. Maak u daarover geen illusies ! Zij behoren tot de best betaalde onteigenden uit de Belgische geschiedenis.

Ten derde, men moet ook de vraag stellen wat de optimale groei is van een haven. Als men baten en lasten tegenover elkaar afweegt, en bijvoorbeeld de bedragen bekijkt nodig voor het waterzuiveringsprogramma in Vlaanderen, zal u die catastrofe in Vlaanderen niet kunnen herstellen wanneer men niet over enkele performante economische centra beschikt die voldoende meerwaarde kunnen produceren om dit programma te betalen.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer Schiltz, dit is een klassieke redenering : voort vervuilen, voort ruimte inpalmen die al zo schaars geworden is, om nadien dan te gaan saneren.

Uw partijgenoot, minister Sauwens, heeft ook toegegeven dat beslissingen genomen in het verleden niet altijd zo verstandig waren. Omdat die beslissingen nu eenmaal werden genomen, is het nog maar de vraag of zij ook moeten worden uitgevoerd. Zelfs collega Beysen durft hier de 30 miljard frank voor de Antwerpse metro niet meer verdedigen als een zinvolle investering. Zelfs hij plaatst daar vraagtekens bij. Minister Sauwens doet dit nog veel duidelijker.

Welnu, voor het Verrebroekdok werden inderdaad afspraken gemaakt. De werken zijn evenwel niet begonnen en kunnen dus nog worden tegengehouden. Men kan inderdaad nog beletten dat latere ministers moeten zeggen dat het een dwaasheid was hieraan 6 miljard frank belastinggeld te besteden.

De heer H. Schiltz : Dit is helemaal geen dwaasheid. Uw vergelijking van het Verrebroekdok met de Antwerpse metro gaat helemaal niet op.

De heer H. Van Dienderen : U schernt met de werkgelegenheid, met de economische groei die het resultaat zouden zijn van deze investeringen. Ik verwijs naar een studie van het ABW over Zeebrugge waarin de Vlaamse Gemeenschap al ruim 100 miljard frank heeft geïnvesteerd. Er werd een groei van de werkgelegenheid voorgespiegeld. Er was zelfs sprake van 8.000 arbeidsplaatsen. Volgens de studie van het ABVV zijn het er, na 100 miljard frank investeringen, precies 1.393 geworden. Dat betekent dat elke arbeidsplaats zomaar eventjes 72 miljoen frank aan de belastingbetaler heeft gekost.

De heer H. Schiltz : Dit geldt niet voor de haveninvesteringen in Ant-

werpen waarvan door hetzelfde ABW wordt beweerd dat de investeringen in het Antwerpse havengebied wel degelijk een tewerkstellingseffect hebben gehad. U vergelijkt altijd appels met citroenen.

De heer H. Van Dienderen : Met dezelfde cijfers redenerend, zou de investering van 6 miljard frank voor het Verrebroekdok 100 arbeidsplaatsen opleveren, voorwaar een zeer mager resultaat voor een zeer zware inspanning.

Nogmaals, er zijn nog sectoren in de economie te vinden die én arbeidsplaatsen opleveren én meteen ecologisch zijn verantwoord, en geen nieuwe lasten creëren voor de toekomst.

De Agalev-fractie heeft dan ook een amendement ingediend om het ruime half miljard frank, ingeschreven voor het Verrebroekdok, te schrappen. Het amendement komt tegemoet aan de pleidooien die collega's van de meerderheid hier hebben gehouden. Zij hebben terecht vastgesteld dat de inspanningen van deze regering voor meer veiligheid, voor doortochten in onze zeer onveilige steden en gemeenten beneden alle peil zijn. Dit zijn inderdaad woorden van leden die tot de meerderheid behoren.

Agalev stelt voor de 600 miljoen frank gepland voor het Verrebroekdok te gebruiken voor veilige doortochten. Wij rekenen dan ook op de steun van voornoemde collega's.

Ik zal nu even dieper ingaan op de relatie tussen mobiliteit en economie omdat in deze assemblée blijkbaar heel wat personen zitten die er vast van overtuigd zijn dat meer mobiliteit en meer infrastructuurwerken automatisch de economie ten goede komen.

Welnu, het Nederlandse ministerie van VROM heeft de universiteit van Amsterdam en het Centrum voor Energiebesparing en Schone Technologie in Delft de opdracht gegeven

Van Dienderen

deze relatie te onderzoeken. Dit onderzoek gebeurde onder de titel Economische gevolgen van mobiliteitsbeheersing. De vraag is of investeringen in dergelijke infrastructuurwerken ook de voorgespiegelde sociale meerwaarde in de vorm van jobs opleveren. Uit hogervermelde studie blijkt het tegendeel. Men schetste een model waarbij de accijnzen op brandstof drastisch zouden worden verlaagd en de wegenbelasting volledig zou worden afgeschaft, volgens het principe van de variabelisering. Dat gaat dus om een principe waarbij de variabele kosten worden verhoogd en de vaste kosten, dus in de vorm van belastingen naar de overheid, namelijk de jaarlijkse verkeersbelasting wordt afgeschaft. In datzelfde model werden de globale loon- en inkomstenbelastingen met 7,2 percent verlaagd. Dat betekent dus dat de overheid ongeveer evenveel inkomen ontvangt in de vorm van belastingen en dat de burgers evenveel belastingen betalen. Het verschil zit hem echter in het feit dat zij minder belastingen betalen op hun lonen en op arbeid dan op hun automobilititeit. Het gevolg hiervan is dat de gezinnen minder gebruik maken van de auto en meer geld besteden aan recreatie en aan allerlei diensten, zo stelt de studie.

Ik onderstreep dat het niet gaat om een Groene studie, vermits zij werd uitgevoerd in opdracht van de Nederlandse administratie.

Hoe dan ook, volgens deze studie zou een dergelijke onderneming die het autogebruik en de behoefte aan wegen beperkt, 25 .000 arbeidsplaatsen opleveren en bovendien de mobiliteit ernstig doen slinken en daar gaat het tenslotte toch om.

Tot besluit van mijn eerste punt stel ik vast dat de recepten van de Europese Commissie, die tot op een zeker niveau door deze regering worden gevolgd, totaal verouderd zijn. Beheersing van de mobiliteit en een moratorium op nieuwe verkeersin-

frastructuur zullen niet leiden tot een afname van de economische groei noch tot een afname van de werkgelegenheid, integendeel.

Ik kom nu tot het tweede onderdeel van mijn betoog, nog steeds gericht tot minister Kelchtermans, en handelend over de waterwegen.

Ook op dat vlak bevat het regeerakkoord van twee jaar geleden een aantal ronkende verklaringen en ik citeer : De binnenscheepvaart moet een actieve rol vervullen bij de oplossing van de huidige stremmingen van het goederenverkeer over de weg. Einde citaat.

Na evaluatie stelt men vast dat er bitter weinig wordt geïnvesteerd in de binnenscheepvaart. Volgens de binnenvaartorganisatie Ons Recht worden er wel bruggen hersteld, niet omwille van de binnenscheepvaart, maar om het autoverkeer te laten doorstromen. Van verbetering van de diepgang, het bouwen van kaaien, het verbreden van kanalen is echter geen sprake. Die werken blijven achterwege. Nog steeds volgens bovenvernoemde organisatie is zulks in het bijzonder het geval voor het kanaal Gent-Brugge-Oostende, waarlangs de goederen die in Zeebrugge aankomen – voornamelijk kolen en ertsen – worden verdeeld.

Welnu, dat transport gebeurt nu via de weg en gedeeltelijk via de spoorweg, terwijl het via een daarvoor geschikt kanaal zou kunnen gebeuren, op voorwaarde evenwel dat er beperkt wordt geïnvesteerd.

En zijn er nu goederen die meer geschikt zijn om met een binnenschip te worden vervoerd dan kolen en ertsen ? Het zou dus voldoende zijn een weinig te besteden aan aanpassingswerken aan het kanaal opdat het een gedeelte van het wegvervoer zou kunnen opvangen.

Volgens vakmensen moet er bovendien uren worden gewacht omdat een brug niet tijdig wordt geopend of omdat er geen communicatiemid-

delen zijn tussen de verschillende bruggen over dit kanaal. Hieraan verhelpen kan toch niet zo duur zijn ?

Terwijl in het regeerakkoord wordt gepleit voor de bevordering van de binnenscheepvaart ontstaat er steeds meer wegtrafiek tussen verschillende zeehavens ! Zou, in het kader van een Europese aanpak, de ontwikkeling van de kustvaart niet prioritair moeten worden behandeld ? Naar verluidt beschikt men nog niet over de specifieke schepen hiervoor. Die moeten dus nog worden gebouwd. Wel kunnen bepaalde binnenscheepen worden aangepast om aan kustvaarttransport te doen. Dat creëert werkgelegenheid en vaak zelfs op gespecialiseerd niveau dat niet aan robots kan worden toevertrouwd.

Een aangepast kustvaarttransport zou nochtans verschillende Europese havens kunnen verbinden op een vlotte manier, terwijl dit nu gebeurt door vrachtwagens die dorpen en steden terroriseren.

Toch merk ik in deze begroting geen aanzet ter bevordering van de kustvaart en evenmin hoorde ik in die zin suggesties op de Europese Top.

Mijn twee volgende opmerkingen zijn tot minister Sauwens gericht.

Ik zal het eerst over het openbaar vervoer hebben.

Mijnheer de minister, wanneer komt er eindelijk een offensief beleid zoals dat in het regeerakkoord werd aangekondigd ? Het aandeel van het openbaar vervoer moet sterk stijgen om de congestie op onze wegen tegen te gaan. Waar zit die globale strategie ? Brugge is op dit vlak een prachtige realisatie. De plaatselijke Agalev-fractie heeft dit dan ook altijd zeer sterk gesteund. In het begin was er enige tegenkanting van de middenstand. Intussen is die fel verminderd. In de pers lees ik nu dat men in Brugge 's avonds de frequentie van de bussen gaat verminderen. Dat gebeurt dan net op het ogenblik

Van Dienderen

dat er goodwill aan het groeien is. Geef toe dat veel mensen gewend zijn om 's avonds voor hun ontspanning de wagen te gebruiken. Het duurt wel enige jaren voor men overstapt op de bus voor ontspanning. Men wil daar echter niet op wachten en er wordt gesnoeid. Zelfs een goed pilootproject als het Brugse moet er aan geloven.

Collega Ansoms heeft het over openbare vervoerscorridors en afspraken tussen de vervoersbedrijven gehad. In de onmiddellijke omgeving, in de Koninklijke Sint-Mariastraat, heeft men onlangs voor de tram een zeer goede eigen bedding aangelegd. Er is echter absoluut geen overleg geweest met De Lijn want de bussen die door dezelfde straat naar Leuven rijden kunnen er geen gebruik van maken. De ook door de leden van de meerderheid gewenste openbare vervoerscorridors worden op het terrein niet gerealiseerd. Als de trambedding iets breder was geweest in de Koninklijke St.-Mariastraat had de bus er meteen ook gebruik van kunnen maken.

In de premetro in Antwerpen heeft men nu een elektronisch snuffje aangebracht waarop men kan aflezen hoelang men nog moet wachten voor de volgende tram aankomt. Dat is echter geen prioriteit als men vaak op bussen zit waar er geen foldertjes zijn met de dienstregeling ook al is die even tevoren weer eens veranderd. Laten we er toch eerst voor zorgen dat de foldertjes met de dienstregeling het hele jaar door in elke bus aanwezig zijn. Er moeten ook weer regionale busboekjes komen. De veranderingen kunnen dan, zoals bij de spoorwegen, op één bepaalde dag in het jaar gebeuren en niet langer om de haverklap. Op deze laatste manier stoot men immers occasionele gebruikers van het openbaar vervoer af.

Wij staan vierkant achter het pleidooi van de minister voor de autoloze zondag. Zo kan men eens laten

ervaren dat het ook anders kan. Dezelfde minister heeft echter ook de voorgedij over een vervoerbedrijf dat op hetzelfde ogenblik de schaar zet in het aanbod op zondagen. Misschien zal De Lijn wel een extra inspanning willen doen voor die ene autoloze zondag die de minister wil. Als de mensen dan echter wat betere gewoonten krijgen, kunnen ze voor de overige zondagen blijkbaar op hun kin kloppen. Voor de spoorwegen geldt hetzelfde. In zowel Vlaanderen als Wallonië werden er 18 opstapplaatsen gesloten. Dan pleit men voor een autoloze zondag ! Mijnheer de minister, ik vind dat nogal hypocriet.

Mijnheer de minister, in de commissie heb ik u gevraagd hoe het staat met de motie betreffende het schrappen van diensten die de Vlaamse Raad bijna unaniem heeft aangenomen. In deze motie van de Vlaamse Raad staat duidelijk dat er maximaal naar een passend initiatief moet worden gestreefd. In de commissie hebt u toegegeven dat de sluitingen allemaal gebeurd zijn zonder dat de reiziger een alternatief kreeg aangeboden. Is dat intussen al verbeterd ?

In uw begroting is ook 300 miljoen frank uitgetrokken voor de regionale luchthavens terwijl de tarieven voor De Lijn andermaal de hoogte ingaan, voor sommige abonnementen zelfs tot 8 procent. De Vlaamse Gemeenschap trekt liever miljoenen frank uit om mensen de gelegenheid te geven in Londen een weekend te gaan winkelen. Het zou veel beter zijn om de grote open ruimte in de buurt van Antwerpen, het vliegveld dus, een recreatieve bestemming te geven. Als de mensen naar andere continenten willen vliegen, kunnen ze in Zaventem terecht en als ze naar andere Europese steden willen reizen kunnen ze binnenkort de HST nemen. Die wil de meerderheid toch ook.

Deze begroting staat niet alleen haaks op de groene principes inzake duurzame mobiliteit, ze staat ook

haaks op de intenties van het regeerakkoord. Er wordt wel gesproken over een milieuvriendelijk mobiliteitsbeleid maar doortastende daden blijven uit. De groenen zullen deze begroting dan ook verwerpen.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heeren ministers, waarde collega's, ik geniet het twijfelachtig voorrecht als laatste een basistoelichting te mogen geven. Wij hebben het voor en het tegen reeds gehoord.

Wij konden ook in de commissie het te voeren beleid uitvoerig en open bespreken, hetgeen is weergegeven in het voortreffelijk en omstandig verslag van de heer Schellens.

Ik zal op een zakelijke manier in naam van de volksuniefractie enkele hoofdlijnen naar voren brengen, zonder in te gaan op de cijfers.

Vier punten van mijn uiteenzetting zijn gericht tot minister Kelchtermans, de andere vier tot minister Sauwens.

In de eerste plaats wil ik het hebben over de Gentse haven. Gent is op dat vlak reeds enigszins voldaan als vragende partij. Ik stel er prijs op te vermelden dat wij een voorbeeld mochten meemaken van efficiënte samenwerking tussen het havenbedrijf, de betrokken Gentse parlementsleden, de minister en zijn medewerkers.

Er is daardoor een doorbraak tot stand gekomen in de investeringen en dus ook in de financiering ervan om de Gentse haven in de toekomst een plaats onder de zeehavens te waarborgen, h a a r concurrentiekracht te vrijwaren en zo mogelijk zelfs te versterken, zonder iets af te doen aan de toekomstmogelijkheden van de andere Vlaamse zeehavens.

Een voorbeeld hiervan is het Kluisendok, een strategisch project zoals ook de nieuwe zeeluis in Terneuzen

Van Hooland

er een is. Vandaag heb ik de schriftelijke bevestiging gekregen van de afspraken die ter zake op het kabinet werden gemaakt. De eerste fase van dit project bedraagt 9 miljard frank, waarvan 5 miljard frank ten laste van het Vlaamse Gewest, en zal worden gefinancierd in overeenstemming met het havendecreet maar gelijkwaardig (60/40) aan de financiering van de reeds gestarte projecten in de andere havens. Voor het Kluizendok zal in 1994 worden gestart met investeringen.

De heer F. Van den Eynde : Mijnheer Van Hooland, als Gentenaar zou ik u een vraag willen stellen. U is blijkbaar bevoorrecht of u heeft zichzelf bevoorrecht wat de informatie vanuit het kabinet betreft. Het weze u gegund.

Is u echter van mening dat alle problemen van de Gentse haven meteen zijn opgelost omdat er nu eindelijk schot is gekomen in het dossier van het Kluizendok ?

De heer R. Van Hooland : Neen.

Voorts is het mogelijk dat ik bevoorrecht ben. Ik heb alleszins een brief gekregen die persoonlijk aan mij was gericht, waarin wordt bevestigd wat ik zoëven heb gezegd.

Ten tweede, uw ministerieel beleid moet worden gevoerd binnen vrij strakke budgettaire lijnen. Dit is niet nieuw en in die toestand zal wellicht niet zo vlug verandering komen.

U heeft enkele jaren geleden echter het gelukkige initiatief genomen een financieel manager in te schakelen. Wat zijn de resultaten hiervan ? Betekent deze financiële manager meer dan een veredelde boekhouder ? Zal hij ook meewerken aan het ontwikkelen van nieuwe budgettaire technieken zoals een prestatie- of een doelmatigheidsbegroting, en zal hij bijgevolg ook controles op effectiviteit en efficiëntie vergemakkelijken ?

Een derde punt betreft het perso-

neelsbeleid en het personeelsbeheer. Heel wat taken worden uitbesteed. Ik moet hier weliswaar niet over te oordelen, maar zover ik weet zijn de regie- en de districtsdiensten nog altijd structureel gescheiden.

Ik heb de indruk dat de personeelsbezetting er nagenoeg is gehalveerd.

Ik heb herhaaldelijk de verloedering van onze wegen aangeklaagd. Is er nu wel voldoende mankracht voor, ook om de fondsen die wij hebben verworven via het project Wegentelefoon goed te besteden ? Hoeveel bedragen die fondsen momenteel ? Kunnen de regie- en districtsdiensten hun taak vervullen op de manier die van hen wordt verwacht ?

Ten vierde, wat de organisatiestructuur ter bevordering van de verkeersveiligheid betreft, wordt er gesproken over zogenaamde Masterplannen. Hoedanook, wij hebben een totaal plan nodig. Op het vlak van de planning en het beheer missen wij evenwel een projectmanager om de middelen die bijvoorbeeld voor fietspaden in de begroting zijn opgenomen, te optimaliseren. Goede, gekwalificeerde projectmanagers kunnen ervoor zorgen dat er binnen eenzelfde tijdsbestek dubbel zo veel kilometers worden aangelegd met hetzelfde budget.

Er zijn in 1994 240 kilometer fietspaden gepland. Er moeten er echter nog 3.000 worden gelegd. U kan zelf nagaan hoe lang wij nog bezig zijn in een domein waarin geen uitstel kan worden geduld.

De organisatiestructuur zelf inzake de bevordering van de verkeersveiligheid is niet aangepast. Ze functioneert alleszins niet. Ik denk hier vooral aan de interbestuurlijke structuur.

Minister Kelchtermans, en ook u, minister Sauwens, kan u daarover uitleg geven ? De Interministeriële Conferentie voor Infrastructuur en Vervoer (ICIV) bestaat, maar ik zie geen positief resultaat.

Toch zijn er heel wat gunstige punten, dankzij uw inzet en die van vele van uw voortreffelijke medewerkers. Dat mag ook eens worden gezegd. Er is bijvoorbeeld het dynamisch en geïntegreerd beleid voor de zwakke weggebruikers. Het kan wellicht nog beter. Er is de algemene zorg voor de infrastructuur. Er is de veralgemening van de ronde punten die zullen worden gerealiseerd op basis van de resultaten van onderzoek en van de aanzet daartoe door uw voorganger. Is dat nu een strategische keuze van u, na uw jaren ervaring ter zake ? Kan u bevestigen dat het ronde punt op de N 43 op het grondgebied Deurle zal worden uitgevoerd zoals aanbesteed ? Zijn er op de N 43 nog andere plaatsen die in aanmerking komen voor het aanleggen van ronde punten ? Wil u in overweging nemen om er een in Sint-Denijs-Westrem aan te leggen ? Er bestaat daar een onnodig chaotische situatie en het is er lelijk bovendien.

Mijnheer de minister, hoeveel personen zijn intern bezig met de ondersteuning en de ontwikkeling van de beleidsvoering ? Ik heb het gevoel dat er nogal vaak op externe krachten een beroep wordt gedaan. U en de Vlaamse mandatarissen moeten de beleidsvoering herleiden tot de principes en de criteria van een prospectief Vlaams beleid op alle terreinen. Dat betekent een combinatie van voldoende voorkeursmobiliteit met het respect voor de open ruimten, de landelijk rust, de leefbaarheid en de veiligheid. Een typisch testgeval is de N 42, u niet onbekend en niet onbesproken. Wij hebben dat al van uit alle hoeken bekeken. Ook op het financieel vlak is er wat over te zeggen. Er staat hier een stuk algemene bestuurlijke geloofwaardigheid op het spel. Zal het ontbrekende en zo gewraakte stuk toch nog worden aangelegd ? Er wordt aan een tweerijvaksbaan gedacht die in franken van 1993 140 miljoen zal kosten. Het heeft maar een beperkte capaciteit, althans wanneer men zich daar aan de toegelaten snelheid houdt. Het is een brutale breuk door

Van Hooland

ongeschonden landerijen, ver weg van gevestigde handelaars en van middenstand. Hier spreek ik dan nog niet over het lawaai dat een dergelijke weg met zich brengt en zal verspreiden tot in alle nog schaarse rustige plekjes in de omgeving. Een tweerijvaksbaan lijkt mij niet zinnig, tenzij zij een aanzet zou zijn tot een ontubbeling en een twee maal twee expressweg wordt aangelegd, wat nu toch niet de wens noch de bedoeling is.

Het Vlaamse Gewest kan misschien veiliger doortochten op gemeentewegen mede financieren, wat wel zou bijdragen tot een versnelde en verhoogde veiligheid op onze wegen. Minister De Batselier heeft een voorbeeld gegeven door 500 miljoen ter beschikking te stellen voor nieuwe rioleringen.

Minister Sauwens, het belang van uw beleidsbevoegdheid is wellicht omgekeerd evenredig met de u schaars toegekende financiële middelen. Zou het niet nuttig zijn, verwijzend naar Brugge, om eindelijk eens een volwaardig beleidsexperiment bijvoorbeeld met betrekking tot de verkeerscorridors voor openbaar vervoer op te zetten om zo meer empirisch inzicht te krijgen in de causale relaties tussen de maatregelen die men denkt te moeten nemen en de gewenste effecten? De geteste maatregelen kunnen dan met vrij grote zekerheid worden veralgemeend, zodat men niet telkens zoekend herbegint, maar met non-experimenten.

En hierbij, wanneer zou het Verkeers- en Vervoersmodel Vlaanderen, waarin heel wat is geïnvesteerd, beschikbaar kunnen zijn?

Een tweede punt: het valt mij op dat ook in uw beleidsdomein vooral extern advies wordt ingewonnen. Er wordt voor gepleit dit zelfs nog meer te doen. Ik zou daar voorzichtig mee zijn. Wat staat daar intern tegenover, zowel op het niveau van uw kabinet, als op het niveau van de

diensten waarover u kunt beschikken? Wij moeten ons, zo vrees ik, in hoofdzaak baseren op externe informatie, en adviseren en beschikken te weinig over betrouwbare, beleidsgerichte, interne adviezen.

Een derde punt hoeft ik eigenlijk niet meer toe te lichten. Het betreft de evaluatie. Er werd herhaaldelijk gezegd, ook in de commissie, dat wij geen degelijk verkeersbeleid kunnen voeren omdat er te weinig evaluatie beschikbaar is. Wij missen dus het sluitstuk in de beleidsvoering. En waarom beschikken wij nog altijd niet over meer evaluatiegegevens als basis om de dienstverlening te optimaliseren?

In een vierde en laatste punt heb ik nog enkele vragen. Ik weet ten eerste niet of het opportuun is nogmaals in te gaan op de problematiek van de NMBS. Het is een zeer actueel probleem. Ik dring er alleen mede op aan dat u ons zonder uitstel meer informatie zou verschaffen over de gewijzigde investeringspolitiek van de NMBS.

Er is hier al gesproken over het EG-beleid en de bijhorende fondsen. Benutten wij die mogelijkheden en middelen wel voldoende? Zo niet, waarom niet?

Een volgend punt betreft u beiden, heren ministers, namelijk de samenwerking Verkeer en Vervoer met Openbare Werken. Het is in de gegeven omstandigheden van allerhande en soms tegenstrijdige invloeden van belangengroepen niet evident dat die samenwerking in de beleidsvoering op een toch zeer samenhangend beleidsdomein optimaal is. Die samenwerking is nochtans fundamenteel. Ik onderstreep in dit verband specifiek het belang van een voortgezet Vlaams deconcentratiebeleid. Wij stellen vast dat op het federaal niveau niet in het minst aandacht wordt besteed aan zulk deconcentratiebeleid, in aansluiting op de constitutionele hervormingen. Onderwijs is daarvan reeds een goed voorbeeld, maar er zijn er nog ande-

re. Indien hiervan meer werk wordt gemaakt kan het probleem van de mobiliteit voor een deel worden opgelost, wat toch de algemene doelstelling is van uw beleid.

Mijnheer de minister, uw inspanningen, projecten en plannen verdienen alle waardering. U hebt vanmiddag in Gent en ook bij de eerste steenlegging vorige vrijdag op de campus van de diergeneeskunde in Merelbeke – een project van 1,2 miljard frank met bijkomende investeringen voor infrastructuur – nog getuigenis afgelegd over uw huisvestingsbeleid voor Vlaamse diensten en uw nieuw monumentenbeleid. Uw gebouwenbeleid blijft echter te veel op de achtergrond, hoewel u toch de beheerder bent van de Vlaamse gebouwen. Die verdiensten zijn er en ze mogen ook eens publiek geprezen worden.

In een zelfstandig Vlaanderen, waarin wij nu zelf het niveau van goed bestuur bepalen, moet men, zeker voor het domein Verkeer en Vervoer, resoluut verder kiezen voor meer beleidsplanning, voor een meer geïntegreerde beleidsontwikkeling en voor moderne technieken en modellen. Hierin investeren betekent het oplossen van problemen waarmee elk minister van Verkeer en Vervoer wordt geconfronteerd, namelijk het probleem van effectiviteit en efficiëntie van het beleid, maar ook van de voldoening van beleidsvoerders en van al degenen die daaraan meewerken, en die te vaak worden geconfronteerd met het syndroom van falend mobiliteitsbeleid.

Als we onze strategische beleidsvoering en het management op een meer vakbekwame manier aanpakken zouden we ook een democratisch beleid kunnen voeren en meer doorzichtigheid kunnen waarborgen, zonder dat de effectiviteit en de efficiëntie worden geschaad. Doorzichtigheid gaat immers vaak ten koste daarvan.

Heren ministers, de Volksunie zal uw beleid in de vorm van voorliggende begrotingen steunen, in de over-

Van Hooland

tuiging dat wij samen steeds beter kunnen en hopelijk zullen doen. (*Applaus*)

De voorzitter : Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw M. Dillen (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, dames en heren, mijn betoog zal zich beperken tot een korte bespreking van de verkeersinfrastructuur. Over het wegenbeleid heb ik geen opmerkingen te maken. Wij gaan akkoord met de verhoging van de uitgaven ter bevordering van de verkeersveiligheid die Agalev vraagt, maar ik voeg er onmiddellijk aan toe dat dit niet mag gebeuren ten koste van belangrijke haveninvesteringen.

Op het programma van het gemeenschappelijk vervoer wens ik vandaag niet in te gaan. Ik wijs er alleen op dat de Vlaamse belastingbetaler in het algemeen, en de Antwerpse bevolking in het bijzonder, van De Lijn verwacht dat er eindelijk eens klare taal wordt gesproken in het dossier van de pre-metro.

We zullen het vandaag ook niet hebben over het binnenvaartbeleid, want dat zou ons te ver leiden. Om de binnenvaartsector opnieuw gezond te maken, zijn er wel ingrijpende maatregelen nodig.

Het waterkeringsprogramma lijkt ons voldoende onderbouwd.

Er zijn wel een aantal punten waar ik wat langer wil bij blijven stilstaan. In de toelichting bij de middelen- en de algemene uitgavenbegroting wordt gesteld dat de voortdurende groei van de wereldhandel leidt tot een stijging van het maritieme vervoer. Voor het Europees vervoer staan de Vlaamse zeehavens in scherpe concurrentie met de buitenlandse havens. Het beleid zou erop gericht zijn de internationale positie van de Vlaamse zeehavens te versterken.

De regering stelt daarbij drie priori-

teiten. Ten eerste, een optimale maritieme toegankelijkheid. We komen daar zo dadelijk op terug wanneer we het zullen hebben over de Scheldeverdiepingswerken.

Ten tweede, een soepeler havenbeheer waarbij tegemoet moet worden gekomen aan het verlangen van de Vlaamse zeehavens naar enerzijds een meer bedrijfseconomische werkstructuur die niet gehinderd wordt door overbodige reglementering, en naar anderzijds een vlotte verhouding met het Vlaamse Gewest, die hun voornaamste partner is en het grootste aandeel van de investering op zich neemt. Wanneer het haven-decreet hier ten gronde besproken zal worden – en ik hoop dat dit binnenkort zal kunnen –, zullen we nog meermaals de gelegenheid krijgen om hierop uitgebreid terug te komen.

Een derde prioriteit die de regering stelt, is een stimulering van de transit- en distributiefunctie van de zeehavens. De zeehavens, zo geeft de regering zelf toe, zijn belangrijke knooppunten in het infrastructuurnet, waar de overslag van goederen tussen verschillende vervoersmodi plaatsgrijpt. De concurrentie van de zeehavens wordt nu in grote mate bepaald door de aan- en afvoermogelijkheden naar het achterland. Het is dan ook des te verbazender dat de infrastructuurinspanningen die deze regering zich getroost zo benedenmaats blijven : in totaal slechts een ordonnancieringskrediet van 1,9 miljard frank aan investeringssubsidies en 0,7 miljard frank aan ordonnancieringskredieten die door het Vlaams Infrastructuurfonds voor havenwerken worden gepland. In totaal dus slechts 2,6 miljard frank voor alle Vlaamse havens. Met deze kredieten moeten zowel de lopende als de absoluut noodzakelijke nieuwe projecten worden gefinancierd.

Voor Antwerpen alleen al zou er volgens de langetermijnplanning dit jaar in totaal meer dan 13 miljard frank nodig zijn. De werken aan de

noodzakelijke tweede containerkaai zouden daar bovenop in totaal nog eens 2,2 miljard frank extra kosten. Uiteraard moet de stad Antwerpen zelf haar steentje bijdragen, maar een subsidie van het Vlaams Gewest blijft hoe dan ook noodzakelijk. In die optiek nemen wij al wel vrede met de inspanningen die de Vlaamse regering zich voor het Verrebroekdok getroost. Wij kunnen begrip opbrengen voor de argumenten van de Beverse bevolking – gretig en demagogische overgenomen door Agalev – die haar verbazing uit over het feit dat reeds met de aanleg van een nieuw dok wordt begonnen op een ogenblik dat de gronden rond het Kallodok nog niet volledig bezet zijn. Wij moeten er echter rekening mee houden dat de zeetrafiëk op wereldniveau voor de periode 1990-2010 wellicht met 50 tot 60 percent zal stijgen. Een deel van die stijging zal enerzijds vooral de handel van en naar zuidelijk Afrika betreffen en een ander deel betreft de export vanuit de snel groeiende centraal Europese economieën. Antwerpen zal, wanneer het zijn havenklanten een moderne en uitgebreide infrastructuur kan voorleggen, ongetwijfeld een groot aandeel van die stijging kunnen meepikken. Vandaar dat wij het amendement van Agalev op dit begrotingsdecreet dan ook zullen verwerpen. De verkeerstechnische argumentatie die Agalev aanhaalt, kunnen wij bijtreden. Maar extra middelen voor verkeersveiligheid mogen niet op de toch al onvoldoende bedeelde post van de haveninfrastructuurwerken gehaald worden.

Over de problemen van de Gentse haven zal collega Van den Eynde het hebben.

Blijft dan nog het probleem van de Oostendse haven. Deze stelt nood te hebben aan een verdere ontwikkeling van haar voorhaven, de bouw van een nieuwe zeeluis met een capaciteit van 10.000 ton, de uitbouw van de achterhaven en de optimalisering van de wegeninfrastructuur. Aan de werkzaamheden hangt een

Dillen

totaal prijskaartje vast van 7 miljard frank.

In zijn vergadering van 27 mei laatstleden keurde deze Raad echter een met redenen omklede motie goed naar aanleiding van een interpellatie over het investeringsprogramma voor de haven van Oostende. In deze motie sprak de Raad de wens uit dat de Vlaamse regering hem een globaal plan voor haveninvesteringen zou voorleggen, met aanwijzing van de prioriteiten in de tijd.

Zulk globaal plan werd ons nog altijd niet voorgelegd. De regering stelt een begroting op, maar zolang dat globaal plan niet is voorgelegd, moeten we van een begroting zonder visie spreken, ook al omdat het havendecreet nog altijd niet kon worden besproken. Mijnheer de minister, pas als dat globaal plan er is, zullen wij kunnen zien waar de prioriteiten liggen.

Dan zijn er nog de Scheldeverdiepingswerken waar ik even wil bij blijven stilstaan. Dit is wel een bijzonder cynische post in de begroting. Voor de uitvoering van de eerste fase van het Scheldeverdiepingsprogramma wordt 2,77 miljard frank uitgetrokken. Bijzonder cynisch is dat, omdat door het onhandige optreden van de Vlaamse onderhandelaars dit dossier door de Nederlanders gekoppeld is kunnen worden aan dat van het HST-tracé. Uit vroeger ervaringen weten wij dat de Nederlanders zich tegenover het Scheldeverdiepingsprogramma bijzonder hardnekkig kunnen opstellen. Het ziet er dus naar uit dat uw ingeschreven miljarden frank nog niet opgebruikt zullen worden.

Nochtans heeft Antwerpen deze verdieping zeer hard nodig, willen wij op de wereldmarkt concurrentieel blijven. Dit verdiepingsprogramma, dat in 1984 door de technische Scheldec commissie vanuit nautisch oogpunt werd goedgekeurd, zou volgens de Antwerpse Scheepvaartvereni-

ging 7 miljard frank kosten. U vraagt ons vandaag een bedrag van slechts 2,77 miljard frank goed te keuren. Dit verdiepingsprogramma, zoals u het thans wil realiseren – als dat dan nog mogelijk is –, is dus niet erg ambitieus.

In deze begroting missen wij een duidelijke kijk op het te voeren scheepsbouw- en scheepsherstellingsbeleid in Vlaanderen. Wij weten wel dat de regering zal zeggen dat zij het fameuze Gimvindus als beleidsinstrument zal hanteren, maar daarin wensen wij de regering niet meer te volgen.

Gimvindus is al veel te lang en veel te veel het schild geweest waarachter de regering zich verschuilt, om haar falend economisch beleid op meerdere vlakken te verbergen. Een regering die wel rechtstreeks ingrijpt in de welzijns- en cultuursector en daar kwistig subsidies uitdeelt, moet ook in staat zijn haar verantwoordelijkheid op te nemen wanneer een voor Vlaanderen strategische sector verloren dreigt te gaan.

Mijnheer de minister, ik ben mij er zeer goed van bewust dat de middelen beperkt zijn, maar toch durf ik stellen dat er in verband met het dossier Antwerp Shiprepair sprake is van een drama. Onze partij heeft de regering al meer dan eens op haar verantwoordelijkheid gewezen, maar tot op heden heeft ze die niet opgenomen.

Het faillissement, mede veroorzaakt door het door u te controleren Gimvindus, dreigt de Antwerpse haven van één van haar belangrijkste troeven te beroven. Onafgezien van de persoonlijke drama's voor de families van de getroffen scheepsherstellende, dreigt Vlaanderen weer eens een belangrijk stuk maritieme ervaring definitief te verliezen. De Noordnederlandse concurrentie kan er alleen maar wel bij varen. **(Applaus bij het VB)**

De voorzitter : De heer Van den Eynde heeft het woord.

De heer F. Van den Eynde (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, heren ministers, geachte collega's, ik had de bedoeling principieel een lans te breken voor de belangen van de haven van Gent. Na de tussenkomst van collega Van Hooland, vrees ik echter dat ik verder zal moeten gaan dan het principiële vlak.

De regio Gent is op dit ogenblik, zoals heel Vlaanderen, getroffen door de economische recessie. In 1992 steeg de werkloosheid met 17,5 percent, en de jeugdwerkloosheid bereikt er meer dan 22 percent van de globale werkloosheidscijfers. Er is een daling van 33,5 percent van het aantal nieuw aangeboden en openstaande betrekkingen bij de subregionale tewerkstellingsdienst.

De haven is een van de grootste werkgevers. In 1992 ging de havenactiviteit er ernstig op achteruit, en dat het er in 1993 niet beter uitzag, hoef ik u niet te vertellen.

Wij zijn van mening dat hier dringend verandering in moet komen, want tenslotte werken in de haven ongeveer 27.000 mensen – ongeveer 16 percent van de beroepsbevolking in het arrondissement Gent, en 7,3 percent van de beroepsbevolking van heel Oost-Vlaanderen.

Ongeveer 13.000 mensen zijn daarenboven onrechtstreeks via de haven van Gent tewerkgesteld, en dus verschaft de haven aan ten minste 40.000 mensen werk.

De haven van Gent is voor het Vlaams Blok een topprioriteit, en niet alleen omwille van Gent, maar omwille van heel Vlaanderen.

De toegevoegde waarde van de haven in de jaren 1985 tot 1990 bedroeg 82 miljard frank, of 1,3 percent van het bruto binnenlands product. Gedurende die periode groeide de Gentse haven met 54,1 percent, wat een gemiddelde jaarlijkse toename van 9 percent is tegenover een gemiddelde jaarlijkse toename van 6,3 percent voor de Belgische economie.

Van den Eynde

Van 1985 tot 1989 kende de Gentse haven zelfs een gemiddelde jaarlijkse toename van 13,2 percent. De bijdragen aan de schatkist stegen met bijna 61,5 percent in de periode van 1985 tot 1990, en hadden een gemiddelde jaarlijkse toelage van 10,1 percent. Het gemiddelde jaarlijkse groeitempo van de totale fiscale en parafiscale ontvangsten van de Belgische overheid bedroeg toen slechts 4,9 percent. Niemand zal dus kunnen ontkennen dat de haven van Gent, die buiten Gent dikwijls zeer weinig is gekend, in deze periode aan de schatkist heel wat bijdroeg.

Wij zijn niet ontevreden over het feit dat er schot komt in het dossier van de Kluisendokken, maar het moet mij toch van het hart dat dit voor de haven van Gent toch ook niet alles is. Wij hebben dringend nood aan een hele reeks infrastructuurinitiatieven, die weliswaar niet allemaal onder uw bevoegdheid ressorteren, want sommige vallen onder de bevoegdheid van de federale overheid.

Ik noem even de belangrijkste : de nieuwe westelijke zeesluis in Terneuzen, en de aanpassing van het kanaal Gent-Terneuzen met inbegrip van kanaalkruisende kunstwerken, ondermeer een nieuwe onder-tunneling ter hoogte van Rodenhuisen.

De voltooiing van de grote ringweg R 4 is meer dan dringend. De afwerking was voor 1993 beloofd, het is dan ook meer dan betreurenswaardig dat hierin een ernstige vertraging is gekomen.

Er moet ook een degelijke weginfrastuctuur voor beide kanaaloevers worden uitgewerkt, en in dit verband dient rekening te worden gehouden met de Westerscheldeoververbinding in Nederland, waar de aansluiting met het Belgische wegenet grondig moet worden bestudeerd. Het spreekt vanzelf dat men voor de uitbouw van de weginfrastuctuur op beide kanaaloevers re-

kening zal moeten houden met de dubbele functie : een hoofdbedieningsweg voor haven en industrie, en ook een verbindingsweg met het Europese autowegenet.

Deze problemen zijn door de heer Van Hooland blijkbaar niet gekend. In ieder geval heeft hij de problematiek van de spoorverbinding Gent-Terneuzen op de oostelijke kanaaloever niet aangesneden.

Om in de toekomst de kanaaldwarsing voor spoorverkeer te vermijden, is een afzonderlijke spoorverbinding op de rechteroever nodig. Op dit ogenblik beschikt de NMBS reeds over een niet-geëlektrificeerde spoorlijn langs de John Kennedylaan tot aan het staalbedrijf Sidmar. Uiteraard kan de spoorverbinding met Terneuzen op deze oever gebruik maken van deze infrastructuur. Deze spoorverbinding zal in eerste instantie voor goederenverkeer bestemd zijn maar toch moeten ook de mogelijkheden voor personenvervoer worden onderzocht.

Dit aspect op het vlak van infrastructuur werd door de heer Van Hooland niet besproken. Ik weet niet wat er in de brieven staat die hij ontvangt maar ik vond het toch nodig om hier een lans te breken voor de haven van Gent. Deze haven is immers niet alleen economisch maar ook voor de werkgelegenheid in de stad waar ik woon, meer dan belangrijk.

De voorzitter : Minister Kelchtemans heeft het woord.

Minister T. Kelchtemans (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil vooral die aspecten bespreken die niet uitdrukkelijk in het verslag werden opgenomen. Ik dank trouwens de verslaggever voor de volledigheid van zijn verslag en voor het opnemen van gegevens die hem ter beschikking werden gesteld.

Zowel voor wegen, waterwegen, havens en maritieme toegangswegen heeft Openbare Werken dezelfde fi-

losofie gehanteerd : vertrekkend van een algemene behoeftenanalyse werden prioriteiten gesteld. Nadat werd onderzocht over welke middelen we beschikten, probeerden we via een meerjarenplanning tot een geëvalueerde continuïteit in de uitvoering te komen.

Bij de wegen zijn wij gestart vanuit een behoeftenanalyse. Aangezien deze analyse u voldoende bekend is, kom ik er niet op terug. Wij hebben absolute voorrang gegeven – en de heer Beysen heeft dit bekritiseerd – aan het structureel onderhoud, de veiligheidsinvesteringen en de af te werken projecten. Door de beperkte financiële middelen, maar ook om redenen van ruimtelijke ordening, gebeurde dit – helaas – ten nadele van nieuwe economische investeringen op het gebied van weginfrastuctuur. Omdat wij de densiteitslimieten hebben bereikt, werd een moratorium gelegd op nieuwe wegen.

Er werden ook een aantal preventieve maatregelen genomen om in de toekomst de onderhoudskosten te drukken. Ik verwijs ter zake naar een interessant experiment, namelijk de eerste weeginstallatie in Wetteren.

Tussen 26 november 1993 en 6 december 1993 werden door de Rijks-wacht drieënveertig vrachtwagens onderschept en afgeleid naar deze weeginstallatie. Welnu, liefst vierentwintig vrachtwagens bleken overladen te zijn. Veertien vrachtwagens moesten zelfs hun lading volledig afladen. In dit laatste geval werd er niet alleen een proces-verbaal opgesteld ; er moest ook een nieuw schouwingsbewijs worden gevraagd. In ieder geval zijn dit markante cijfers. Uit een overzicht blijkt dat 20, 22, 27 tot zelfs 40 percent van de vrachtwagens overladen is. Wanneer men het gewicht per as bekijkt, kan men zelfs zeggen dat 35, 40 tot 52 percent van de vrachtwagens overladen is. Dit fenomeen brengt enorme schade toe aan onze autowegen. De-

Kelchtermans

ze eerste proef heeft ons dus zeker overtuigd. Indien we binnen Vlaanderen een goed uitgebouwd net willen krijgen, zullen we het aantal weeginstallaties moeten opdrijven.

– **De heer A. Schellens treedt als voorzitter op.**

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, u hebt belangrijke vaststellingen gedaan. Hoe treedt u tegen overtreders op ? Hoe zult u voorkomen dat de gewoonte van het overladen wordt voortgezet ? Ik heb in de laatste uitgave van Hoe is de wereld er aan toe ? van het World Watch Institute gelezen dat overladen vrachtwagens 9.500 keer meer slijtage aan de weg veroorzaken dan gewone personenwagens. Het gaat hier dus om een exponentiële vergroting van de schade-effecten.

Minister T. Kelchtermans : Mijnheer Van Dienderen, er zullen permanent controles worden uitgevoerd. Met deze eerste weeginstallatie in Wetteren, die sinds korte tijd in gebruik is, wilden wij onze vermoedens bevestigd zien. Ik geef u de resultaten van een beperkte periode.

Aan die resultaten zal de nodige ruchtbaarheid worden gegeven wat sensibiliserend zal zijn en dus ook preventief zal werken. In ieder geval is hiermee de noodzaak aangetoond van een netwerk van weeginstallaties op onze autosnelwegen zodat sanctionnerend kan worden opgetreden wanneer er overgewicht wordt vastgesteld.

Bij overgewicht wordt er niet alleen een proces verbaal opgesteld, bij het overschrijden van een bepaald gewichtspercentage is er ook de verplichting tot afladen. Bovendien is de vrachtwagenbestuurder dan verplicht zich opnieuw bij de schouwingsdienst aan te bieden voor een algemene inspectie. Aan deze sanctie wordt vaak het zwaarst getild.

Mijnheer de voorzitter, bij de waterwegen en de binnenvaart is de veiligheid van primordiaal belang. In het investeringsbeleid werd vooral aandacht besteed aan de maritieme toegangswegen, maar helaas zijn er te weinig middelen.

De heer Beysen heeft vragen gesteld in verband met het globale investeringsbeleid in Vlaanderen. Tevens wees hij op de defensieve houding van Vlaanderen ten opzichte van de Europese aanpak. Het voorrang geven aan veiligheidsinvesteringen en structureel onderhoud is naar mijn mening geen vorm van defensieve investeringen. Het grote onderhoud valt trouwens onder de post investeringsonderhoud.

In het witboek is in bijkomende middelen voorzien. Het Vlaamse Gewest heeft besloten om om deze middelen in onze regio te gebruiken voor noodzakelijke investeringen. De algemene administratie en de verschillende departementen hebben reeds de opdracht gekregen om de dossiers samen te stellen. Dit is onder meer het geval voor de waterwegen, de zeehavens, de sluis van Terneuzen, de verruiming van kanalen – onder andere van het kanaal Gent-Terneuzen – , het Kluisendok en het Baalhoekkanaal. Deze dossiers kunnen dus in aanmerking komen voor extra middelen via de investeringsbank of via aparte faciliteiten die door middel van goedkoopeleningen ter beschikking worden gesteld. De secretaris-generaal heeft overigens uitdrukkelijk de opdracht gekregen om voor de departementen waarvoor hij verantwoordelijk is, tegen 15 januari 1994 precieze voorstellen te doen.

Er werd herhaaldelijk verwezen naar de samenhang met het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. Vele zaken in dit plan zijn onomkeerbaar, maar wat nog kan worden gewijzigd, zal opnieuw worden onderzocht. Daaromtrent is er overigens geregeld overleg met de federale regering en ook met de verschillende departementen.

Er werd een concrete vraag gesteld inzake de verbinding tussen de Ring en de E 17. Dit probleem moet worden gesitueerd in de globale studie die momenteel in de Antwerpse regio wordt uitgevoerd. Hieruit zal blijken welke bijkomende verbindingen er noodzakelijk zijn, onder andere voor de bevoorrading van de Liefkenshoektunnel en ook voor een betere ontsluiting van het havengebied van Antwerpen.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer E. Beysen : Mijnheer de minister, wanneer zult u de resultaten van de globale verkeersstudie bekend maken ? Op deze studie wordt met ongeduld gewacht.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft woord.

Minister T. Kelchtermans : Bij deze studie zijn twee ministers betrokken, maar zij wordt door minister Sauvens gecoördineerd. Ik neem aan dat hij hierover straks nog enige toelichting zal geven.

Er werden een aantal knelpunten genoemd in verband met de havens. Er moet zo snel mogelijk een haven-decreet komen. Er werd een zeer verregaande poging gedaan om aan de lokale besturen meer autonomie te geven, vooral aan de steden die binnen hun grondgebied een haven hebben. Tevens zijn er samenwerkingsverbanden tussen de verschillende steden gepland, dit op het vlak van het personeel, de engineeringmogelijkheden en co-financiering met derden. Uit het advies van de Raad van State dat nog in voorbereiding is, zou blijken dat de inbreng van het Gewest in het ontwerp van haven-decreet te minimalistisch is en dat de autonomie vrij verregaand is, dit terwijl wij vanuit de havensteden vaak vernemen dat het Vlaamse gewest een te grote dirigistische impact zou hebben zijn.

Dat spreek ik tegen en ik ben ervan overtuigd dat anderen mij daarin volgen.

Kelchtermans

Collega Ansoms stelde een aantal vragen in verband met veiligheid en mobiliteit. Hij had het ook over het wegvignet. Vandaag hebben de Beneluxlanden de knoop over dit onderwerp doorgehakt en op de interministeriële conferentie van onze drie gewesten werden goede afspraken gemaakt. Wij staan erop dat de inkomsten van dit vignet integraal aan het gewest toekomen. De geschikte criteria voor de verdeelsleutel vinden, zal iets moeilijker zijn, want elk gewest probeert er zoveel mogelijk voordeel uit te halen. Wij steunen uw mening en vinden ook dat het globale aantal kilometers weggennet in een gewest een goede parameter vormt om de opbrengsten van het wegvignet te verdelen.

De voorzitter : De heer Ansoms heeft het woord.

De heer J. Ansoms : Het verkeer in Vlaanderen kent een veel grotere densiteit dan in Wallonië. Dus dient men bij werken als deze parameters te hanteren bij het vastleggen van een verdeelsleutel.

Minister T. Kelchtermans : Een combinatie van parameters is mogelijk. In dit verband worden momenteel tests voorbereid, onder meer om de densiteit van autosnelwegen én gewestwegen te meten. De vergelijking is niet zo gemakkelijk te maken, want provinciewegen worden ook al eens bij de gewestwegen gerekend. Ik ben er zeker van dat wij onderling tot haalbare afspraken zullen komen, de aanzet was in elk geval positief.

Niemand moet mij van het belang van de doortochten overtuigen, of beweren dat wij er te veel aandacht aan besteden. In Vlaanderen moeten er nog meer dan 600 worden aangelegd en ik stel voor dat wij door middel van een gemeentelijke conventant naar samenwerking streven. Daar kunnen dan nuttige verbindingen voor zwakke weggebruikers bij komen kijken die aansluiten op an-

dere lussen van fietspaden en voetpaden die langs gewestwegen liggen.

Ik geloof nog altijd in het belang van rotondes en het zou vast verstandig zijn de begeleiding van de Stichting Verkeerskunde bij die ontwikkelingen te betrekken, zodat ook aan Vlaamse zijde daaromtrent studiewerk wordt verricht.

- De heer L. Vanvelthoven treedt opnieuw als voorzitter op.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Ik stelde voor die conventant ook toe te passen op provinciale wegen, omdat het probleem van doortocht en van verkeersonveiligheid daar net zo erg is als op sommige gemeentelijke of rijkswegen. De bedoeling van de conventant ligt daarin en niet in het verdelen van kosten die het Rijk nu draagt en ze afschuiven op de gemeenten heeft geen zin.

Minister T. Kelchtermans : Er zijn een aantal conventanten in voorbereiding bij de Vlaamse regering en volgende week kan ik die hoogstwaarschijnlijk al voorleggen. Wij stellen daarin voor dat er een samenhang wordt opgebouwd over de provinciale, gewestelijke en gemeentelijke grenzen heen. Dat is overigens logischer dan elk voor zich en vooral naast elkaar te werken. Dit brengt alleen een gebrek aan efficiëntie mee.

De heer H. Van Dienderen : U zegt dat een grotere verkeersveiligheid absolute prioriteit geniet en het doortochtenprogramma is daarvoor de ideale proef op de som. Als er 600 doortochten moeten worden verwezenlijkt, hoeveel daarvan zullen dan volgend jaar al worden aangelegd en wanneer is de veiligheid dan gegarandeerd voor het volledige aantal ?

Minister T. Kelchtermans : Rotondes krijgen hoe dan ook voorrang, wat meestal gekoppeld is aan investeringsdossiers voor structureel on-

derhoud of afzonderlijke conventanten die met de gemeenten worden aangegaan. De voorbereiding van het doortochtenprogramma werd gestimuleerd van bovenaf, maar moet nog via de buitendiensten passeren in samenspraak met de gemeenten.

Dat is tegelijkertijd een programma van sensibilisering. Het Vlaamse Gewest heeft niet de bedoeling om van bovenuit en lukraak een aantal gemeenten aan te duiden waar doortochtenprogramma's uitgevoerd worden. De buitendiensten die het meest gemotiveerd zijn, worden aangemoedigd om een aantal initiatieven inzake coördinatie te nemen.

Mijnheer de voorzitter, ik wil niet dieper ingaan op het eeuwige verhaal van de fietspaden. Het verslag bevat ter zake voldoende cijfermateriaal. Wat is beter meetbaar dan het aantal kilometers fietspaden ? De discussie beperkt zich al te vaak over de inschrijving op bepaalde artikelen van de begroting. Men moet ook rekening houden dat de vele infrastructuurwerken inzake fietspaden samenhangen met andere werken en in een globaal dossier geïntegreerd worden.

Collega Verreycken behandelde de Europese programma's en de Vlaamse participatie hierin.

De secretaris-generaal van mijn departement is uitdrukkelijk met deze taak belast. De diensten van de minister-president, ook bevoegd voor Buitenlandse Betrekkingen, zijn medeverantwoordelijk voor de Europese dossiers.

Op de vragen van collega De Mol inzake veiligheid en fietspaden heb ik reeds geantwoord.

Ik benadruk dat ik een voorstander van een globaal fietspadenplan ben. Het fietspadenplan is één van de factoren die mijn beleid bepalen.

Inzake de economische criteria voor de projecten respecteert de regering het moratorium op de nieuwe wegen. Men maakt wel een uitzonde-

Kelchtermans

ring voor de veiligheid. Kleine ringwegen en omleidingen zijn hiervan een voorbeeld.

Een aantal projecten moeten afgewerkt worden. Men kan eindeloos discussiëren over de criteria om een project af te werken. De projecten zoals de voltooiing van de weg Veurne-Vlaamse kust en de Waalse tegenhanger, waarover de Vlaamse regering met het Waals Gewest een protocol afgesloten heeft, zullen worden uitgevoerd. Het protocol wordt ingeschakeld in af te werken projecten. Het zijn geen nieuwe wegen, De investeringen van vroeger hebben slechts zin wanneer deze ontbrekende verbindingen aangelegd worden. De verbinding Veurne-Franse kust is een meer dan economisch belangrijk project. Mijn departement heeft het probleem van gebrek aan middelen voor de voltooiing van deze verbinding aangetoond, Omwille van het economisch belang van dit project heeft minister-president Van den Brande voorgesteld kredieten uit het budget voor economische expansie over te dragen aan mijn departement. Op die manier kan dit project op 3 jaar in plaats van 6 jaar worden uitgevoerd.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, u verklaart dat u geen nieuwe wegen zult aanleggen. U maakt echter een uitzondering voor nieuwe ringwegen zagezegd om de veiligheid te verhogen.

De verkeersspecialisten beweren het tegendeel. Zij zeggen dat de aanleg van ringwegen oorzaak is van moeilijkheden. Zij creëren nieuwe conflicten met de invalswegen. De aanleg van ringwegen werkt ook de verdere ruimtelijke versnippering in de hand. De aanleg van ringwegen trekt immers distributiebedrijven en ondernemingen aan. Op die manier wordt de mobiliteit nog geaccentueerd. In het regeerakkoord wil u

deze nefaste elementen juist bestrijden.

Minister T. Kelchtermans : Vaak zijn doortochtenprogramma's op gewestwegen door dorps-, gemeentelijke en stedelijke centra, vanuit het oogpunt van veiligheid en leefbaarheid van die centra, geen oplossing. De ringweg is daar de enige mogelijkheid. Het spreekt voor zich dat het criterium daar de veiligheid en de verkeersafwijking is. Er zijn natuurlijk ook randvoorwaarden. Ik ga met u akkoord dat men vanuit ruimtelijke ordening zijn voorzorgen moet nemen en dat het geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt in de buurt van deze wegen. Wij hebben trouwens uitdrukkelijk gezegd dat wij, rond de ring rond Brussel, naast de voorzieningen die thans op het gewestplan zijn aangeduid, geen nieuwe gewestplanvoorzieningen mogelijk zullen maken. Dit zal door de opdrachthouders in het nieuwe Structuurplan Vlaanderen worden ingeschreven om dit ook voor de toekomst uit te sluiten.

Collega Van Dienderen heeft trouwens een aantal vragen gesteld die verband houden met het witboek, het Europese investeringsprogramma van 5.000 miljard frank en de relatie met de tewerkstelling.

Collega Schiltz heeft daarnet getracht op zijn manier, vanuit een Antwerpse invalshoek, het nut van een aantal investeringen te onderschrijven. Ik ben het met hem eens.

Ook wat het Verrebroekdok betreft, denk ik dat we deze argumenten kunnen aanvoeren. Er zijn trouwens onderzoeken gebeurd om na te gaan wat de weerslag is van dergelijke investeringen in verhouding tot het aantal directe en indirecte werkplaatsen. Men stelt vast dat, naast elke directe tewerkstelling, er viermaal meer indirecte tewerkstelling zou worden gecreëerd. Als de overheid dus 8 miljard frank uitgeeft voor de aanleg van een nieuw dok, resulteert dit in de Antwerpse haven, zo zegt men mij, in een uitga-

van de privé-sector die meer dan het vijfvoudige betekent. Dat gebeurt vooral in de vorm van kaaiverhardingen, kranen, uitrusting, loods, gebouwen, infrastructuur en machines. Men kan geen enkele sector opnoemen die een dergelijk multiplicatoreffect geeft. Hierover is iedereen het eens. Het is dus met overtuiging dat wij in het investeringsprogramma voor dit jaar, en dat is tegelijkertijd een antwoord aan mevrouw Dillen, die 300 miljoen frank hebben ingeschreven.

Hugo Schiltz heeft daarnet, terecht, naar vroeger gemaakte afspraken verwezen. Het is dus niet terecht om nu opnieuw in vraag te stellen wat destijds bijna als een vredespact werd overeengekomen. Wij hebben dus deze 300 miljoen frank vanuit de economische expansie ingeschreven om dit Verrebroekdok, conform de vroegere afspraken, te starten en dit in de loop van 1994 nadat de Havencommissie daarover een positief advies heeft uitgebracht.

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, ik wens even terug te komen op de afwerking van de begonnen projecten. Ik heb geciteerd uit de handelingen, de begroting 1993, waarin vermeld staat dat de maatschappelijke relevantie van al die projecten moet worden getoetst en dat men eventueel tot andere conclusies kan komen. Dit kan eventueel per project gebeuren.

Er is me geen enkele studie bekend. Wie voert die uit en hoe? In welk document wordt dat gepubliceerd? Het gaat altijd om een sluipende vorm van uitvoering van wegen. Ik heb het voorbeeld van de N 41 gegeven waarbij men telkens blijft ontegenen en telkens nieuwe bedragen inschrijft tot men het totale bedrag heeft om een brug aan te leggen. Ik moet u het verhaal van Limburg, dat op die manier vol bruggen ligt, niet doen.

Minister T. Kelchtermans : Dat is

Kelchtermans

telkens een karikatuur maken van de logica zelf die een aantal investeringen zijn. Wanneer een project is beslist, worden eerst kunstwerken gebouwd, omdat zij in tijd meer tijd in beslag nemen, en dan rijst het probleem van de infrastructuur. Het is vaak zo dat de politieke overheid, eenmaal de kunstwerken zijn gebouwd, beslist een andere wending aan het dossier te geven. Men roept dan vaak de eerste beslissing in om de tweede, om het niet te doen, te verantwoorden en daarmee ook het gekke van het investeringsbeleid aan te tonen. Dit is dus de zaken op zijn kop zetten. Op die manier maakt men een karikatuur van een logica die in een investeringsbeleid moet aanwezig blijven.

De heer J. De Mol : Wat is dan uw antwoord op mijn vraag naar de maatschappelijke relevantie. Waar en door wie gebeuren die onderzoeken ? Waar wordt dat gepubliceerd ? Zullen wij die documenten kunnen inzien. Ik heb nog geen enkel onderzoek gezien. Over de N 41 hebt u onder meer gezegd dat daar eventueel de maatschappelijke relevantie en het mobiliteitseffect dienden te worden onderzocht. Men gaat altijd voort met de uitvoering van dat project. Wanneer komt het onderzoek er dan ? Nadat het project er ligt ? Wanneer gaat u dat onderzoek eigenlijk uitvoeren ? Dat is mijn vraag. Wie voert dat uit ? Als het dezelfde zijn als die van de administratie, dan zullen er niet veel vragen worden gesteld.

Minister T. Kelchtermans : De ene keer staat u sceptisch tegenover de administratie ; op andere bevoegdheidsdomeinen verwijt u mij onvoldoende met de opmerkingen van mijn administratie rekening te houden. Ik verwijs onder meer naar Ruimtelijke Ordening waar u meent dat een aantal beleidsniveaus nauwelijks relevant zijn. Ik kan zeggen dat binnen mijn administratie er een zeer goede dienst bestaat die onder-

steunende studies uitvoert en in het bezit is van cijfers met betrekking tot de verkeersintensiteit en de verkeersafwikkeling.

U vraagt ook naar de maatschappelijke relevantie. Mijnheer De Mol, deze discussie is eindeloos en altijd afhankelijk van een aantal parameters die als uitgangspunt worden genomen. Uiteindelijk zijn de meeste van deze beslissingen slechts te finaliseren wanneer daarover ook een politieke beslissing wordt genomen. Dat is dan voor mij de maatschappelijke relevantie, namelijk een duidelijke uitspraak van een politieke overheid die van de kiezer de verantwoordelijkheid heeft gekregen.

Collega Van Dienderen heeft een aantal vragen gesteld inzake het stimuleren van de kustvaart. Wat deze materie betreft, werd heel wat studiewerk verricht. In Oostende bijvoorbeeld is een aantal investeringen verantwoord vanuit de nieuwe ontwikkelingen in de kustvaart. Ook Zeebrugge probeert hierop in te spelen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer Van H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, dit laatste antwoord is positief. In de sector wordt ook gezegd dat moet worden overgeschakeld op geschikte boten. Hiervoor wordt ook enige hulp van de overheid verwacht.

Mijnheer de minister, ik wil ook nog even terugkomen op het Verrebroekdok. Daarstraks heb ik verwezen naar de resultaten qua werkgelegenheid van de 100 miljard frank geïnvesteerd in Zeebrugge. Volgens collega Schiltz is dit niet relevant voor de Antwerpse situatie. Vandaar de vraag hoeveel werkgelegenheid de miljarden frank hebben opgeleverd voor het Doeldok dat naast het Verrebroekdok ligt. Het Doeldok ligt er sinds ettelijke jaren. Ik heb daar geen fabrieken gezien, geen arbeiders, alleen maar surfers !

Minister T. Kelchtermans : Collega

Van Hooland heeft ook een aantal vragen gesteld onder meer inzake de Gentse' haven. Ik bevestig wat wij hieromtrent op vraag van uzelf en van collega Van Parys in de commissie hebben gezegd. Ook collega Van den Eynde heeft desbetreffend vragen gesteld. Wij hebben u de genomen engagementen schriftelijk toegestuurd.

Wat het Kluisendok betreft, kan ik uitdrukkelijk bevestigen dat wanneer de Havencommissie begin 1994 een positieve uitspraak doet, ik dit dossier eveneens ter beslissing zal voorleggen aan de Vlaamse regering. Met de voorbereidende werken zou reeds in de loop van 1994 kunnen worden gestart. Indien men het project consequent wil uitvoeren, moeten ook op het vlak van de ruimtelijke ordening nog belangrijke voorbereidende beslissingen worden genomen.

Er is ook een belangrijke doorbraak met Nederland op het vlak van het sluisencomplex-Terneuzen. Wij hebben dit plan ingeschreven in de projecten die bij de Europese Investeringsbank zullen worden ingediend.

Mijnheer Van Hooland, u heeft vragen gesteld inzake de financiële manager. Het antwoord op die vraag is netjes in het verslag opgenomen. Ik ken uw voorliefde voor dit soort onderwerpen. Ik verwijs eveneens naar de resultaten die deze externe financiële manager het voorbije jaar heeft geboekt, tot grote tevredenheid van wie kennis genomen heeft van het rapport. Vaak wordt ook vanuit andere departementen gerefereerd naar de conclusies die hij voor het ministerie van Openbare Werken heeft voorgesteld. Zijn opdracht wordt trouwens met een jaar verlengd. De huidige secretaris-generaal wenst inderdaad nog geen einde te stellen aan de financiële begeleiding die hij als bijzonder positief eraart.

Aangaande het aantal personeelsleden bij het ministerie van Openbare Werken stelt zich inderdaad een

Kelchtermans

groot probleem. Het beleid dat ter zake wordt gevoerd en de leeftijds-piramide op dat vlak zijn effectief zorg-barend. Er is immers nauwelijks een aanvoer van jonge ingenieurs wat een directe weerslag heeft op de motivatie aan de universiteiten voor het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Momenteel moeten er veel opdrachten gebeuren via onder-houdscontracten.

De flexibiliteit op het vlak van de onderlinge samenwerking kan echter groot zijn. Een aantal buitendien-sten, onze vroegere regies enzovoort worden afgebouwd, eerder dan te worden in stand gehouden. Ook hier worden – zelfs de kleine onder-houdswerken – uitbesteed. Ik her-haal dus dat dit niet in een negatief daglicht moet worden geplaatst.

Het probleem is echter dat het per-soneel om versterking vraagt, vooral diegenen die reeds kennismaakten met nieuwe technologieën en die de aflossing van de wacht op korte ter-mijn kunnen garanderen.

Er werden indirecte vragen gesteld aangaande de matrixstructuren. In de commissie verstrekte ik reeds ant-woorden hieromtrent, alsook aan-gaande andere structuren waarover reeds positief werd overlegd.

De N 43 heeft wel wat vertraging op een aantal werken van Aquafin, maar het punctueel antwoord hier-op, mijnheer Van Hooland, zal ik u overhandigen. Hoe dan ook, de be-slissing ter zake blijft onveranderd.

Voorts weet ik dat de meningen aan-gaande de N 42 erg verdeeld zijn. Mijnheer Van Hooland, ik ken uw standpunt ter zake en weet dat het afwijkt van het standpunt van an-de-ren. Ik meen nochtans dat wij op dat vlak een consensus moeten bereiken vooraleer beslissingen te nemen.

Ik richt mij ten slotte door mevrouw Dillen die mij vragen stelde waarop ik reeds gedeeltelijk heb geant-woord, althans waar het gaat over

het Verrebroekdok en over de Oos-tendse haven.

Wat het meerjarenplan betreft ver-trekken wij vanuit een tienjaren in-vesteringsprogramma dat aan de ha-vencommissie zal worden voorge-legd.

Voorts spreek ik met kracht tegen dat er onhandig zou zijn opgetreden inzake het verdiepingsprogramma. Ik ben zelfs van oordeel dat wij ons strategisch goed hebben opgesteld in dit dossier en dat er niets onmoge-lijks wordt nagestreefd.

Ik zei ooit publiek dat een haven die zichzelf respecteert over een scheepshersteldienst zou moeten be-schikken, maar daar wens ik niet meteen aan toe te voegen dat dit tegen om het even welke prijs moet worden in stand gehouden. Boven-dien behoort dit tot de verantwoor-delijkheid van de minister-president en minister van Economische Zaken die dit dossier leidt.

Ik meen ook reeds te hebben geant-woord op de vraag van de heer Van den Eynde aangaande het pleidooi voor de Gentse haven en onze enga-gementen om de achterstanden, meer in het bijzonder voor de havens van Oostende en Gent, weg te werken. Hieromtrent moeten meer initiatieven worden genomen.

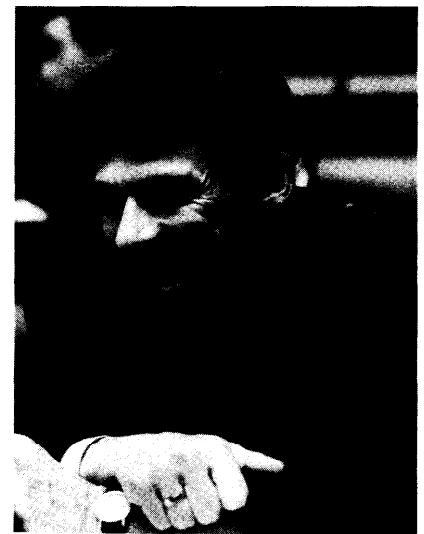
Mijnheer de voorzitter, collega's, het stramien van deze begroting blijft een meerjarenplanning, conti-nuïteit en een geïntegreerd beleid vanuit de verschillende departemen-ten. Wat de mobiliteit betreft hec-ten wij in de eerste plaats belang aan de veiligheid en de leefbaarheid, maar tevens houden wij rekening met het feit dat Vlaanderen een eco-nomisch draagvlak moet zijn en dat bijgevolg een aantal infrastructuur-werken zullen nodig zijn of men dat nu graag heeft of niet. Dit blijft voor ons hoe dan ook een vanzelfspre-kend element ter verantwoording van het investeringsbeleid.

Minister J. Sauwens (op de tribu-

ne) : Mijnheer de voorzitter, colle-ga's, gezien het gevorderde uur zal ik geen volledigheid betrachten in de antwoorden.

Ik stel voor dat er tijdens de repliek bijkomende vragen worden gesteld. Aangezien wij heel wat discussie-punten reeds in de commissie heb-ben behandeld, verwijs ik ook naar het verslag.

De heer Ansoms heeft gelijk als hij zegt dat het verkeersprobleem zich met alle macht aan ons blijft opdrin-gen, hoewel er als gevolg van de stagnerende economische conjunc-tuur een vertraging optreedt in de groei van de mobiliteit. Voor het be-gin van de volgende eeuw voorzagen wij een stijging van de mobiliteit van 40 tot 70 percent. Wij zullen deze prognose nu moeten actualiseren. De Vlaamse regering erkent het reële mobiliteitsprobleem en plaatst het in de Europese context. Dit blijkt uit het document Vlaanderen-Europa 2002 en het Vlaams ver-keers- en vervoerplan.

VB-Kamerlid en secretaris van de Raad Luc Van Nieuwenhuysen hield bij de bespreking van de begroting Buitenlandse aangelegenheden een pleidooi voor een duidelijke federalisering van de buitenlandse handel

Sauwens

Er werden heel wat vragen gesteld betreffende de NMBS. De raad van bestuur zal morgen opnieuw trachten uit de penibele financiële situatie te komen. Het is duidelijk dat de Belgische Spoorwegen op dit ogenblik een aantal afspraken niet nakomen. De verschuivingen in de tijd en de budgetten ten nadele van de verbetering van het binnenlands net zijn voor Vlaanderen onaanvaardbaar. Twee jaar geleden hebben wij hierover uitvoerig gedebatteerd in de Vlaamse Raad. De Raad heeft toen een uitdrukkelijke stellingname van de Vlaamse regering bepleit inzake de adviezen voor STAR 21 en het meerjarenplan. Enkele weken geleden heb ik reeds voor dit onheil gewaarschuwd, hoewel het toen nog zeer welbespraakt in alle toonaarden werd ontkend door verantwoordelijken van de NMBS. Nu blijkt deze onheilstijding juist te zijn. Wij staan voor een angstaanjagende situatie. De spoorwegen evolueren naar een schuldenlast van meer dan 200 miljard frank op vrij korte termijn en een groot deel van de investeringskredieten zullen door het SST-dossier worden opgeslokt. Dit is niet conform de afspraken en ik heb mij voorgenomen dit punt aan de agenda van het Overlegcomité voor volgende week te plaatsen.

De voorzitter : De heer Van Dienderen heeft het woord.

De heer H. Van Dienderen : Mijnheer de minister, u hebt het daar inderdaad een paar weken geleden ook over gehad. U hebt toen gezegd dat u vond dat we geen bouwvergunningen meer mochten geven voor het SST-project ten oosten van Brussel. Ik voeg daar ook de streek ten noorden van Brussel en Antwerpen aan toe. Is de Vlaamse regering het daar mee eens nu de realisatie van die afbraakoperatie van het binnenlands verkeer ten laatste volgende week donderdag harde realiteit belooft te worden ?

Minister J. Sauwens : Mijnheer Van

Dienderen, ik heb gezegd dat ik het punt aan de agenda voor volgende week heb geplaatst. In deze fase wordt er overleg gepleegd met de NMBS en de federale verantwoordelijken. Ik verwijs naar de problematiek van de verbetering van de stationsomgeving. Op dit gebied levert Brugge inspanningen door samenwerking. Ook in Leuven en Antwerpen staan er belangrijke initiatieven op stapel. In Gent biedt de doorsteek van het Sint-Pietersstation extra mogelijkheden voor het overstappen van tram naar trein. Dit is dan ook een belangrijk aandachtspunt. Ik ga ook akkoord met uw verwijzing naar de al twee jaar op decreta basis werkende stichting Vlaamse Verkeerskunde. Deze stichting wordt meer en meer bij ons beleid betrokken. Op dit ogenblik werkt men aan een aantal opdrachten, onder andere een studie rond de bedrijfsvervoerplannen en het alleen rijden in auto's. U weet dat de gemiddelde bezetting van auto's op de piekuren ongeveer 1,3 tot 1,4 personen per wagen bedraagt. Het zou interessant zijn om dit cijfer te verhogen.

Door verschillende collega's, onder andere door de heer Beysen, werden er vragen gesteld over de toekomst van de pre-metro in Antwerpen.

Op het einde van de jaren tachtig werd inderdaad meer dan 30 miljard frank geïnvesteerd in 14 km pre-metrotunnel in Antwerpen.

Zoals het ook bij de waterwegen het geval is geweest, is men gestart met grote projecten zonder dat men ze kon afwerken omdat in de tweede helft van de jaren tachtig op nationaal niveau de kredieten voor investeringen werden teruggeschroefd.

Er werden opnieuw prioriteiten bepaald op basis van de budgetten die thans ter beschikking zijn. De afwerking van lijn 3, de verbinding van de pre-metrotunnel tot aan het Sportpaleis, die bovengronds wordt doorgetrokken tot in Merksem, is het laatste project van onze huidige

meerjarenplanning. De andere projecten passen niet in de aanpak van de sneltramlijnen en dus niet in het globaal Structuurplan Antwerpen. Zo wordt de Turnhoutsebaan als een bovengrondse verbinding beschouwd.

Er werden verscheidene vragen gesteld met betrekking tot het luchthavenbeleid. Wallonië heeft van bij de aanvang zwaar geïnvesteerd in de luchthavens. Omdat er in Wallonië geen havens zijn, investeren zij in hun eigen poorten naar de wereld, de luchthavens Gosselies en Bierset. Indien men de kosten-batenanalyse van deze investeringen maakt, stelt men echter vast dat zij vanuit economisch oogpunt een verliespunt betekenen. Deze inspanningen worden ook in Wallonië zelf bekritiseerd omdat het aantal reizigers en de cargo gering blijven.

Wij voeren een eigen beleid, dat ik in de commissie uitvoerig heb toegelicht. In Oostende werden belangrijke investeringen gedaan met het nieuwe ILS-systeem, waardoor de luchthaven van Oostende een element wordt van de algemene aanpak van het impulsgebied Oostende-Blankenberge. De kredieten voor de uitbouw van de industriezone worden op dit ogenblik vastgelegd.

Ik heb in de commissie voorgesteld aan de regering om de startbaan van Deurne te verlengen. Ik heb hier echter geen budgetten voor gekregen. De Vlaamse regering komt voor 27 miljoen frank tussen in het exploitatietekort van Antwerpen. De totaliteit van de investeringen bedraagt 176,2 miljoen frank voor de beide luchthavens samen. Twee derden van dit bedrag gaat naar Antwerpen, waar het luchthavengebouw zal worden opgefrist en gemoderniseerd, waar nieuwe loodsen zullen worden gebouwd en de bestaande startbaan zal worden verbeterd. De bestaande structuur zal dus worden geoptimaliseerd.

De heer De Mol heeft vragen gesteld in verband met de duale maatschap-

Sauwens

pij die groeit inzake mobiliteit. Op dat vlak verwijs ik naar onze volgehouden inspanningen. Ik erken dat het recht op mobiliteit een vast gegeven blijft en dat het openbaar vervoer een sociale opdracht heeft. Dit betekent dat wij zowel op de daluren als in het weekeinde een minimale bediening moeten blijven waarborgen. Wij bevinden ons echter midden in een overgangsfase. Het historisch gegroeide aanbod van het fijnmazig net van permanente bediening via de standaardbussen is verleden tijd. In Limburg werd 35 percent van de zondagkilometers afgeschaft. Men stelde vast dat deze 35 percent slechts 7 percent van de zondagsreizigers vertegenwoordigden. De ritten die worden afgeschaft, zijn precies de ritten waarvan geen enkel gebruik werd gemaakt.

Wij worden geconfronteerd met de autonomie van de maatschappij die vanuit haar opdracht zelf beleid en politiek bepaalt.

Intussen hebben wij de opdracht gegeven om niet zonder meer een bediening af te schaffen, maar om ervoor te zorgen dat er tegelijkertijd een alternatief wordt geboden. Een veralgemening van het systeem van de belbussen is noodzakelijk.

In verband met het variabele loon heeft de gemaakte keuze de bedoeling om goede functionarissen te belonen en diegenen die minder goed functioneren minder goed te belonen. De vraag gaat uit van het openbaar ambt. De wijze waarop dit bij De Lijn in praktijk wordt gebracht, zal worden geëvalueerd ter gelegenheid van de globale evaluatie van het beheerscontract. Die beheersovereenkomst bepaalt ook dat de pachterscontracten aan het vrije marktmechanisme moeten worden getoetst. Er bestaan daarvan reeds enkele voorbeelden. Ik verwijs naar de snelbuslijnen uit Limburg waar de vrije mededinging heeft gespeeld. Daar zullen alle nieuwe lijnen in concurrentie worden gesteld. Ik ga

met u akkoord dat de berekening van de standaardkostprijs een probleem blijft. Wij zullen dit voort onderzoeken. Wanneer ik over veiligheid spreek dan heb ik vooral de bedoeling om de kwaliteit van de bediening te waarborgen. Dat betekent dat men er binnen de maatschappij naar streeft om zo veel mogelijk met vaste pachters te werken.

Ik ga nu over tot enkele vragen die door de heer Van Dienderen werden gesteld. Ik heb het vroeger bij andere gelegenheden reeds erkend. Het is duidelijk dat de grenzen aan de mobiliteit ook de grenzen aan een bepaald soort economische groei zullen betekenen. Ik ben niet, zoals sommigen in deze Raad, voor een onbeperkte groei van de infrastructuur. Wij moeten tot een optimalisering komen en tot een harmonie met de omgeving. Dat is het wat wij met een duurzame mobiliteit bedoelen. Ik verwijs naar de opdracht die De Lijn heeft gekregen, naar het strategisch ondernemingsplan met het bijbehorend normeringssysteem. Men zal door de nieuwe pro data-apparatuur over de juiste evoluties zowel wat betreft vraag als aanbod kunnen beschikken. Het is duidelijk dat deze informatie nodig is om op langere termijn het strategisch ondernemingsplan in uitvoering te kunnen brengen.

Wat de vervoerscorridors betreft loopt er een studie bij de Vlaamse dienst verkeerskunde waar de nieuwe visies inzake ruimtelijke ordening die gericht zijn op concentraties van een aantal functies zoals werken, wonen en winkelen, samen worden gebracht. De bedoeling is, zoals de heer Ansoms heeft gezegd, om in Vlaanderen een aantal pilootprojecten op te zetten. Voorbeelden zouden kunnen zijn, de noord-zuidas Antwerpen en een aantal invalswegen in onze Vlaamse steden.

Er is de problematiek van de schrapping van kilometers. Het strategisch ondernemingsplan van De Lijn bepaalt heel duidelijk de basislijnen, de

verbinding streek-stad, het functioneel vervoer in de woon-werk, woon-school-winkel-sfeer en de verbinding tussen de dorpen onderling. Maar het nieuwe belbussysteem, de publieke regiotaxi, moeten in feite een alternatief vormen voor het bestaande historisch gegroeide systeem.

Mijnheer van Dienderen, u hebt even gesproken over de dure abonnementen. Ik wil er op wijzen dat meer dan 60 percent van onze reizigers abonnementsreizigers zijn en dat zij nog geen 40 percent van de inkomsten binnenbrengen. Wij hebben een vergelijking gemaakt met de kostprijs van de abonnementen in de ons omringende landen. In Nederland en Duitsland wordt een relatief hoog niveau gehaald. Wij hebben het goedkoopste abonnementstarief in deze regio van West-Europa.

Brugge, waaromtrent u ook een vraag hebt gesteld, zal in maart starten met een aanbod waarbij een beperkt aantal lijnen als een soort taxi zullen functioneren en waarbij er zal worden voor gezorgd men aansluiting kan vinden met aankomende treinen.

Brugge is een voorbeeld dat ook in andere Vlaamse steden navolging zal krijgen. Brugge kende op één jaar tijd een aangroei met meer dan 40 percent. Dat toont aan dat een rechtstreekse samenwerking tussen verschillende diensten van de Vlaamse Gemeenschap en de gemeenten grote resultaten kan opleveren. Ook het aantal ongevallen is beduidend gedaald. Leuven en Aalst staan in de rij om het voorwerp te kunnen zijn van nieuwe projecten.

De heer Van Dienderen : Mijnheer de minister, ik kom nog even terug op die schrappingen. Ik blijf beweren dat die haaks staan op uw pleidooi voor een autoloze zondag en op de wens van deze Vlaamse Raad dat er alleen geschrapt wordt wanneer er maximaal naar alternatieven wordt gezocht. U spreekt over de belbus. De enkele initiatieven in

Van Dienderen

Vlaanderen rond de belbus dateren van vóór de schrappingen van de besproken weekenddiensten. U hebt in de commissie in feite toegegeven dat die schrappingen gebeurd zijn zonder dat er het minste alternatief wordt aangeboden. We zijn nu enkele weken verder. Is er intussen beter nieuws te melden ?

Minister J. Sauwens : Neen, ik herhaal dat ik niet gelukkig ben met de wijze waarop in sommige entiteiten ritten worden afgeschaft of verminderd, zonder het voorzien in een alternatief. Dit ligt namelijk niet in de lijn van wat wij in ons verkeers- en vervoersplan hebben aangegeven. Maar er is niet alleen de autonomie van de Vlaamse Vervoermaatschappij, maar ook van de entiteiten. We hebben het hierover uitvoerig gehad bij de besprekingen van het oprichtingsdecreet. Het was trouwens de wens van de Raad dat de Vlaamse Vervoermaatschappij een zo groot mogelijke autonomie zou hebben, van zodra het budget is gekend op basis van het strategisch ondernemingsplan. Er zijn reeds gesprekken gevoerd om op korte termijn de nodige correcties aan te brengen.

Ik verwijs naar het cijfer Limburg. Bijna 35 procent van het aantal buskilometers wordt afgeschaft waardoor slechts 7 procent van het aantal reizigers op zondag wordt getroffen. Het debat moet met een bepaalde nuancering worden gevoerd.

Ik verwijs naar nog een andere kritiek die onlangs werd geformuleerd, namelijk dat er zo weinig grensoverschrijdende buslijnen zijn. Het blijkt dat het beperkte aantal lijnen dat er is haast niet gebruikt worden. Het is een gegeven van vraag en aanbod, dat voortdurend moet worden bijgestuurd. Ik verwijs ook naar het feit dat het totaal aantal kilometers in de beheersovereenkomst bepaald op het niveau 92 van 116 miljoen kilometer, thans is gestegen tot 119 miljoen kilometer. Het is dus niet zo

dat men alleen maar afschaft. Bepaalde schrappingen halen alleen meer publiciteit dan bepaalde nieuwe bedieningen of verhogingen van frequenties die men doorvoert.

Tot slot zal ik antwoorden op een aantal vragen en opmerkingen van de heer Van Hooland. Hij wijst onder meer op de noodzakelijke samenwerking tussen de kabinetten Vervoer en Openbare Werken en op het multimodaal vervoersmodel Antwerpen.

Sinds 1 oktober werd de in het verkeers- en vervoersplan Vlaanderen aangekondigde mobiliteitscel geïnstalleerd. Ze is op een beslissende wijze van start gegaan met de verwezenlijking van de beleidsopties die in het verkeers- en vervoersplan naar voren werden gebracht.

De mobiliteitscel moet, in samenwerking met alle betrokken administraties en parastatalen en in overleg met het federale, Europese en gemeentelijke niveau, mede gestalte geven aan het mobiliteitsbeleid voor het Vlaamse Gewest.

Een eerste aanzet werd gegeven in het kader van de begrotingen 1992 en 1993 voor de multimodale verkeers- en vervoersmodellen. Voor beide begrotingsjaren werden in totaal 25 miljoen frank ingeschreven voor de multimodale verkeers- en vervoersmodellen voor de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant. Het onderzoek voor de provincie Antwerpen is in april van dit jaar van start gegaan. Het zou in de loop van volgend jaar worden beëindigd. Het onderzoek voor de provincie Vlaams-Brabant is gestart in de maand december.

Voor de overige drie provincies, Limburg, Oost- en West-Vlaanderen, waarvan de startdatum van het onderzoek in 1994 is vastgesteld, is in de begroting 1993 een bedrag van 16,5 miljoen frank ingeschreven, uitsluitend voor het personenvervoer. Voor deze drie provincies is in de begroting 94 in een aanvullend bud-

get van 3 keer 2 miljoen frank voorzien voor het goederenvervoer.

Een bedrag van 3,5 miljoen frank is vastgelegd voor het verkeers- en vervoersmodel Vlaanderen om de vijf provinciale modellen samen te brengen. Ik denk dat we door dit alles zullen kunnen beschikken over een essentieel instrument van beleidsgegevens dat ook voor volgende jaren bruikbaar zal zijn. Van zodra die gegevens in ons bezit zijn, kunnen zij aan een veel lagere kostprijs worden geactualiseerd. Met de kennis en de hard- en software die is binnengehaald via het aankopen – vandaar de vrij hoge kost voor het verkeersmodel Antwerpen – kunnen wij met onze mobiliteitscel en met de verkeerstechnische dienst in het departement zelf heel wat beleidsrelevant materiaal ter beschikking stellen van De Lijn, de NMBS, de GOM, de intercommunales en van de gemeenten die ter zake belangrijke partners zijn, samen met de provincies trouwens, zolang die nog blijven bestaan.

Bovendien hebben wij voor de opbouw van al deze verkeersmodellen en de impactstudies van de Europese Unie een bedrag ontvangen van 65 miljoen frank. Dit ter attentie van degenen die beweren dat wij de Vlaamse belangen te weinig in Europa verdedigen. Deze investeringen zullen op vrij korte termijn, al voor de periode 1994-1995, leiden tot een praktisch bruikbaar strategisch planningsinstrument voor elke Vlaamse provincie en voor het Vlaamse Gewest als geheel. Minister Kelchermans heeft er ook al op gewezen dat deze mobiliteitscel zal worden ingeschakeld in het Structuurplan Vlaanderen. Er komt een permanente evaluatie van de samenwerking binnen Leefmilieu en Infrastructuur. Ik ben ervan overtuigd dat na de regionalisering, na het Sint-Michielsakkoord, wij over instrumenten beschikken die het Vlaanderen van de toekomst in een groeiend Europa duurzame mobiliteit kunnen geven waar de meeste sprekers hier voor gepleit hebben. **(Applaus)**

De voorzitter : De heer De Mol heeft het woord.

De heer J. De Mol : Mijnheer de minister, de afschaffing van de zondagdienst treft het streekvervoer. Zoals ik daarstraks heb gezegd, beschikken de mensen die hierdoor worden getroffen, meestal over geen ander vervoermiddel. Ik stel dus vast dat die mensen geen alternatief wordt geboden. In de plaats van deze kredieten te schrappen, was het misschien zinvoller geweest dat De Lijn een soort soberheidsplan uitgewerkt zou hebben. Misschien kunt u dit nog aan De Lijn suggereren ? Ik heb ter zake een voorbeeld gegeven dat een slaagkans heeft. Met mijn voorstel zou men meer dan 10 miljoen frank kunnen recupereren, wat toch niet mis is.

Mijnheer de minister, in het verleden heb ik al herhaalde malen uw aandacht gevraagd voor het probleem van de opzegging van de pachtvereenkomsten, maar blijkbaar wordt dit probleem niet aangepakt.

Minister J. Sauwens : Mijnheer De Mol, u bent een van de leden van deze Raad die altijd gepleit heeft voor een zo groot mogelijke autonomie voor De Lijn, opdat deze maatschappij zonder politieke inmenging haar opdracht zou kunnen vervullen. U bent lid van de raad van bestuur van De Lijn, toch valt het u moeilijk om in te grijpen in haar beleid. Ik stel vast dat het mobiliteitsdebat in een paar jaar tijd hier een grote wending heeft genomen. Hier stellen we een grote mentaliteitswijziging vast. Ik neem aan dat die zich in de komende jaren ook zal doorzetten in een aantal nog wat vastgeroeste structuren van onze vervoermaatschappij. Ik moet dus toegeven dat er in een aantal provincies dingen gebeuren die haaks staan op wat de Vlaamse regering en het Vlaamse parlement eigenlijk voorstaan. Op andere plaatsen daarentegen, en ik heb een aantal voorbeelden geciteerd, zijn er ontwikkelingen die wel in de goede richting gaan. We moeten ons hoeden voor een zwart-witverhaal.

De toetsing van de beheersovereenkomst die binnenkort zal gebeuren, zal natuurlijk zeer belangrijk zijn. De eisen die wij in de voorlopige beheersovereenkomst hebben gesteld, zullen moeten worden hardgemaakt. Dat betekent dat de dotatie niet zal stijgen, als een aantal doelstellingen niet worden gehaald. In vier jaar tijd is de dotatie voor De Lijn met bijna 3 miljard frank gestegen. Er kan dus niet worden gezegd dat het politieke niveau geen inspanning heeft gedaan. Vergeleken met 1989 zijn de investeringskredieten verdubbeld. Wij hebben dus een grote inspanning gedaan, maar nu ligt de bal in het kamp van De Lijn. Zij moet nu op een frisse, moderne manier haar grote sociale opdracht van openbaar vervoer gestalte geven.

Ik heb er geen moeite mee om in de bevoegde commissie van de Raad een gesprek te hebben met de topmangers van De Lijn. Daar zou bijvoorbeeld de directeur van een bepaalde entiteit uitleg kunnen verstrekken over de maatregelen die schokkend overkomen omdat ze plots, zonder voorafgaande informatie aan de bevolking zijn opgedrongen.

De zaken zijn klaar en duidelijk, en de verantwoordelijkheden moeten worden gelegd waar ze op dit ogenblik liggen.

De voorzitter : De heer Van Hooland heeft het woord.

De heer R. Van Hooland : U heeft een bevoorrechte bevoegdheid – staatsvorming – , die weliswaar niet gemakkelijk is. U bent voorts ook bevoegd voor de huisvesting van de Vlaamse diensten.

Ik heb het even gehad over de deconcentratie, en ik heb gewezen op een voorbeeld inzake onderwijs. Wie coördineert dit nu, en wie zorgt ervoor dat voor rekening van alle betrokken Vlaamse diensten er een geïntegreerd deconcentratiebeleid wordt gevoerd, op een redelijke ter-

mijn ? Dit heeft met betere dienstverlening te maken, maar ook met het oplossen van het mobiliteitsprobleem .

Minister J. Sauwens : In het departement Leefmilieu en Infrastructuur zijn alle beleidsdomeinen die met elkaar te maken hebben – Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Leefmilieu, Openbare Werken en Vervoer – samengebracht. De nieuwe secretaris-generaal heeft ook een nieuw dynamisme in de top van het departement kunnen brengen, waar de mobiliteitscel dat aspect extra benadrukt. In de werkzaamheden rond het Structuurplan Vlaanderen maakt het verkeers- en vervoersgegeven het voorwerp uit van langdurige besprekingen.

Het parlement heeft vaak gepleit voor minder ministers. Toen dat doorgang vond, werden de bevoegdheden dan ook verdeeld onder minder mensen. De kern van het Vlaamse beleid komt dan ook meer en meer te liggen bij het college van secretarissen-generaal, dat een zeer belangrijke rol vervult in het nieuwe ministerie.

De heer R. Van Hooland : Ik wil minister Kelchtermans nog enkele vragen over de haven van Gent stellen.

Wat gebeurt er als het advies van de Havencommissie niet positief is ?

Is de financiële manager een man die ook wordt ingezet in het ontwikkelen van nieuwe vormen van budgettair beheer, zoals prestatiebegroting als basis voor doelmatigheidscontrole ?

Het uitbesteden is dus onder druk van de feiten gebeurd. Is het uw wens om deze evolutie om te keren, of laat u dit gewoon verder gaan ?

Denkt u eraan om in 1994 de doortochtenbeveiliging op gemeentewegen mee te financieren vanuit het Vlaams Gewest ?

Minister T. Kelchtermans : Dat laat-

Kelchtermans

ste is mogelijk als dat in de conventant mee kan worden opgenomen, en als het kan worden verantwoord in het kader van een geïntegreerde aanpak van een aantal voorzieningen.

Wij zullen eerst het advies van de Havencommissie afwachten vooraleer we beslissen wat we in het tegenovergestelde geval zouden doen. Ik verwacht alleszins geen negatief advies.

Ik heb daarnet op de vraag over de financiële manager reeds geantwoord, hij heeft zijn specifieke opdrachten op het vlak van projectfinancieringen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze

werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen morgen om 9.30 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

- De vergadering wordt gesloten om 19.54 uur.
